

Kirsikkalaakso

Talousarvio 2024

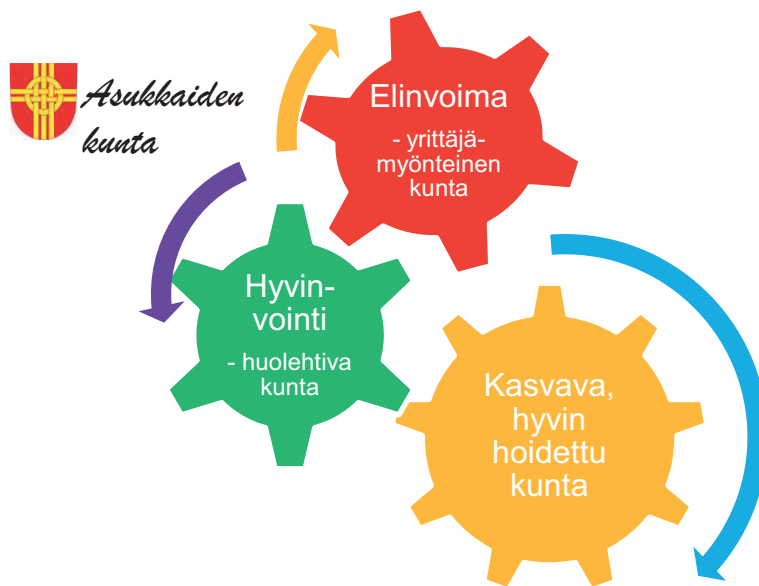
Taloussuunnitelma 2025–2026

Investointiohjelma 2024–2028

Kunnanvaltuuston päätös 13.11.2023

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Mustasaarella asukkaat ovat keskiössä. Hyvinvointimme ja voimavaramme perustana ovat osallistuvat ja omistautuneet mustasaarelaiset, hyvät palvelut, runsas sosiaalinen pääoma, monipuoliset ja ainutlaatuiset asuinympäristöt, hyvinvoivat yritykset ja terve talous. Mustasaarella kaikki on lähellä: luonto, palvelut, työpaikat, koko maailma.

SISÄLLYS

Kunnanjohtajan katsaus	5
Talousarvio 2024	6
Taloussuunnitelma 2025–2026	8
Talousarvion rakenne ja sitovuustasot sekä soveltamisohjeet 2024	11
Veroennusteet 2023–2026	12
Tuloslaskelma	13
Rahoituslaskelma	14
Kertynyt ylijäämä ja velkataakka	15

KÄYTTÖTALOUSARVIO

Käyttötalousarvio – tehtäväalueet	17
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	
Vaalit	18
TARKASTUSLAUTAKUNTA	
Tilintarkastus	19
KUNNANHALLITUS	20
Konsernihallinto	23
Kuntakehitys	25
SIVISTYSVALIOKUNTA	27
Hallinto	29
Perusopetus	31
Korsholms gymnasium	33
Varhaiskasvatus ja esiopetus	35
HYVINVOINTIVALIOKUNTA	37
Hyvinvointia edistävä toiminta	39
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta	41
Mustasaaren aikuisopisto	43
Kirjastotoiminta	45
Mustasaaren musiikkiopisto	47

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA.....	49
Hallinto.....	52
Tekniset palvelut.....	53
Liikenneväylät.....	55
Kiinteistöosasto	56
Siivous- ja ruokapalvelut.....	57
Kaavoitus.....	58
 RAKENNUSLAUTAKUNTA	60
Rakennusvalvonta.....	60
 LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA.....	63
Ympäristöterveydenhuolto.....	65
Ympäristönsuojelu.....	66
 ERIKSEEN ESITELTÄVÄT TEHTÄVÄALUEET	
KUNNANHALLITUS	
Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	67
Kiinteistötulot	68
Tasausmaksu Kevalle.....	68
 YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	
Mustasaaren vesihuoltolaitos	69
 INVESTOINTITALOUSARVIO 2024.....	72
INVESTOINTIOHJELMA 2024–2028	75
 LIITTEET	
Kustannukset per oppilas/koulu.....	82
Oppilastilasto ja -ennuste	83
Väestönkehitys ja väestöennuste	84
Pöytäkirjanote.....	85

Kunnanjohtajan katsaus

Kuntaa koskeva suuri, vuonna 2022 perustetun Pohjanmaan hyvinvointialueen alulle panema muutos jatkuu vuonna 2024. Hyvinvointialueen toiminta siirtyi kunnalta valtionrahoitteiseksi vuonna 2023. Vaiheittainen irrottautuminen jatkuu vielä useiden vuosien ajan. Terveystieteiden käyttämistä kiinteistöistä suuri osa on jatkossakin kuntien omistuksessa. Monissa kunnissa, myös Mustasaassa, selvitetään parhaillaan, miten voitaisiin vähentää kiinteistönomistajan roolia toiminnassa, joka ei ole kunnan toimintaa.

Ovella kolkuttaa huomaamattomasti uusi uudistus: TE-uudistus, joka tuo työllisyysasiat aiempaa lähemmäksi kuntia. Tätä kirjoitettaessa on vielä epäselvää, mitkä kunnat työllisyysalueeseen sisältyvät. Mustasaari on pyrkinyt siihen, että alue olisi mahdollisimman suuri ja kattaisi mieluiten koko Pohjanmaan. Kuntien työ- ja elinkeinopalvelujen yhteistoiminta-alueet aloittavat toiminnan 1.1.2025. Kunnat saavat samalla enemmän vastuuta työmarkkinatuen rahoituksesta. Rahoitusvastuu jatkuu, yllättävää kyllä, myös niissä tapauksissa, joissa kunnat onnistuvat saamaan työttömän henkilön työllistämistoimien piiriin. Tämän tarkoituksena on "oikeiden" työpaikkojen luominen. Työllistämistoimea tai täydennyskoulutusta ei tämän näkemyksen mukaan lasketa oikeaksi työpaikaksi. Ajatuksellisesti tämä kuitenkin kuulostaa kummalliselta, kun meidän nykyisin odotetaan työskentelevän huomattavasti pidempään, mikä asettaa myös vaatimuksia työuran aikaiselle uudelleen koulutautumiselle. Monissa tapauksissa uudelleen koulutautuminen voi olla parempi vaihtoehto kuin saada heti "oikea työpaikka". Tästä huolimatta ajatus työllisyysasioiden tuomisesta lähemmäksi kuntia on tervetullut. Kuntien kokonaisuusvastuu elinkeino- ja työllisyysasioista kasvaa ja selkeytyy. Eteemme tulee joka tapauksessa sote-uudistuksen tavoin harkitsemattomia lainsäädännön yksityiskohtia, jotka pitää korjata myöhemmässä vaiheessa. Siirtymävaiheen sujuvoittamiseksi kunnat ammentavat oppia hyvinvointialueiden muodostamisvaiheen virheistä. Tällä kertaa kunnat haluavat vanhan ja uuden murrosvaiheessa vaalia jatkuvuutta mahdollisimman paljon. Seudun lähtökohta on vahva: työttömyys on alhainen ja teollisuuden tulevaisuuden profiili on hyvä. Toimivan hajottaminen ei saa olla itsetarkoitus.

Mustasaaren kunta valmistautuu tulevaan. Sivistyskampuksen rakentaminen on aloitettu, ja sitä jatketaan tulevina vuosina. Sivistyskampus on panostus, joka kantaa pitkälle tulevaisuuteen, ja sen toteutuksen on tärkeää olla pitkällä myös seudun mahdollisten suuretaloitien kannalta. Sivistyskampus on kunnan kaikkien aikojen suurin investointi – rohkea investointi tuleviin sukupolviin. Ensimmäinen rakennusvaihe valmistuu keväällä 2025 ja toinen vaihe vuonna 2026, minkä seurauksena investointitaso on sekä vuonna 2024 että 2025 erittäin korkea.

Talouden näkökulmasta vuosi 2024 tulee myös muilta osin olemaan raskas. Inflaatio on ollut korkea siitä lähtien, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan helmikuussa 2022. Korot ja kustannustasot ovat nousseet kautta linjan, ja työntekijöiden ostovoiman turvaamiseksi työmarkkinaosapuolet ovat sopineet merkittävästä palkankorotuksesta. Nämä kaikki kuormittavat luonnollisesti kunnan talousarviotyötä. Ylijäämätuloksen tai edes maltillisen alijäämän tekeminen vuonna 2024 tulee olemaan vaikeaa. Tähän vaikuttaa suuresti odottamaton jättimäinen lisälasku, jonka Pohjanmaan hyvinvointialue lähetti Mustasaaren kunnalle vuoden 2022 toiminnasta vuoden päätyttyä. Lisälasku ei ollut vain kertameno, vaan se vähentää huomattavasti myös kunnan valtionosuuksia vuoden 2024 talousarviossa. Viheliäinen lasku tarkoittaa siten, että kunta menettää valtionosuuksia vuosittain.

Talouden näkökulmasta katsottuna ei lohduta, että vaikka taloudellisesti onkin raskasta, on todennäköistä, että kuntalaisilla menee hyvin ja jopa erittäin hyvin. Lehtien talousosastojen tuomiopäiväennustuksista huolimatta Mustasaaren työllisyystilanne on edelleen erittäin hyvä. Työttömyysaste on selvästi alle neljä prosenttia. Yrityksiä perustetaan enemmän kuin niitä lakkautetaan. Väestömäärä näyttää jälleen vuonna 2023 kasvavan noin sadalla henkilöllä. Todellinen toteuma on Mustasaassa ollut viime vuosina ennusteita huomattavasti parempi. Mutta jatkuuko tämä?

Väestönkasvu ei kuitenkaan ole tasaista kunnassa. Kasvu jakautuu epätasaisesti sekä maantieteellisesti että ikäluokittain, minkä vuoksi kunnan tulee tarkastella palveluverkkoaan. Tästä syystä kunta on käynnistänyt työn uuden palveluverkkostrategian laatimiseksi.

Sota Ukrainassa on tässä vaiheessa kestänyt jo puolitoista vuotta. Vuonna 2024 järjestetään USA:n presidentinvaalit. Ei ole lainkaan epätodennäköistä, että tulevaa vuotta leimaa suurvaltapoliittikka. Mitä rauha tai edes aselepo Ukrainassa voi merkitä Suomelle? Miten mahdollinen vallanvaihto USA:ssa vaikuttaa maan toimintaan Euroopassa? Onko Lähi-idän sotatapahtumilla vaikutusta koronapandemiasta käynnistyneeseen maailmanlaajuiseen uudelleenorientoitumiseen, jota Ukrainan sota vahvisti? Pohjanmaalle maailmanlaajuiset yhteenotot ovat viime vuosina olleet eduksi, ja tietenkin halutaan tietää, jatkuuko tilanne näin. Elämme parhaillaan suurta murrosvaihetta niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin alueellisesti. Painopiste voi maassamme siirtyä länsirannikolle päin sen oltua hyvin pitkään idässä ja Helsingistä Ouluun ulottuvalla linjalla. Kiinnostus energiaan liittyviin investointeihin on maan länsirannikolla valtava. Länsi-Suomeen olisi tulossa lähes 40 miljardin euron investoinnit, joista puolet suuntautuisi Pohjanmaalle ja Keski-Pohjanmaalle. Jos kyseiset etabloinnit toteutuvat, Länsi-Suomessa ja Pohjanmaalla ollaan mahdollisesti isoimman muutoksen äärellä vuosikymmeniin.

Myös siihen Mustasaaren on oltava valmiina.

Rurik Ahlberg
Kunnanjohtaja

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026

Yleistä

Mustasaaren talouden kehitys on vuoden 2023 aikana ollut tähän mennessä hyvää. Työttömyysaste on useimpina kuukausina ollut alle 4 prosenttia (yhtenä kuukautena jopa alle 3 prosenttia) ja kunnan väkiluku on 31.8.2023 mennessä kasvanut lähes 100 asukkaalla. Verokertymä on ollut hyvä tähän mennessä vuotta, ja vuoden 2022 verotulot voivat parhaassa tapauksessa ylittää alkuperäisen talousarvion vähintään 2,3 miljoonalla eurolla.

Vuodesta 2023 alkaen valtionosuusjärjestelmässä on tapahtunut suuria muutoksia hyvinvointialueuudistuksen takia. Valtion taholta on tehty sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin 2021 ja 2022 perustuvia siirtolaskelmia, joiden perusteella määräytyy valtionosuuksien taso 2024. Mustasaaren osalta valtionosuuksien ennustetaan olevan vajaat 21,6 miljoonaa euroa vuonna 2024, mikä on 3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Suuri vähennys johtuu sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten voimakkaasta kasvusta 2022, mikä on huomattava verorahoituksen menetys Mustasaaren kunnan osalta.

Hyvinvointialueuudistuksen takia myös kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023, joten Mustasaaren kunnan veroprosentti vuonna 2023 on 8,11 prosenttia. Vuodesta 2024 alkaen kunnallisveroprosentti on määrättävä prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Kunnanvaltuuston päätöksen mukaan veroprosentti on budjetoitu 8,4 prosenttiin, mikä vastaa 0,29 prosenttiyksikön korotusta. Korotuksen arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 1,3 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kunnallisverotulot kasvavat myös pääasiassa yhteiskunnan tulotason nousun vuoksi.

Yhteisöveron arvioidaan pienenevän 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2024, sillä yhteisövero on lähinnä kunnan ja valtion kesken jakautuva vero, ja valtion ja hyvinvointialueiden osuus on vuoden 2022 jälkeen kasvanut ja kuntien osuus on kokonaisuudessaan pienentynyt.

Kiinteistöveron arvioidaan kasvavan 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2024, lähinnä kiinteistöveron perusteena olevan rakennuskustannusindeksin korotusten vuoksi mutta myös tuulivoiman kunnalle tuomien verotulojen vuoksi vuodesta 2023 alkaen. Lisäksi tällä hetkellä on esitetty kiinteistöverolain muuttamista. Lakiehdotuksessa säädetään maapohjan uudesta veroprosentista, jonka alaraja olisi 1,30 prosenttia. Tällä hetkellä maapohjan veroprosentti sisältyy yleiseen kiinteistöveroprosenttiin, joka Mustasaaren kunnan osalta on 1,00 prosenttia.

On jälleen syytä panna merkille, että vuoden 2023 alusta lukien yhteisövero- ja kiinteistöverotulojen merkitys kasvaa huomattavasti, koska ne muodostavat aiempaa isomman osan kokonaisverotuloista.

Ukrainan kriisi vaikuttaa edelleen Suomen talouteen monin tavoin. Kunnissa tämä näkyy lähinnä elintarvikkeiden, polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden hinnannousuna sekä näitä tavaroita käyttävien ostopalvelujen kallistumisena, esimerkkinä koulukuljetukset ja konepalvelut.

Sekä pitkät että lyhyet korot ovat nousseet vuonna 2023. Huomattava osa kunnan lainoista on kuitenkin edelleen sidottu hyvin mataliin kiinteisiin korkoihin. Näitä lainoja lyhennetään kuitenkin tasaerin joka vuosi, mikä nykyisellä investointitasolla merkitsee, että kunnan on otettava uutta lainaa.

Vuoden 2024 talousarvio on laadittu kunnanvaltuuston syyskuussa 2021 hyväksymän toimielinrakenteen mukaisesti. Talousarviokirjaan sisältyy ehdotus, että "Varhe- ja eläkemenerusteiset maksut (KuEL)" muutetaan muotoon "Tasausmaksu Kevalle", koska uusi maksu on korvannut aiemman vuoden 2023 alusta. Taulukoissa verrataan vuoden 2024 talousarvioehdotusta vuoden 2023 talousarvioon muutosehdotuksineen. Vertailukohteena on myös vuoden 2022 tilinpäätös. Toimielinکوhtaіset toimintakatteet ja tuloslaskelmat ovat suurimmaksi osaksi vertailukelpoisia aiempiin vuosiin, mutta kunnan tuloslaskelmassa kokonaisuudessaan pääosa riveistä ei ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin, koska suuri osa kustannuksista siirtyy hyvinvointialueelle.

Talousarviossa on huomioitu henkilöstökulujen 6,6 prosentin lisäys toukokuun 2023 palkoista. Lisäykseen sisältyvät sopimuskorotukset.

Käyttötalousarviossa toimielin- tai tehtäväaluekohtainen toimintakate on se talousarviosumma, joka hyväksytään. Toimielin- tai tehtäväaluekohtaiset tuloslaskelmat ovat vain lisätietoa. Lopulliset tuloslaskelmat tehdään toimielinten laadittua käyttösuunnitelmansa.

Tuloslaskelma

Toimintakate on 59,44 miljoonaa euroa.

Toimintakate rahoitetaan veroilla ja valtionosuuksilla.

Verotulot

Tuloveroprosentti on budjetoitu 8,4 prosenttiin vuonna 2024 ja suunnitelmavuosina. Talousarviossa on verotulojen pohjana käytetty Kuntaliiton lokakuun 2023 veroennustetta Mustasaaren kunnasta.

Kiinteistöveroprosenttien esitetään pysyvän ennallaan vuonna 2024 siltä osin kuin laki ei pakota kuntaa muuttamaan veroprosentteja. Vuoden 2016 alusta voimassa olleet kiinteistöveroprosentit: yleinen 1,00 prosenttia, vakituiset asuinrakennukset 0,55 prosenttia, muut asuinrakennukset 1,15 prosenttia, voimalaitokset 3,10 prosenttia ja rakentamattomat rakennuspaikat 6,00 prosenttia.

Jos maapohjan kiinteistöveroprosentti otetaan käyttöön, sen ehdotetaan olevan 1,30 prosenttia.

Yksityiskohtainen veroennuste esitellään sivulla 12.

Valtionosuudet

Valtionosuudet on budjetoitu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton arvioiden mukaan.

Valtionosuuksia on budjetoitu 21,6 miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Suurimmat rahoitustuotot muodostuvat antolainojen korkotuotoista sekä kunnan omistamien osakkeiden osingoista. Korkokulujen arvioidaan kasvavan, mutta markkinakorkojen kasvua hitaammin, koska osa kunnan velkasalkusta on sidottu erittäin mataliin kiinteisiin korkoihin.

Rahoitustuottojen ja rahoituskulujen erotus on arvion mukaan –1 840 000 euroa negatiivinen vuonna 2024. Talousarvio perustuu vallitsevaan korkotasoon, ja oletusarvona on, että uusien pitkäaikaisten lainojen korkotaso lainamarginaaleineen on vuonna 2023 noin 4,5 prosenttia.

Vuosikate

Vuosikate on 8,3 miljoonaa euroa eli 55,2 prosenttia verrattuna vuoden 2023 talousarvioon muutosehdotuksineen.

Vuosikatteen tulee aina olla positiivinen, jotta kunnalla on omia varoja lyhennysten ja investointien rahoittamiseen. Poistot ovat tämänhetkisten laskelmien mukaan 9,7 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi budjetoidaan noin –1,38 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten kunnan toiminta, investoinnit ja lyhennykset rahoitetaan vuoden aikana. Laskelma käsittää pääasiassa arvion kunnan kassaan tulevista ja kassasta ulos kulkevista rahavirroista.

Tulorahoitus

Tulorahoituksen ensimmäinen kohta on vuosikate, joka on ylijäämäinen ja joka korjauserien jälkeen rahoittaa noin 41 prosenttia laskelman nettoinvestoinneista.

Investoinnit

Talousarvioehdotuksen bruttoinvestoinnit ovat noin 19,2 miljoonaa euroa. Investointitulojen vähennyksen jälkeen (investointituloiksi lasketaan myös omaisuuden myyntitulot) nettoinvestoinnit ovat noin 18,4 miljoonaa euroa.

Tässä yhteydessä on pantava merkille, että liittymismaksut otetaan rahoituslaskelmassa huomioon erikseen mutta budjetoidaan investointitalousarviossa yhtenä tulona.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta on tämän jälkeen noin –10,8 miljoonaa euroa. Tämä osoittaa, että investoinnit on rahoitettava muilla varoilla kuin juoksevilla tuloilla.

Rahoituksen rahavirta

Antolainasaamisten lisäys vuosina 2023 ja 2024 on tarkoitettu pitkäaikaiseen lainaan Kiinteistö Oy Torintie 2:lle. Kohtaan Antolainasaamisten vähennykset budjetoidaan antolainojen lyhennykset, vuonna 2024 arviolta 236 000 euroa.

Lainakannan muutokset ilmoittaa kunnan pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen kehityksen vuonna 2024. Nettokasvu vuoden aikana on 10,5 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa, että velkataakka kasvaa vuoden 2024 aikana niin, että se on vuoden lopussa noin 5 300 euroa/asukas eli noin 105,5 miljoonaa euroa.

Kohtaan Muut maksuvalmiuden muutokset budjetoidaan pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja velkojen muutokset sellaisina kuin ne arvioidaan budjetoitaessa. Nämä muutokset kartuttavat vuonna 2024 kunnan rahavaroja arviolta 100 000 eurolla. Lisäksi tulevat vesihuoltolaitoksen saamat liittymismaksut, arviolta 400 000 euroa.

Rahavarojen muutos osoittaa, että rahavarat ovat vuonna 2024 pysyneet lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2023.

Taloussuunnitelma 2025–2026

Taloussuunnitelma on laadittu koko kunnan osalta.

Tuloslaskelma

Taloussuunnitelmassa toimintakatteen arvioidaan kasvavan 6,0 prosenttia vuonna 2025 ja 2,4 prosenttia vuonna 2026.

Verotulojen arvioidaan kasvavan 50,6 miljoonaan euroon vuonna 2025 ja kasvavan 52,3 miljoonaan euroon vuonna 2026. Kunnallisveroprosentin arvioidaan olevan 8,4 prosenttia koko suunnittelukauden.

Valtionosuuksia on budjetoitu 24,5 miljoonaa euroa vuodelle 2025 ja 25,3 miljoonaa euroa vuodelle 2026, koska valtionosuudet nousevat TE-palvelujen uudistuksen vuoksi vuonna 2025. Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistusta valmistellaan valtion taholta, ja sen arvioidaan tulevan voimaan 1.1.2026. Mitä se merkitsee kunnille, on edelleen epäselvää. Siihen asti on kuitenkin huomattava, että valtionosuuden määrä on vahvasti sidoksissa siihen, kuinka monta 0–15-vuotiaasta kunnassa on.

Veroennuste sivulla 12 perustuu siihen, että kunnallisveroprosentti on 8,4 prosenttia koko suunnittelukauden ja että kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan vuodesta 2024. Kiinteistöveron tuotto-odotusta on kuitenkin korotettu muun muassa sen vuoksi, että tulevina vuosina kuntaan on valmistumassa tuulivoimaloita, joiden odotetaan kerryttävän kiinteistöverotuloja.

Korkokulujen arvioidaan kasvavan suunnitelmavuosien aikana. Korkotason kehitystä suunnittelukaudella on vaikea ennustaa, mutta arvio on noin 4,5 prosenttia sisältäen otettavien uusien lainojen lainamarginaalit. Raskaan velkataakan vuoksi tulos on hyvin herkkä korkotason vaihteluille! Suunnitelmassa esitetään myös, että kunta lisää vuosina 2024–2026 vähitellen pitkäaikaisia lainoja ja että lyhytaikaiset lainat pidetään enemmän tai vähemmän vakaalla tasolla.

Suunnitelmavuosien vuosikatteen ovat positiivisia. Vuosina 2024–2026 vuosikatteen arvioidaan olevan poistoja pienempi ja tuloksen alijäämäinen. Kertyneeksi ylijäämäksi vuoden 2026 lopussa arvioidaan noin 8,9 miljoonaa euroa. Kertynyt ylijäämä riippuu kuitenkin vuoden 2023 ylijäämän käytöstä. Vuoden 2023 talousarviossa on tällä hetkellä 4,5 miljoonan euron investointivaraus.

Rahoituslaskelma

Bruttoinvestoinnit ovat vuosina 2024–2026 yhteensä noin 51,2 miljoonaa euroa. Korjattu vuosikate rahoittaa näiden kolmen vuoden aikana noin 47 prosenttia nettoinvestoinneista.

Investointiohjelmassa sivuilla 75–81 on otettu huomioon investoinnit aina vuoteen 2028 asti.

Vuosina 2023–2026 velkataakan arvioidaan kasvavan 118,7 miljoonaan euroon eli noin 5 904 euroon asukasta kohti, jos nettoinvestointeja ei soviteta tasoon, joka vastaa kunnan vuosikatetta. Tulevat investointitarpeet ovat sitä suuruusluokkaa (muun muassa Mustasaaren sivistyskampus), että velkataakkaa on väistämättä lisättävä suunnitelmavuosina.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain mukainen kunnan talouden alijäämän kattamisvelvoite täyttyy vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Kertyneen ylijäämän arvioidaan vuonna 2023 kasvavan noin 13,4 miljoonaan euroon, jos tuloksesta käytetään 4,5 miljoonaa euroa investointivarauxsena. Kertynyt ylijäämä pienenee vuosina 2024–2026 arviolta noin 8,9 miljoonaan euroon.

Kuntalaki edellyttää, että kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää. Kunta täyttää tämän edellytyksen kaikkina talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina.

Rahoitusriskit

Kunnan kiinteistömässä on huomattava. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu mutta myös rahoitusvastuu siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueille, mutta toimitilat jäivät kuntien omistukseen. Koska kunta ei enää 1.1.2023 jälkeen vastaa näiden tehtävien hoidosta, on perusteltua selvittää, pitääkö näiden kiinteistöjen ylipäätyään jäädä kunnan omistukseen (kuntalaki 7.–8. §).

Kunnan velkataakan arvioidaan kasvavan yli 118 miljoonaan euroon suunnitelmavuosien aikana. Tällä hetkellä osa kunnan lainoista on sidottu erittäin edullisiin kiinteisiin korkoihin, mutta näitä lainoja on lyhennettävä joka vuosi, mihin taas on otettava uutta lainaa. Kunnan korkokulut kasvavat sen vuoksi hitaammin kuin markkinakorot, mutta jos esimerkiksi koko velkataakan 2026 efektiivinen korkoprosentti on 4 prosenttia, tarkoittaa se kuitenkin noin 4,5 miljoonan euron korkokuluja.

Olennaiset tapahtumat tulevina vuosina

Kunnan uimahalli Sepänkylässä otetaan käyttöön vuoden 2024 toisella vuosipuoliskolla. Hyvinvointivaliokunta huolehtii uimahallin toiminnasta, jonka arvioidaan maksavan noin 539 000 euroa netto vuonna 2024.

Työnhakijoiden ja yritysten sekä muiden työnantajien työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025. Työvoimapalvelujen ja muiden työvoimapalveluihin liittyvien lakisääteisten tehtävien järjestäminen tulee kunnille uudeksi tehtäväksi, johon kunnat saavat valtionosuutta. Vaasan kaupunki toimii Vaasan ympärille luotavan alueen vastuukuntana. Vuoden 2024 aikana tehdään kaikki olennaiset valmistelut toiminnan siirtämiseksi ely-keskuksilta yhteistoiminta-alueille.

Kunta on vuosina 2021 ja 2022 investoinut yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa Granholmsbackenin yritysalueen infrastruktuuriin. Suuremman yrityksen sijoittuminen alueelle vaikuttaisi myönteisesti kunnan ja koko alueen talouteen, mutta se vaatii todennäköisesti myös lisäpanostuksia suunnitteluun ja infrastruktuuriin. Kunnanvaltuustolla tulee olla valmiudet myöntää talousarviovaroja tilikauden aikana, jos se on tarpeen yritysten sijoittumisen vuoksi.

Kuntakonserni

Mustasaarella on pieni kuntakonserni, johon kuuluu vain kaksi tytäryhtiötä. Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Merten Talo hallinnoi kiinteistöä, jossa sijaitsee Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen vierailukeskus. Tytäryhtiö Fastighets Ab Korsholms Bostäder omistaa, hallinnoi ja antaa vuokralle asuntoja eri kunnanosissa. Fastighets Ab Korsholms Bostäderin tärkeimpiä tavoitteita on saada lisää vuokra-asuntoja Sepänkylään, ja tämä tavoite on parhaillaan toteutumassa Emmantien varteen rakennettavan uudisrakennuksen myötä.

Tytäryhtiöiden lisäksi kuntakonserniin kuuluu neljä osakkuusyhteisöä ja kolme kuntayhtymää. Konsernijaosto seuraa konserniyhteisöjen toimintaa kutsumalla säännöllisesti niiden edustajia kertomaan toiminnasta.

Talousarvion rakenne ja sitovuustasot sekä soveltamisohjeet 2024

Talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, sitovuutta, sisältöä ja rakennetta sekä sen periaatteita koskevat säännökset on koottu kuntalain 110. §:ään. Pykälässä säädetään myös vuotta pidemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelusta. Kunnan hallintosäännön 10. luvussa määrätään talousarvion käsittelystä Mustasaaren kunnassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Näitä talousarvion osia kutsutaan Mustasaassa käyttötalousarvioksi, tuloslaskelmaksi, investointitalousarvioksi ja rahoituslaskelmaksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2021 § 59 hallintosäännön, joka on voimassa 1.8.2021 alkaen. Hallintosäännössä määrätään kunnan organisaatiosta.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.9.2021 § 105 käyttötalousarvion jakamisen tehtäväalueisiin sekä kustakin tehtäväalueesta vastaavan ja tilivelvollisen toimielimen. Samassa päätöksessä valittiin myös kunkin toimielimen tilivelvollinen viranhaltija. Päätös tuli voimaan 1.8.2021.

Kunnan toimielimen kaikki jäsenet ovat tilivelvollisia kuntalain nojalla.

Talousarvio on valtuustoon nähden toimielimiä sitova seuraavasti:

Käyttötalousarviossa nettomääräinen, sisäiset tilitapahtumat sisältävä toimintakate on kunnan toimielimiä sitova valtuuston 20.9.2021 § 105 hyväksymän toimielinrakenteen mukaisesti.

Kunnanhallitukselle myönnetään oikeus muuttaa lautakunnan tai valiokunnan ehdotuksesta määrärahojen käyttötarkoitusta lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueiden välillä. Tällöin on otettava huomioon ne tavoitteet ja mahdolliset rajoitteet, jotka valtuusto on vahvistanut määrärahan hyväksymisen yhteydessä. Länsirannikon valvontalautakunta voi nämä rajoitteet huomioiden järjestellä määrärahoja uudelleen tehtäväalueidensa välillä.

Määrärahojen käyttötarkoituksen muutoksiin lautakuntien tai valiokuntien välillä taikka lautakunnan tai valiokunnan kokonaisuuden määrärahan ylittämiseen vaaditaan valtuuston hyväksyntä.

Tuloslaskelmassa kunnanhallitus vastaa valtuustolle siitä, että vuosikate yltää talousarviossa määritellylle tasolle.

Investointitalousarviossa määrärahat on budjetoitu hankkeelle tai hankeryhmälle valtuuston 9.12.2013 § 135 vahvistamien raja-arvojen mukaisesti. Samalla on huomioitu mahdolliset rajoitteet, jotka valtuusto on talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistanut. Investointitalousarvio on laadittu toimielimiä sitovaksi.

Kunnanhallitukselle myönnettiin samassa päätöksessä (KV 9.12.2013 § 135) oikeus muuttaa lautakunnan ehdotuksesta määrärahojen käyttötarkoitusta investointitalousarvion puitteissa. Tällöin on otettava huomioon ne tavoitteet ja rajoitteet, jotka valtuusto on vahvistanut määrärahan hyväksymisen yhteydessä.

Mikäli määrärahojen käyttötarkoitusta muutetaan usean lautakunnan ja valiokunnan määrärahojen välillä, toimielinten on oltava yksimielisiä ehdotuksesta.

Rahoituslaskelmassa kunnanhallitus vastaa valtuustolle siitä, ettei lainakannan muutosta ylitetä.

Jokainen kunnan toimielin nimeää vastaavan viranhaltijan (talousarviovastaavan) kullekin tehtäväalueelle ja investointimäärärahalle. Talousarviovastaavat ilmoitetaan käyttötalousarviossa, mutta toimielin voi vuoden aikana nimetä uusia talousarviovastaavia. Talousarviovastaavan on seurattava tehtäväalueen toiminnan ja talouden kehitystä ja tiedotettava kehityksestä toimielimelle ja tilivelvolliselle viranhaltijalle.

Tilivelvolliset viranhaltijat ja tehtäväaluevastaavat viranhaltijat vastaavat toimielinten ja tehtäväalueiden toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät toimintaa kunnanhallituksen, valiokunnan, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa. Tilivelvollisten viranhaltijoiden ja tehtäväaluevastaavien on aktiivisesti edistettävä, että kuntalain 110. §:n määräys talousarvion noudattamisesta kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa toteutuu.

Jokainen kunnan toimielin jakaa tehtäväalueet tarvittaessa tulosyksiköihin/kustannuspaikkoihin. Nämä osamäärärahat ovat toimielintä sitovia sen vahvistamiin tavoitteisiin ja mahdollisiin rajoitteisiin nähden. Asianomainen viranomainen voi myös vastaavasti tarvittaessa jakaa määrärahat alemmalle tasolle.

Lautakuntien ja valiokuntien on tammikuun 2024 loppuun mennessä laadittava tehtäväalueilleen käyttösuunnitelmat kunnanvaltuuston vuoden 2024 talousarvioon hyväksymien toimintakatteiden ja samassa yhteydessä hyväksymien sitovien tavoitteiden puitteissa. Kukin lautakunta ja valiokunta voi käyttösuunnitelmassaan järjestellä määrärahoja uudelleen tehtäväalueidensa kesken lautakunnan tai valiokunnan toimintakatteiden puitteissa. Käyttösuunnitelmat toimitetaan kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus seuraa talousarvion toteutumista neljännesvuosiraportein. Lautakuntien ja valiokuntien on ilmoitettava heti talousjohtajalle, jos vuoden mittaan tapahtuu jotain sellaista, mikä voi johtaa talousarvion ylittymiseen, sekä mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä, jotta ylitykset eivät toteudu.

Investointihankkeiden aloittamista edeltävää lupamenettelyä jatketaan vuonna 2024. Kaikille investointihankkeille, joiden arvioitu hankekustannus on yli 500 000 euroa, on saatava aloituslupa kunnanhallitukselta.

Kunkin lautakunnan ja valiokunnan on vuoden 2024 aikana kehitettävä toimintaansa ja tarkistettava investointitarvettaan riittävän suuren vuosikatteen säilyttämiseksi. Lautakuntien ja valiokuntien on toisin sanoen tunnistettava, millä toimenpiteillä toimintakatetta saadaan pienemmäksi. Lautakuntien ja valiokuntien on myös tutkittava, miten toimintaa voidaan tehostaa toimielinten välisellä yhteistyöllä. Toimielinten työn tulokset on huomioitava jatkuvasti.

Investointitarpeet on tutkittava ja nykyisten rakennusten ja infrastruktuurin tehokkaampaan käyttöön on pyrittävä löytämään ratkaisuja. Tavoitteena on vähentää uusinvestointeja ja lisätä nykyisten rakennusten käyttöä.

Kunnanhallitus seuraa jatkuvasti suunnittelutyön etenemistä lautakunnissa ja valiokunnissa sekä tulevaisuus- ja kehittämisjaostossa.

Lean-työtä nopeutetaan ja työ resursoidaan. Valiokuntien ja lautakuntien kehitystyötä seurataan. FCG:n analyysistä ilmenevät riskitekijät ja toimenpide-ehdotukset selvitetään toimialoilla ja raportoidaan konsernijaostolle kunnanhallituksen jatkokäsittelyä varten.

VEROENNUSTEET

Mustasaaren kunta

Veroennusteet 2023–2026

Kirjattu vero 2019–2022

Tuloveroprosentti:	20,75 %	20,75 %	20,75 %	20,75%	8,11 %	8,4 %	8,4 %	8,4 %
Miljoonaa euroa	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025	Ennuste 2026
Kunnallisvero	69,72	72,08	74,20	78,33	39,10	38,80	40,10	41,60
Yhteisövero	2,49	3,00	5,07	5,40	3,20	2,70	2,90	3,00
Kiinteistövero	4,74	4,34	4,90	5,15	5,70	6,50	6,60	6,70
YHTEENSÄ:	76,95	79,41	84,16	88,87	48,00	48,00	49,60	51,30
Edellä oleva kehitys prosenteina edellisvuosiin verrattuna	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025	Ennuste 2026
Kunnallisvero	2,0	3,4	2,9	5,6	-50,1	-0,8	3,4	3,7
Yhteisövero	2,6	20,1	69,1	6,5	-40,7	-15,6	7,4	3,4
Kiinteistövero	3,4	-8,4	12,9	5,0	10,8	14,0	1,5	1,5
YHTEENSÄ:	2,1	3,2	6,0	5,6	-46,0	-0,0	3,3	3,4

Vuosiksi 2023–2026 on käytetty Kuntaliiton kuntakohtaista ennustetta lokakuulta 2023.

TULOSLASKELMA MUSTASAAREN KUNTA	Tilinpäätös 2022 €	Ennuste 2023 €	Talousarvio 2024	2024/2023 %	2024/2022 %	SUUNN. 2025 €	SUUNN. 2026 €
<i>Toimintatuotot:</i>							
Myyntituotot	15 054 473	13 892 235	14 596 996	105,1	97,0		
Maksutuotot	2 405 185	2 437 580	2 569 160	105,4	106,8		
Tuet ja avustukset	1 528 513	1 178 224	1 075 453	91,3	70,4		
Muut toimintatuotot	15 707 552	14 533 608	16 127 434	111,0	102,7		
Toimintatuotot yhteensä:	34 695 723	32 041 647	34 369 043	107,3	99,1		
Valmistus omaan käyttöön	438 161	354 300	431 900	121,9	98,6		
<i>Toimintakulut:</i>							
Henkilöstökulut	-46 923 141	-49 248 356	-52 503 230	106,6	111,9		
Palvelujen ostot	-90 454 428	-20 729 987	-21 756 815	105,0	24,1		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 615 069	-7 483 425	-8 141 605	108,8	106,9		
Avustukset	-2 322 253	-2 342 700	-2 376 700	101,5	102,3		
Muut toimintakulut	-9 068 017	-9 080 658	-10 660 684	117,4	117,6		
Kunnanvaltuuston muut muutokset (2024)			1 198 227				
Toimintakulut yhteensä:	-156 382 908	-88 885 126	-94 240 807	106,0	60,3		
TOIMINTAKATE	-121 249 023	-56 489 179	-59 439 863	105,2	49,0	-63 000 000	-64 500 000
Verotulot	88 874 420	48 000 000	48 000 000	101,7	54,9	49 600 000	51 300 000
Valtionosuudet	43 502 823	24 600 000	21 600 000	88,2	49,9	24 500 000	25 300 000
<i>Verorahoitus yhteensä</i>	<i>132 377 243</i>	<i>72 600 000</i>	<i>69 600 000</i>	<i>97,1</i>	<i>53,3</i>	<i>74 100 000</i>	<i>76 600 000</i>
Rahoitustuotot	231 495	170 000	264 000	155,3	114,0	250 000	250 000
Rahoituskulut	-359 678	-1 200 000	-2 104 000	175,3	585,0	-3 000 000	-3 800 000
<i>Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä</i>	<i>-128 183</i>	<i>-1 030 000</i>	<i>-1 840 000</i>	<i>178,6</i>	<i>1 435,4</i>	<i>-2 750 000</i>	<i>-3 550 000</i>
UUOSIKATE	11 000 037	15 080 821	8 320 137	55,2	75,6	8 350 000	8 550 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 258 944	-10 000 000	-9 700 000	97,0	104,8	-9 900 000	-10 100 000
Lisäpoistot	-179 525	0	0			0	0
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-9 438 469</i>	<i>-10 000 000</i>	<i>-9 700 000</i>	<i>97,0</i>	<i>102,8</i>	<i>-9 900 000</i>	<i>-10 100 000</i>
Varausten muutos	0	-4 500 000					
Tilikauden tulos	1 561 566	580 821	-1 379 863			-1 550 000	-1 550 000
Kertynyt ylijäämä 31.12.	12 792 917	13 373 737	11 993 874	89,7	93,8	10 443 874	8 893 874

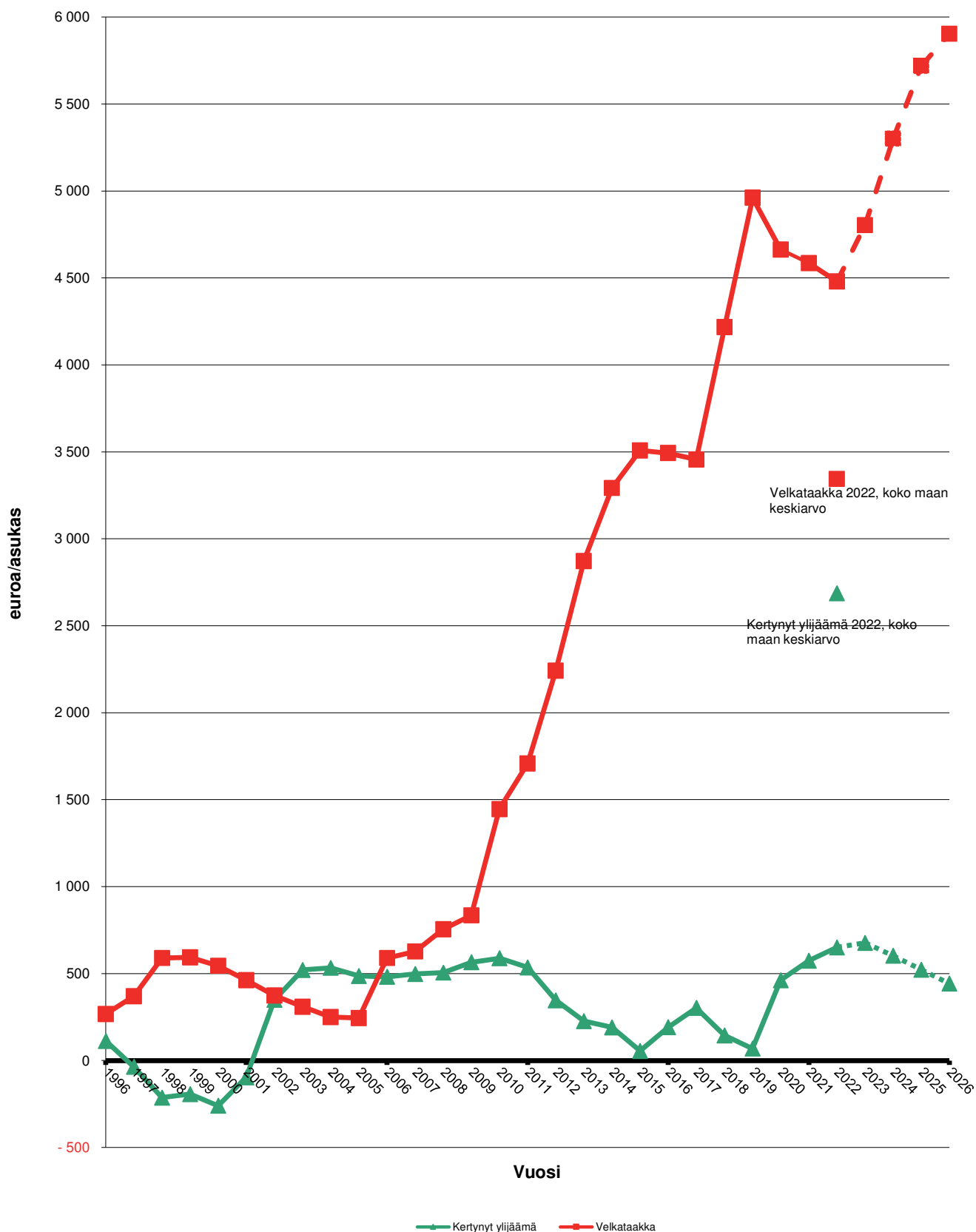
RAHOITUSLASKELMA

Mustasaaren kunta

1 000 euroa	Tilinpätös 2020 (1 000 €)	Tilinpäätös 2021 (1 000 €)	Tilinpäätös 2022 (1 000 €)	Ennuste 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	SUUNN. 2025 (1 000 €)	SUUNN. 2026 (1 000 €)
Toiminnan rahavirta:	14 535	11 610	10 111	14 781	7 620	7 650	7 850
Vuosikate	15 445	12 147	11 000	15 081	8 320	8 350	8 550
Satunnaiset erät	1 339		0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 249	-536	-889	-300	-700	-700	-700
Investointien rahavirta:	-9 296	-9 921	-13 192	-19 475	-18 426	-17 306	-13 091
Investointimenot	-12 175	-10 710	-15 002	-19 875	-19 226	-18 106	-13 891
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25	144	186	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 853	645	1 625	400	800	800	800
Toiminnan ja investointien rahavirta (A):	5 239	1 689	-3 081	-4 694	-10 806	-9 656	-5 241
Antolainauksen muutokset:	109	109	-284	-3 899	-264	371	371
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-385	-4 000	-500		
Antolainasaamisten vähennykset	109	109	101	101	236	371	371
Lainakannan muutokset (netto), sitovuustaso:	-5 786	-1 143	-1 500	6 900	10 500	8 900	4 300
asukasta kohti:	-297	-59	-76	349	528	445	214
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	20 000	16 000	18 000	26 000	24 000	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 786	-14 643	-15 500	-15 100	-16 200	-16 200	-16 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 000	-6 500	-2 000	4 000	700	1 100	500
Oman pääoman muutokset		-441					
Liittymismaksut:	463	652	410	420	400	400	400
Muut maksuvalmiuden muutokset:	1 458	1 373	2 717	-2 500	100	100	100
Rahoituksen rahavirta (B):	-3 757	549	1 344	921	10 736	9 771	5 171
Rahavarojen muutos (A + B):	1 482	2 238	-1 738	-3 773	-70	115	-70
Velkataakka kunakin vuonna 31.12. (1 000 euroa):	90 714	89 571	88 071	94 971	105 471	114 371	118 671
Velkataakka asukasta kohti kunakin vuonna 31.12.:	4 663	4 585	4 479	4 804	5 300	5 719	5 904
asukasluku:	lopullinen 19 453	lopullinen 19 536	lopullinen 19 662	ennuste 19 770	ennuste 19 900	ennuste 20 000	ennuste 20 100

Kertynyt ylijäämä ja velkataakka, vuosina 1996–2022 tilinpäätöksen mukaan ja vuosina 2023–2026 talousarvion ja taloussuunnitelman mukaan

MUSTASAARI

MUSTASAAREN KUNTA Toimintakate lautakunnittain/tehtävääalueittain	Tilinpäätös 2022	Talousarvio muutoksineen 2023	Talousarvio 2024	% talous- arviosta 2023	% tilin- päätöksestä 2022
Keskusvaalilautakunta/Vaalit	-5 475	-20 000	-40 527	202,6 %	740,2 %
Tarkastuslautakunta/Tilintarkastus	-34 472	-40 000	-40 000	100,0 %	116,0 %
Kunnanhallitus	-5 224 830	-5 580 000	-5 720 407	102,5 %	109,5 %
Konsernihallinto	-4 428 181	-4 621 040	-4 824 417	104,4 %	108,9 %
Kuntakehitys	-796 649	-958 960	-995 991	103,9 %	125,0 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			100 000		
Sivistysvaliokunta	-44 597 899	-47 228 548	-49 861 303	105,6 %	111,8 %
Hallinto	-915 330	-533 310	-524 237	98,3 %	57,3 %
Perusopetus	-26 202 189	-27 256 860	-28 896 449	106,0 %	110,3 %
Korsholms gymnasium	-1 853 036	-2 102 630	-2 305 961	109,7 %	124,4 %
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-15 627 344	-17 335 748	-18 634 656	107,5 %	119,2 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			500 000		
Hyvinvointivaliokunta	-4 352 003	-4 832 673	-5 614 253	116,2 %	129,0 %
Hyvinvointia edistävä toiminta	-782 223	-1 038 413	-1 127 372	108,6 %	144,1 %
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta	-1 285 910	-1 402 270	-2 045 834	145,9 %	159,1 %
Mustasaaren aikuisopisto	-887 148	-916 660	-968 249	105,6 %	109,1 %
Kirjastotoiminta	-978 439	-1 011 830	-1 055 595	104,3 %	107,9 %
Mustasaaren musiikkiopisto	-418 282	-463 500	-497 204	107,3 %	118,9 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			80 000		
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	2 832 911	2 004 110	2 230 516	111,3 %	78,7 %
Hallinto	-394 339	-478 070	-617 842	129,2 %	156,7 %
Tekniset palvelut	-1 449 364	-1 765 250	-2 058 747	116,6 %	142,0 %
Liikenneväylät	-824 649	-1 019 500	-1 093 405	107,2 %	132,6 %
Kiinteistöosasto	6 229 754	6 126 360	6 416 868	104,7 %	103,0 %
Siivous- ja ruokapalvelut	49 005	20 040	69 075	344,7 %	141,0 %
Kaavoitus	-777 496	-879 470	-935 433	106,4 %	120,3 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			450 000		
Rakennuslautakunta/Rakennusvalvonta	-116 683	-190 000	-221 852	116,8 %	190,1 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			10 000		
Länsirannikon valvontalautakunta	0	0	0		
Ympäristöterveydenhuolto	0	0	0		
Ympäristönsuojelu	0	0	0		
Kh/Pohjanmaan hyvinvointialue	-68 557 442				0,0 %
Kh/Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	-3 385 283	-2 092 068	-2 072 036	99,0 %	61,2 %
Kh/Kiinteistötulot (tuotto)	1 446 239	700 000	1 300 000	185,7 %	89,9 %
Kh/Tasausmaksu Kevalle	-1 230 763	-1 110 000	-1 200 000	108,1 %	97,5 %
YRV/Vesihuoltolaitos (tuotto)	1 976 676	1 900 000	1 800 000	94,7 %	91,1 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			58 227		
TOIMINTAKATE	-121 249 023	-56 489 179	-59 439 863	105,2 %	49,0 %

KÄYTTÖTALOUSARVIO

Kaikki sitovat tavoitteet on kytketty kuntastrategian strategisiin tavoitteisiin.

Toimielin:	KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Tilivelvollinen:	Kansliapäällikkö Petra Ollus
Tehtäväalue:	Vaalit
Talousarviovastaava:	Kansliapäällikkö Petra Ollus

Toimiala

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalilain nojalla kunnan keskusvaalilautakunnalle kuuluvista tehtävistä kunnallisissa ja valtiollisissa vaaleissa sekä europarlamenttivaaleissa ja mahdollisissa kansanäänestyksissä.

Toimintatilasto

	Eduskuntavaalit 2023	Presidentinvaali 2024	EU-vaalit 2024
Äänestysalueita	21	21	21
Äänioikeutettuja yhteensä	16 436	16 450	16 450
Äänestysprosentti yhteensä	71,5	-	-

Henkilöstö

Tehtäväalueella ei ole omaa henkilökuntaa.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	40 370	30 000	90 000	300,0 %	222,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	40 370	30 000	90 000	300,0 %	222,9 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-39 105	-38 240	-101 527	265,5 %	259,6 %
Palvelujen ostot	-5 345	-6 200	-15 200	245,2 %	284,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200	-2 900	-4 300	148,3 %	2147,5 %
Muut toimintakulut	-1 196	-2 660	-9 500	357,1 %	794,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-45 846	-50 000	-130 527	261,1 %	284,7 %
TOIMINTAKATE	-5 475	-20 000	-40 527	202,6 %	740,2 %

Toimielin:**Tilivelvollinen:****Tehtäväalue:****Talousarviovastaava:****TARKASTUSLAUTAKUNTA****Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rolf Sund****Tilintarkastus****Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rolf Sund****Toimiala**

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista toimintavuoden aikana sekä valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Lautakunta arvioi kunnan toimintaa ja taloutta laatimansa arviointisuunnitelman mukaisesti. Lautakunta esittää tarkastuskertomuksen perusteella valtuustolle, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-9 214	-13 420	-13 420	100,0 %	145,6 %
Palvelujen ostot	-24 684	-25 800	-25 800	100,0 %	104,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-200	-200	100,0 %	
Muut toimintakulut	-574	-580	-580	100,0 %	101,1 %
Toimintakulut yhteensä:	-34 472	-40 000	-40 000	100,0 %	116,0 %
TOIMINTAKATE	-34 472	-40 000	-40 000	100,0 %	116,0 %

Toimielin: KUNNANHALLITUS

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Yritysasiat – ”Yrittäjämyönteinen kunta” Yritysassioiden sujuva käsittely Yksityisen sektorin, kunnan ja muiden julkisorganisaatioiden välinen innovatiivinen yhteistyö. Aktiivinen yritysneuvonta. Enemmän kunnan ja Mustasaassa toimivien yrittäjien välisiä kontakteja. Mustasaari on Pohjanmaan yrittäjäystävällisin kunta. Giga Vaasa -alue ottaa askeleen kohti akkutehtaan etablointia.	Viranhaltijoiden kuukausitapaamiset. Otetaan käyttöön uusi malli yritysten neuvontaan ja informointiin. Mustasaaren yrityshotellin käynnistämiseksi tehdään innovatiivista yhteistyötä. Yritysneuvontaa Vasekin kautta ja omana toimintana. Kunta järjestää yrittäjille ohjelmaa ja tapaamisia joka kuukausi. Suomen Yrittäjät mittaa kuntien yrittäjäystävällisyyttä barometrin avulla. Aktiivinen yhteistyö Giga Vaasa ryhmän ja potentiaalisten yritysten kanssa.	Parannettu sisäinen markkinointi ja yritysassioiden kanssa työskentelevien viranhaltijoiden välinen tiedonvaihto. Circle’s Edge -liikealueen yrityshotelli, jossa informaatio ja palvelut yrittäjille toteutetaan uutta mallia käyttäen, on valmis. Roolijako on selkeä, ja uusien yritysten määrä lisääntyy. Aiempaa useammat yritykset ovat tyytyväisiä kunnan palveluihin. Mustasaari on Suomen yrittäjäystävällisin kunta ja saa korkeammat pisteet kuin edellisessä barometrissa vuonna 2022. Yksi tonttivaraus vuonna 2024.
Markkinoidaan 1) kerrostalo-, rivitalo, paritalo- ja omakotitontteja ja 2) yritystontteja. Saadaan potentiaaliset asiakkaat tietoisemmiksi Mustasaaren tarjoamista eri asumismuodoista ja -ympäristöistä. Mustasaaren asuntopoliittisen ohjelman toteutus aloitetaan.	1) Hyvin suunnattu markkinointi, jolla tavoitetaan potentiaalinen kohderyhmä. 2) Jatketaan yhteydenpitoa potentiaalsiin kerrostalorakentajiin. Kuntaa markkinoidaan aktiivisesti perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa sekä osallistutaan messuille. Vuokra-asuntojen määrän lisääminen ja tarjonnan monipuolistaminen (kerrostalot, rivitalot, paritalot, omakotitalot).	Uudet maanvuokrasopimukset / myydyt tontit. Seuraavia kerrostaloja aletaan rakentaa Sepänpöytäällä vuonna 2024. Positiivinen väestönkasvu. Tavoitetaso 19 900. Markkinointistrategia hyväksytään. 15 uutta vuokra-asuntoa vuoden 2024 aikana.
Kiertotalous Kuntaan sijoittuu kiertotalousyrityksiä. Tutkitaan mahdollisuuksia rakennusmateriaalien kierrätykseen.	Yhteistyö VASEKin ja alan yritysten kanssa. Osallistutaan hankkeisiin.	Useampi kiertotalousyritys on aloittanut rakentamisen Lintuvuorella. Mustasaari saa positiivista huomiota massamediassa kiertotalouden edelläkävijänä. Renergy kehittyi toimivaksi verkostoksi.
Kyläaktivismi Kunta tukee ja rahoittaa kehitystä kylissä. Matkailua kehitetään yhdessä yritysten, Visit Vaasan, Merenkurkun maailmanperintö Ry:n ja Merten talo Oy:n kanssa.	Kunta auttaa löytämään sopivia rahoituslähteitä ja muita tapoja tukea hankkeiden käynnistämistä kylissä. Kunta jakaa vuosittain avustuksia kylien kehittämiseen. Yhteistyö kokousten, workshoppien ja selvitysten muodossa.	Kunnan myöntämien määrärahojen avulla käynnistetään uusia hankkeita kylissä. Kehitetään Wahlrooskan hevosurheilukeskusta. Käyntikohteita kehitetään ja matkailun merkitys elinkeinona kasvaa. Mustasaaren maailmanperintöstrategian työstäminen aloitetaan.
Mustasaaren ilmastojohtaminen Lisätään koko kuntaorganisaation ja kuntalaisten tietoa ilmastojohtamisesta.	Kestävän kehityksen työryhmä tekee työtä kunnan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden saavuttamiseksi.	Merkittävimmät toteutetut ilmastotoimenpiteet selostetaan kunnan ilmastotilinpäätöksessä.

Toimielin:

KUNNANHALLITUS

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Talous Kunnalla on terve ja tasapainoinen talous. Talousarvio ja taloussuunnitelma varmistavat kestävä talouden myös pitkällä aikavälillä.	Kertynyt ylijäämä.	Kertynyt ylijäämä.
Investoinnit Kunnalla on vuosikate, joka mahdollistaa välttämättömät investoinnit ilman jatkuvaa velkataakan lisäämistä	Kunnan investointiohjelman yhteensovittamisessa sovelletaan kunnan investointien hallinnan toimintasuunnitelmaa.	Kunnan investointiohjelman nettoinvestointien tulee ohjelmakauden aikana olla keskimäärin samalla tasolla kuin vuosikate.
Ohjausasiakirjat Kunnan tulevat investointihankkeet otetaan kunnan palveluverkkostrategiaan.	Kunnalle laaditaan palveluverkkostrategia.	Mustasaaren kunnan palveluverkkostrategia hyväksytään ennen 30.6.2024.
Digitalisointi Kunta parantaa työntekijöiden tietoturva- ja tietosuojaosamista osana hanketta "Digitaalinen osaaminen 2022–2024".	Kunta järjestää työntekijöilleen tietoturva- ja tietosuojakoulutusta.	Tietoturvan ja tietosuojaan verkkokursseille osallistuu vähintään 60 prosenttia kunnan työntekijöistä.
Viestintä Kunta kohentaa työnantajaimagoaan.	Kunta päivittää rekrytointisivustonsa ja työnantajaviestintäänsä.	Enemmän käyntejä kunnan rekrytointisivustolla kuin vuonna 2023. Enemmän hakemuksia virkaa/ tehtävää kohti kuin vuonna 2023.
HR Hyvinvoiva työympäristö.	Selkeytetään työkyvyn tukemisprosesseja. Lisätään työntekijän, esihenkilön, toimialajohdon, työsuojelun, HR-osaston ja työterveyshuollon yhteistyötä.	Vähemmän sairauspoissaoloja kuin vuonna 2023. Kehityskeskustelut toteutuvat edellisvuotta tehokkaammin.
Fastighets Ab Korsholms Bostäder – pyrkii varmistamaan, että kaikissa kunnanosissa on tarjolla vuokra-asuntoja ja että asuinympäristöt vastaavat nykyajan vaatimuksia ekologisesta kestävydestä.	Vaihdetaan öljylämmitys kallio- tai maalämpöön.	Vähintään 20 huoneiston öljylämmitys korvataan kalliolämmöllä.

Toimielin: KUNNANHALLITUS

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	195 165	102 000	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	1 948	0	0		0,0 %
Tuet ja avustukset	93 055	0	0		0,0 %
Muut toimintatuotot	431 352	419 630	438 590	104,5 %	101,7 %
Toimintatuotot yhteensä:	721 520	521 630	438 590	84,1 %	60,8 %
Valmistus omaan käyttöön	10 391	0	0		0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-3 090 004	-3 182 650	-3 322 707	104,4 %	107,5 %
Palvelujen ostot	-2 126 843	-2 142 630	-2 153 170	100,5 %	101,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-185 393	-152 000	-156 500	103,0 %	84,4 %
Avustukset	-160 304	-180 000	-180 000	100,0 %	112,3 %
Muut toimintakulut	-394 197	-444 350	-446 621	100,5 %	113,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 956 740	-6 101 630	-6 258 997	102,6 %	105,1 %
TOIMINTAKATE	-5 224 830	-5 580 000	-5 820 407	104,3 %	111,4 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			100 000		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			-5 720 407	102,5 %	109,5 %

Toimielin:	KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen:	Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue:	Konsernihallinto
Talousarviovastaava:	Hallintojohtaja Marcus Beijar

Toimiala

Kunnanhallitus vastaa kunnan yleisestä kehittämisestä, kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä konserniohjauksesta.

Konsernijaosto avustaa kunnanhallitusta asioissa, jotka koskevat kunnan taloutta, konserniohjausta, kilpailutusta, henkilöstöpolitiikkaa, henkilöstöhallintoa, IT-toimintoja ja viestintää. Konsernijaosto seuraa aktiivisesti konserniyhteisöjen toimintaa ja keskustelee niiden johdon kanssa. Konsernijaosto avustaa kunnanhallitusta talouden seurannassa ja valvonnassa sekä kehittää kunnan henkilöstöpolitiikkaa.

Konsernihallinto vastaa hallintopalveluista, talouspalveluista, IT-palveluista, henkilöstöpalveluista sekä tukipalveluista, kuten puhelinvaihteesta, viestinnästä, käännöstoiminnasta ja hankintapalveluista. Konsernihallinto vastaa hallinnon tukipalvelujen ohjauksesta ja johdosta.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Hyväksytään uusi kuntastrategia. Kuntastrategian perusteella laaditaan uusi henkilöstöpoliittinen toimintasuunnitelma.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Työ- ja elinkeinopalvelujen yhteistoiminta-alueet aloittavat toimintansa 1.1.2025.

Kuntavaalit 13.4.2025.

Päivitetään hallintosääntö 1.1.2025 alkaen työ- ja elinkeinopalvelujen ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen johdosta sekä 1.6.2025 alkaen kuntavaalien johdosta.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	44,83	44,0	44,1
Henkilötyövuosia, työsuojeluvaltuutetut	0,8	0,8	0,8

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Konsernihallinto
Talousarviovastaava: Hallintojohtaja Marcus Beijar

KONSERNIHALLINTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	193 165	102 000	0		
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	10 961	0	0		
Muut toimintatuotot	430 545	419 630	438 590	104,5 %	101,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	634 672	521 630	438 590	84,1 %	69,1 %
Valmistus omaan käyttöön	10 391	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 812 300	-2 958 670	-3 071 416	103,8 %	109,2 %
Palvelujen ostot	-1 680 492	-1 616 610	-1 613 560	99,8 %	96,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-182 817	-146 000	-150 500	103,1 %	82,3 %
Avustukset	-22 200	0	0		
Muut toimintakulut	-375 434	-421 390	-427 531	101,5 %	113,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 073 243	-5 142 670	-5 263 007	102,3 %	103,7 %
TOIMINTAKATE	-4 428 181	-4 621 040	-4 824 417	104,4 %	108,9 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Kuntakehitys
Talousarviovastaava: Kehitysjohtaja Mikael Alaviitala

Toimiala

Kunnanhallitus vastaa kunnan yleisestä kehittämisestä, kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä konserniohjauksesta.

Tulevaisuus- ja kehittämisjaosto avustaa kunnanhallitusta kunnan kehittämistä koskevissa asioissa.

Kuntakehitys vastaa kunnan strategisesta suunnittelusta, maankäytön ohjauksesta, investointihankkeiden yhteensovittamisesta, elinkeinopolitiikasta, saariston, kylien, matkailun ja maaseutuelinkeinojen kehittämisestä sekä kunnan kestävästä kehityksestä, asuntopolitiikasta ja markkinoinnista.

Kuntakehitys koordinoi kunnan tukemia EU- ja muita hankkeita ja kunnan omaa hanketoimintaa.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Kuntakehityksen toiminnassa ja vastuualueissa ei ole merkittäviä muutoksia vuonna 2024.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Henkilöstövahvuus ja toiminta ovat samat kuin aiempina vuosina.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	3,0	3,0	3,0

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Kuntakehitys
Talousarviovastaava: Kehitysjohtaja Mikael Alaviitala

KUNTAKEHITYS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	2 000	0	0		0,0 %
Maksutuotot	1 948	0	0		0,0 %
Tuet ja avustukset	82 094	0	0		0,0 %
Muut toimintatuotot	806	0	0		0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	86 848	0	0		0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-277 703	-223 980	-251 291	112,2 %	90,5 %
Palvelujen ostot	-446 351	-526 020	-539 610	102,6 %	120,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 576	-6 000	-6 000	100,0 %	232,9 %
Avustukset	-138 104	-180 000	-180 000	100,0 %	130,3 %
Muut toimintakulut	-18 763	-22 960	-19 090	83,1 %	101,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-883 497	-958 960	-995 991	103,9 %	112,7 %
TOIMINTAKATE	-796 649	-958 960	-995 991	103,9 %	125,0 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:

SIVISTYSVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Mustasaari kehittää Sepänkylään vetovoimaisen sivistyskampuksen.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion käsittävän sivistyskampuksen suunnittelu jatkuu. Henkilökunnan yhteisiä suunnittelupäiviä, joissa luodaan tulevalle kampukselle uusi arvopohja. Kolme suunnittelutilaisuutta/lukukausi 2024.	Laaditaan yhteinen arvopohja.
Mustasaaren sivistyspalvelut on edelläkävijä ja edistää kokonaisvaltaisesti kestävä kehitystä ja globaaleja kestävä kehityksen tavoitteita koko oppimispolulla lähtökohtana Agenda 2030.	1) Kestävän kehityksen oppimispolku otetaan käyttöön varhaiskasvatuksesta lukioon. 2) Oppilaiden oma ilmasto- / kestävä kehityksen strategia on valmis ja toimenpiteitä aletaan toteuttaa. 3) Kehitetään oppimisympäristöjä, esimerkiksi koulupuutarhoja ja tutustumiskäyntejä ruoantuotannon yrityksiin. 4) Toimiva jätteiden lajittelu yksikössä. 5) Yksiköt osallistuvat tapahtumiin ja kampanjoihin, jotka tukevat kestävä kehityksen tavoitteita. 6) Aterioita kehitetään yhteistyössä ruokapalvelujen kanssa täydennyskoulutuksilla ja lisäämällä ruokapalveluhenkilöstön ja opetushenkilöstön välistä yhteistyötä.	Jäteastioiden määrä yksiköissä. Koulupuutarhojen määrä kasvaa vähintään yhdellä. Toteutuneet kampanjat ja tapahtumat.
Toimintaa arvioidaan jatkuvasti.	Arviointikysely lähetetään kaikille varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen sekä aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten huoltajille keväällä 2024. Vuotuiset arviointikeskustelut opiskelijoiden huoltajien kanssa. Arviointikysely kaikille opiskelijoille.	Vanhempainkyselyn keskiarvon tulee olla varhaiskasvatuksessa 4,00 ja perusopetuksessa 5,00 niin että taso pysyy samana. Lukion arvioinnin tavoitetaso on, että kaikki opiskelijat ovat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä lukion toimintaan.
Henkilöstö, lapset ja nuoret voivat hyvin ja ovat tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia.	Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua mentorointiohjelmaan. Pedagogiselle henkilökunnalle järjestetään pedagogisia kahviloita. Toimivat tukitoimet, ohjaus ja rakenteet tuen tarpeessa oleville lapsille ja oppilaille. Toimiva tukiopeus ja ohjaus toisen asteen opinnoissa. Oppilas- ja opiskelijakoutsitoimintaa kehitetään.	Mentorointiohjelman osallistujamäärä. Läsnäolo, opiskeluvalmius toisen asteen opintoihin. Kolmannen asteen opiskelupaikan saavien opiskelijoiden määrä. Koutsitoiminta koulussa ja lukiossa jatkuu ensisijaisesti hankerahoituksella.

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Sivistyspalvelujen digitaalinen kehitystyö.	Henkilöstön täydennyskoulutus ja digivalmennus. Sivistyspalvelujen tekoälystrategia. Riittävät ja tarkoituksenmukaiset laitteet.	Toteutuneiden täydennyskoulutusten määrä. Pedagogisten kahviloiden määrä. Henkilökohtainen digiyksikkö 7. vuosiluokan oppilaille.
Uudet arviotikriteerit 6. vuosiluokalla.	Arviointikriteerit otetaan käyttöön.	Henkilökunnan täydennyskoulutus.
Kehitystyö ylioppilastutkinnon reaaliaineiden tulostason parantamiseksi.	Vähemmän opiskelijoita/opetusryhmä. Ainekohtainen opettajien täydennyskoulutus.	Ylioppilastutkintotulokset lukuvuonna 2024–2025.

SIVISTYSVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 612 440	1 724 600	1 655 100	96,0 %	102,6 %
Maksutuotot	1 308 964	1 144 200	1 193 250	104,3 %	91,2 %
Tuet ja avustukset	952 589	732 330	662 809	90,5 %	69,6 %
Muut toimintatuotot	135 260	112 900	103 300	91,5 %	76,4 %
Toimintatuotot yhteensä:	4 009 252	3 714 030	3 614 459	97,3 %	90,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0				
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-29 593 413	-31 731 930	-33 231 104	104,7 %	112,3 %
Palvelujen ostot	-9 998 471	-9 919 650	-10 584 760	106,7 %	105,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 139 105	-1 373 180	-1 458 910	106,2 %	128,1 %
Avustukset	-1 287 172	-1 191 200	-1 191 300	100,0 %	92,6 %
Muut toimintakulut	-6 588 991	-6 726 618	-7 509 688	111,6 %	114,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-48 607 151	-50 942 578	-53 975 762	106,0 %	111,0 %
TOIMINTAKATE	-44 597 899	-47 228 548	-50 361 303	106,6 %	112,9 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			500 000		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			-49 861 303	105,6 %	111,8 %

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue: Hallinto
Talousarviovastaava: Sivistysjohtaja Denice Vesterback

Toimiala

Hallinnon tehtäväalue huolehtii varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen, perusopetukseen, lukiokoulutukseen ja oppilashuoltoon sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvistä hallintoasioista.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Ei muutoksia toiminnassa.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Hallintotehtävien luonne on muuttunut ja tehtäviä on digitalisoitu viime vuosina. Arviointi ja lean-prosessi aloitetaan vuonna 2025.

Henkilöstö

		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2023	Talousarvio 2023
<i>Hallinto, sivistysvaliokunta</i>				
Päätoimi,	kokoaik.	5		
	osa-aik.	1		
Pääluottamusmies				
	osa-aik.	1		
<i>Oppilashuolto</i>				
Päätoimi,	kokoaik.	7	-	
	osa-aik.	4		
<i>Hallinto, sivistysvaliokunta</i>				
Henkilötyövuosia, hallinto		--	6,5	6
Henkilötyövuosia, pääluottamusmies		--	0,5	0,5

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue: Hallinto
Talousarviovastaava: Sivistysjohtaja Denice Vesterback

HALLINTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	8 110	0	0		0,0 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	23 570	2 700	4 250	157,4 %	18,0 %
Muut toimintatuotot	851	0	0		0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	32 531	2 700	4 250	157,4 %	13,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-806 092	-449 420	-438 387	97,5 %	54,4 %
Palvelujen ostot	-87 782	-42 900	-45 320	105,6 %	51,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 602	-17 000	-17 000	100,0 %	96,6 %
Avustukset	-200	0	0		0,0 %
Muut toimintakulut	-36 184	-26 690	-27 780	104,1 %	76,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-947 860	-536 010	-528 487	98,6 %	55,8 %
TOIMINTAKATE	-915 330	-533 310	-524 237	98,3 %	57,3 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Perusopetus
Talousarviovastaava:	Opetuspäällikkö Linda Felixson

Toimiala

Perusopetus tarjoaa opetusta kaikille kunnassa asuville lapsille ja nuorille. Oppilaat saavat opetusta valtakunnallisesti vahvistetun tunti- ja opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus lainsäädännön sekä sivistysvaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Vuosiluokkien 1–2 oppilaille sekä erityiseen tukeen oikeutetuille oppilaille tarjotaan aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa. Osa aamu- ja iltapäivätoiminnasta järjestetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Opiskeluhoitoa järjestetään voimassa olevan lainsäädännön ja opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Perusopetuksen digitaalisten ratkaisujen kehittämistä jatketaan. Digitaalinen oppimispolku otetaan käyttöön kaikilla vuosiluokilla. Digitaalista laitteistoa täydennetään ja uusitaan, jotta kaikissa kunnan kouluissa saadaan käyttöön yhtä laadukkaat laitteet.

Mustasaaren sivistyskampus -hanke käynnistyy. Hanke käsittää seuraavien yksiköiden tilasuunnittelun: Mustasaaren keskuskoulu, Korsholms högstadium ja Smedsby-Böle skola sekä suomen- ja ruotsinkieliset esiopetusyksiköt. Pedagoginen henkilökunta osallistuu kampuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelussa on priorisoitu yhteiskäyttöä, monitoimisuutta ja innovatiivisia oppimisympäristöjä. Aloitetaan strategiatyö, jotta kampuksen kaikille yksiköille saadaan yhteinen toimintakulttuuri.

Erityspedagogiikan toiminnan kehittämistä jatketaan, jotta voidaan vastata erimuotoisen tuen tarpeeseen. Koulunkäynnistä suoriutumiseen liittyvien yksilöllisten ratkaisujen tarpeet kasvavat, mikä aiheuttaa muutoksia koulujen ryhmäkokoontamoihin ja rakenteisiin. Koulujen arjessa tarvitaan yhä useampia ammattiryhmiä. Yhä tärkeämpää on myös, että opetushenkilöstö saa koulussa ohjausta koulukouluilta, nepsy-valmentajilta ja muilta tukihenkilöiltä.

Henkilökunnalle tarjotaan täydennyskoulutusmahdollisuuksia, mentorointia ja työyhteisön tukea. Toiminnassa panostetaan vetovoimaiseen työpaikkaan, jossa pätevä henkilökunta viihtyy ja voi hyvin.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Mustasaaren sivistyskampuksen laajennus- ja korjaustyöt sekä käyttöönotto etenevät vaiheittain. Mustasaaren keskuskoulu ja Korsholms högstadium ottavat käyttöön kampuksen uusia tiloja vuonna 2025. Vaihe 2 valmistuu vuonna 2026, ja Korsholms högstadium voi muuttaa uusiin tiloihin. Vanhat rakennusosat puretaan.

Toimintaa on tarpeen kehittää nopeassa tahdissa vastaamaan nykyisiin tarpeisiin ja opetussuunnitelma- ja lakimuutoksiin. Rakenteita muuttamalla vastataan kasvaviin tarpeisiin.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Perusopetuksen oppilasmäärä			
VI. 1–9, ruotsinkieliset	1 898,5	1 906,0	1 909,5
VI. 1–9, suomenkieliset	615,0	602,5	605,0
Yhteensä	2 513,5	2 508,5	2 514,5
Kokonaiskustannukset, euroa/oppilas			
VI. 1–9	9 779	10 378	10 501

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset, kotikuntakorvaukset ja muu kuntien välinen laskutus sekä valtionavusteinen kehittämistoiminta eivät sisälly kokonaiskustannuksiin.

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue: Perusopetus
Talousarviovastaava: Opetuspäällikkö Linda Felixson

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	351	367	376
Tuntikehys, keskimäärin		5 146,5	5 207

PERUSOPETUS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 400 207	1 603 000	1 605 100	100,1 %	114,6 %
Maksutuotot	87 353	94 200	93 250	99,0 %	106,8 %
Tuet ja avustukset	602 034	444 640	289 174	65,0 %	48,0 %
Muut toimintatuotot	100 014	112 900	103 300	91,5 %	103,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	2 189 608	2 254 740	2 090 824	92,7 %	95,5 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-16 658 508	-17 594 480	-18 262 773	103,8 %	109,6 %
Palvelujen ostot	-6 226 118	-6 341 640	-6 842 520	107,9 %	109,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-702 139	-757 980	-797 410	105,2 %	113,6 %
Avustukset	-249 078	-181 200	-181 300	100,1 %	72,8 %
Muut toimintakulut	-4 555 954	-4 636 300	-4 903 270	105,8 %	107,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-28 391 797	-29 511 600	-30 987 273	105,0 %	109,1 %
TOIMINTAKATE	-26 202 189	-27 256 860	-28 896 449	106,0 %	110,3 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Korsholms gymnasium
Talousarviovastaava:	Rehtori Joakim Bonns

Toimiala

Korsholms gymnasium tarjoaa laajan valikoiman perinteisiä ja yleissivistäviä lukiokursseja, monipuolista kielenopetusta sekä musiikki-, taide- ja liikuntakursseja.

Lukio antaa hyvän pohjan jatko-opiskeluun kolmannella asteella.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Korsholms gymnasium panostaa edelleen yhteistyön kehittämiseen kolmannen asteen kanssa sekä sellaisten yritysten ja organisaatioiden kanssa, jotka voivat tuoda laadullista lisäarvoa lukion opiskelijoille.

Lukio jatkaa oppiainerajat ylittävien teemakokonaisuuksien kehittämistä ja toimintaympäristöanalyysien mahdollistamista opintomatkojen muodossa.

Uuden oppivelvollisuuslain tultua voimaan on lisättävä panostusta ohjaukseen ja tukimuotoihin: yksilöllisesti, ryhmässä ja vuosikursseittain. Opinto-ohjausta ja erityisopetusta tehostetaan luopumalla tilapäisistä järjestelyistä ja perustamalla virka erityisopetusta ja ohjausta varten.

Korsholms gymnasium ottaa käyttöön oppimisympäristöjä ja opetustiloja syksyllä, minkä ansiosta lukio voi ottaa enemmän opiskelijoita vuosittain. Sisään otettavien opiskelijoiden määrä nostettaisiin 85 opiskelijasta 105 opiskelijaan vuodessa. Yli 200 oppilaan suuret ikäluokat ovat tulossa, ja kunnan pitäisi tarjota 50 prosentille oppilaista mahdollisuus lukio-opintoihin.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Aloitetaan kehitystyö ylioppilastutkinnon reaaliaineiden tulostason parantamiseksi.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Opiskelijoita	254,5	255	257,5
Toimintakate euroa/opiskelija	7117	8336	9316
Lukioon siirtyneitä	85/85	85/85	95/95

Kohdassa Lukioon siirtyneitä näkyy uusien opiskelijoiden määrä Korsholms gymnasiumissa talousarviovuoteen vaikuttavan kahden lukuvuoden alussa.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	15,4	17	19
Kursseja	375	374,5	372

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue: Korsholms gymnasium
Talousarviovastaava: Rehtori Joakim Bonns

KORSHOLMS GYMNASIUM	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	0	23 000	0	0,0 %	
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	161 758	62 110	92 905	149,6 %	57,4 %
Muut toimintatuotot	32 057	0	0		0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	193 815	85 110	92 905	109,2 %	47,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 355 885	-1 471 660	-1 563 964	106,3 %	115,3 %
Palvelujen ostot	-349 766	-314 670	-344 372	109,4 %	98,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150 913	-224 300	-253 700	113,1 %	168,1 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-190 288	-177 110	-236 830	133,7 %	124,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-2 046 852	-2 187 740	-2 398 866	109,7 %	117,2 %
TOIMINTAKATE	-1 853 036	-2 102 630	-2 305 961	109,7 %	124,4 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue:	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Talousarviovastaava:	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö Anna Törnroos-Mård

Toimiala

Varhaiskasvatustoimintaa ja esiopetusta tarjotaan tarpeiden mukaan kummallekin kieliryhmälle. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään lakisääteisessä ajassa.

Lapsi/esioppilas saa osallistua varhaiskasvatustoimintaan ja esiopetukseen vahvistetun opetussuunnitelman mukaisesti.

Esiopetukseen järjestetään maksuton kuljetus lainsäädännön sekä sivistysvaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Esiopetuksen opiskeluhoito järjestetään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Päivitetyin varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönottoa jatketaan, minkä johdosta panostetaan henkilökunnan täydennyskoulutukseen ja päiväkotien tieto- ja viestintätekniisiin (tv) laitteisiin. Mustasaaren sivistyspalveluissa otetaan käyttöön digitaalinen oppimispolku.

Lasten ja oppilaiden oma ilmasto- ja energiastrategia toteutetaan osana kunnan ilmasto- ja energiastrategiaa. Strategian luovat lapset ja oppilaat varhaiskasvatuksesta lukioon.

Varhaiskasvatuksessa lapsen oikeus tukeen vahvistui merkittävästi elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain muutoksella. Lakimuutos merkitsee, että erityisopetuksen täydennyskoulutusta on tarpeen priorisoida.

Mustasaaren sivistyskampuksen rakentaminen on käynnistynyt, ja vuoden aikana aletaan työstää yksiköiden/kouluasteiden yhteistä arvopohjaa ja toimintakulttuuria. Pedagoginen henkilökunta osallistuu kampuksen suunnitteluun ja toteutukseen sekä aloittaa arvopohjakeskustelut. Suunnittelussa priorisoidaan yhteiskäyttöä, monitoimisuutta ja innovatiivisia oppimisympäristöjä.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Mustasaaren sivistyskampuksen suunnittelua jatketaan, ja suunnitteluun sisältyy suomenkielinen ja ruotsinkielinen esiopetusyksikkö Sepänkylään. Kummankin yksikön tilat huomioidaan sivistyskampuksen suunnittelussa.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Lapsia varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa	1 163	1 240	1 240
joista lapsia perhepäivähoidossa	32	32	32

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback
Tehtäväalue: Varhaiskasvatus ja esiopetus
Talousarviovastaava: Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö Anna Törnroos-Mård

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
<i>Varhaiskasvatus ja esiopetus</i>			
Päätoimi, kokoaik.	278	285	300
osa-aik.	7	8	8
<i>Hallinto, varhaiskasvatus</i>			
Päätoimi, kokoaik.	3	3,5	4,0
osa-aik.	1	--	--

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	204 123	98 600	50 000	50,7 %	24,5 %
Maksutuotot	1 221 611	1 050 000	1 100 000	104,8 %	90,0 %
Tuet ja avustukset	165 226	222 880	276 480	124,0 %	167,3 %
Muut toimintatuotot	2 338	0	0		0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 593 298	1 371 480	1 426 480	104,0 %	89,5 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-10 772 927	-12 216 370	-12 965 980	106,1 %	120,4 %
Palvelujen ostot	-3 334 805	-3 220 440	-3 352 548	104,1 %	100,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-268 452	-373 900	-390 800	104,5 %	145,6 %
Avustukset	-1 037 894	-1 010 000	-1 010 000	100,0 %	97,3 %
Muut toimintakulut	-1 806 564	-1 886 518	-2 341 808	124,1 %	129,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-17 220 642	-18 707 228	-20 061 136	107,2 %	116,5 %
TOIMINTAKATE	-15 627 344	-17 335 748	-18 634 656	107,5 %	119,2 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Pakolaisten vastaanotto jatkuvana toimintana.	Kotouttamistyötä tehdään vahvistetun kotouttamisohjelman mukaisesti. Päivitetään kotouttamisohjelma.	Kunnanvaltuuston vahvistamat kuntapaikat täytetään kotouttamisohjelman mukaisesti. Kotouttamisohjelma on päivitetty.
Mahdollistaa yhteiskuntaan integroituminen ja siihen osallistuminen luomalla koulutus- ja työllisyysedellytyksiä ja antaa työkaluja arjessa toimimiseen.	Tarjotaan työllistämistoimia aktiivisesti.	Työllistämistoimipäivät (palkkatuki, työkokeilu, kohdennetut työllistämistoimet).
Kuntalaisten osallisuus lisääntyy.	Luodaan rakenne kunnan osallisuustyöskentelyyn.	Valmis osallisuussuunnitelma.
Tiedotuksen, toiminnan ja tapahtumien keinoin edistetään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ja luodaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.	Osallistutaan isoihin tapahtumiin yhdessä muiden kanssa. Omana toimintana tiedotetaan seuraavista ja järjestetään niissä toimintoja ja tapahtumia: • liikunta- ja urheilutoiminta • nuorisotoiminta • nuorisotiedotus • ehkäisevä päihdetyö • kulttuuritoiminta • senioritoiminta. Järjestetään kunnan koululaisille laadukasta lomatoimintaa. Uutta toimintaa: uimahalli.	Kaksi isoa tapahtumaa, kohderyhmä isompi kuin vain kunta. Tiimien järjestämiä toimintoja ja tapahtumia, pääasiallinen kohderyhmä kunnan sisällä. Toimintaa ja tapahtumia talvi-, kesä- ja syyslomilla. Näyttelyt, retket ja teatterikäynnit ym. Uimahallikäynnit.
Luodaan uusia ja kehitetään nykyisiä kohtaamispaikkoja omana toimintana ja yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.	Kehitetään kunnan vapaa-aikatoimintaa ja -paikkoja avustuksin, kehittämismäärärahoihin ja asukasbudjetin kautta. Tuetaan ennen kaikkea lasten ja nuorten liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimintaa. Kehitetään paikallisten yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä.	Uudet ja päivitettyt liikuntapaikat. Kunnan tilojen varaukset. Yhdistystapaamiset ja yhteistyö.
Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa jatkossakin kursseja ja toimintaa kaikille. Vuonna 2024 kurssitoimintaa kehitetään ja pyritään lisäämään kurssien ja opetustuntien määrää.	Kuunnellaan kaikkien, niin nuorten kuin vanhojen kuntalaisten toiveita, osaamisen kehittämistarpeita ja kehittymistoiveita harrastustoiminnassa. Kehitetään kurssitoimintaa ja tarjotaan valdoiduista kursseista.	Vuonna 2024 tarjotaan 640 kurssia ja luentoa sekä vähintään 10 500 opetustuntia. Vuonna 2024 tarjotaan viisi valdoiduista kurssia.
Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa monikielisiä kursseja, joilla erikieliset kuntalaiset tapaavat luontevasti. Etä- ja hybridikurssien tarjoamista jatketaan vaihtoehtona läsnäkursseille.	Pyritään kielirajat ylittäviin osallistaviin oppimisympäristöihin. Kurssitoiminnassa pyritään olemaan kaikkien saavutettavissa online- ja hybridikurssiratkaisuin. Panostetaan toimeksiantokoulutusten kehittämiseen.	Pyritään järjestämään enemmän monikielisiä kursseja. Vuonna 2024 tarjotaan 80 verkko-/hybridikurssia. Vuonna 2024 tuotetaan vähintään 100 toimeksiantokoulutuksen tuntia.

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Kirjastot jatkavat kaikkien palvelupisteidensä tilojen kehittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjastojen vahvuuteen helposti saavutettavina ja osallistavina kohtaamispaikkoina. Kirjasto tekee aktiivisesti kansallista lukutaitostrategiatyötä kaksikielisessä hankkeessa Läsbroar i Korsholm / Lukusillat Mustasaarella.	Toiminnan kaikissa osissa otetaan huomioon eri asukasryhmien tarpeet. Kirjasto kehittää kunnan kouluille ja varhaiskasvatukselle suunnattua lukemista edistävää toimintaansa.	Kävijämäärä ja lainaus lisääntyvät kaksi prosenttia. Osallistujien määrä kirjastojen tapahtumissa / 1 000 asukasta lisääntyy kaksi prosenttia.
Musiikkiopiston tavoitteena on laajentaa musiikin ja tanssin monipuolisen opetuksen edellytyksiä. Opisto pyrkii tarjoamaan opetusta useammissa kunnan osissa kuin aikaisemmin.	Osaava henkilökunta antaa musiikin ja tanssin opetusta lapsille ja nuorille kunnan eri paikoissa. Opiston toiminta on pääasiassa lapsille ja nuorille.	Vuonna 2024 toteutetaan 7 250 musiikin ja tanssin opetustuntia.

HYVINVOINTIVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	215 569	308 950	291 950	94,5 %	135,4 %
Maksutuotot	283 326	328 000	399 100	121,7 %	140,9 %
Tuet ja avustukset	335 762	413 594	379 044	91,6 %	112,9 %
Muut toimintatuotot	227 972	172 208	211 324	122,7 %	92,7 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 062 630	1 222 752	1 281 418	104,8 %	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 740 035	-3 038 816	-3 419 751	112,5 %	124,8 %
Palvelujen ostot	-687 813	-873 869	-914 955	104,7 %	133,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-364 844	-324 010	-409 560	126,4 %	112,3 %
Avustukset	-829 507	-935 500	-969 400	103,6 %	116,9 %
Muut toimintakulut	-792 434	-883 230	-1 262 005	142,9 %	159,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 414 633	-6 005 425	-6 975 671	115,2 %	128,8 %
TOIMINTAKATE	-4 352 003	-4 832 673	-5 694 253	117,8 %	130,8 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			80 000		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			-5 614 253	116,2 %	129,0 %

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Hyvinvointia edistävä toiminta
Talousarviovastaava:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars

Toimiala

Tehtäväalueeseen kuuluu hyvinvointia edistävän toiminnan, vapaa-aika ja kulttuurin, Mustasaaren aikuisopiston, Mustasaaren kirjastojen ja Mustasaaren musiikkiopiston hallintoasiat.

Lisäksi se käsittää kotouttamistoiminnan, työllistämisen ja etsivän nuorisotyön.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Toimintaa kehitetään edelleen ja sopeutetaan sitä sote-uudistuksesta aiheutuvien uusien edellytysten perusteella sekä kehitetään hyvinvointivaliokuntaa uutena toimialana kunnassa. Kehitetään sisäisiä ja ulkoisia yhteistyömuotoja.

Luodaan hyvinvointipalveluihin rakenne.

Työkokeiluista ja palkkatuetuista työpaikoista huolehtii työllistäminen. Kuntien vastuu ja kustannukset työllisyyttä edistävästä toiminnasta lisääntyvät (TE25-uudistus). Muutos edellyttää, että pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen liittyvää rakennetta kunnassa kehitetään. Kunnan kaikkien osastojen on joko otettava suurempi vastuu pitkäaikaistyöttömien vastaanottamisesta tai vaihtoehtoisesti on luotava sitä varten oma osasto. Lisäksi on tarpeen kehittää kunnan kesätyöpaikkoja ja kesätyösetelijärjestelmää.

Kunnan ja hyvinvointialueen välistä jakoa avustusten myöntämisessä on tarkistettava.

Hyvinvointisuunnitelman toteuttamisen seuranta. Kunta saa vuodesta 2023 alkaen valtionavustusta hyvinvointia edistävän toiminnan toteuttamiseen. Korvauksen suuruus perustuu 15 prosessi-indikaattoriin (peruskoulu 4, liikunta 5, kuntajohto 5 ja kulttuuri 1) ja kuuteen tulosindikaattoriin, joilla mitataan muutoksia väestön terveydessä ja hyvinvoinnissa.

Kotouttamisesta saatavat korvaukset liittyvät vahvasti kunnan vastaanottamien henkilöiden määrään. Pohjanmaan hyvinvointialue saa 1.1.2023 alkaen 30 prosenttia laskennallisista valtion korvauksista, jotka maksetaan kuukausittain kiintiöpakolaisten kotouttamisen edistämiseen. Kiintiöpakolaisille on vaikea löytää asuntoja. Kunta on päättänyt majoittaa ukrainalaisia pakolaisia niin sanotun kuntamallin mukaan. Kuntamalli päättyy 31.12.2023.

Etsivän nuorisotyön suunnitelmissa on 15–29-vuotiaiden työttömien ryhmätoimintaan panostaminen. Lisäksi suunnitellaan elämänhallintakurssi, johon sisältyy työharjoittelu.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Toimintaa kehitetään edelleen ja sopeutetaan sitä sote-uudistuksesta aiheutuneiden uusien edellytysten perusteella. Työllisyyspalveluiden uudistuksesta (TE25) ja kotouttamisuudistuksesta (KOTO25) aiheutuu kunnille isompi vastuu. Pohjanmaalle suunnitellaan yhteistä työllisyysaluetta.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	9,75	10,75	10,5
Tilapäinen työntekijä 31.3.2024 saakka			1,0

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue: Hyvinvointia edistävä toiminta
Talousarviovastaava: Hyvinvointijohtaja Otto Domars

HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ TOIMINTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	181 237	210 000	185 000	88,1 %	102,1 %
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	206 548	264 734	244 734	92,4 %	118,5 %
Muut toimintatuotot	71	0	15 624		21928,4 %
Toimintatuotot yhteensä:	387 857	474 734	445 358	93,8 %	114,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-483 644	-578 493	-712 155	123,1 %	147,2 %
Palvelujen ostot	-219 681	-384 374	-311 825	81,1 %	141,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 152	-11 800	-12 600	106,8 %	176,2 %
Avustukset	-404 723	-495 300	-487 700	98,5 %	120,5 %
Muut toimintakulut	-54 880	-43 180	-48 450	112,2 %	88,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 170 079	-1 513 147	-1 572 730	103,9 %	134,4 %
TOIMINTAKATE	-782 223	-1 038 413	-1 127 372	108,6 %	144,1 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta
Talousarviovastaava:	Vapaa-aikapäälikkö Mikael Österberg

Toimiala

Tehtäväalueeseen kuuluu vapaa-aikatoimintaan liittyvät hallintoasiat, avustukset ja tuet sekä liikunta- ja nuorisotoiminta, nuorisotiedotus, ehkäisevä päihdetyö, kulttuuritoiminta ja matalan kynnyksen toiminta.

Tehtäväalue käsittää myös nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston.

Vuodesta 2024 alkaen toimiala käsittää myös uimahallin.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Tämänhetkisen aikataulun mukaan kunta ottaa uimahallin vastaan kesäkuussa 2024. Suunnitelmana on, että uimahalli on vastaanottamisesta alkaen avoinna kesällä rajoitetuin aukioloajoin ja se avataan täysimittaisesti elokuussa.

Henkilöstölle aloitetaan järjestämään koulutusta jo tammikuussa 2024. Uuden liikuntakoordinaattorin on osallistuttava koulutukseen jo alusta (tammikuussa 2024). Ennen uimahallin käyttöönottoa tarvitaan lisäksi paljon suunnittelua sekä erilaisten turvallisuusasiakirjojen ja suunnitelmien laatimista. Henkilöstötarpeen suunnittelussa on huomioitu, että liikuntakoordinaattorin työajasta noin 30 prosenttia käsittää uimahallin kassa-/valvontatyötä.

Osa kassa-/valvontahenkilöstöstä palkataan toukokuusta 2024 alkaen (oltava mukana testaus-/sisäänajovaiheessa) ja loput heistä sekä uimaopettaja palkataan elokuusta 2024 alkaen.

Uutta henkilöstöä seuraavasti:

- Liikuntakoordinaattori, 1 henkilötyövuosi
- Kassa-/valvontahenkilöstöä, 3,22 henkilötyövuotta (5 henkilöä)
- Uimaopettaja (liikuntaneuvonta), 1 henkilötyövuosi
- Siivous/kiinteistö/tekniikka ostopalveluna Teese Botnia Oy Ab:lta

Kehitetään liikkumisen iloa hankkeessa "Minikids in action", kohderyhmänä eskarilaiset. Täydennyskoulutetaan henkilöstöä liikkumisesta, jotta yksiköiden jokapäiväiseen toimintaan saadaan lisää liikuntaa.

Lisätään liikkuvaa nuorisotyötä kunnassa jalkautumalla kyliin iltaisin sekä tekemällä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa kohtaamispaikkojen luomiseksi nuorille eri puolille kuntaa.

Lisätään nuorten Kysy pois! -neuvontapalvelun toimintaa. Vakiinnutetaan kouluille tarkoitettuja nykyisiä teemapaketteja ja kehitetään uusia. Käynnistetään kolmevuotinen hanke Turvallinen aikuinen. Kehitetään suomenkielistä toimintaa.

Käynnistetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ehkäisevän päihdetyön työryhmä ja ehkäisevää päihdetyötä, joiden painoituksena ovat aikuiset ja ikäihmiset.

Kehitetään ikääntyneiden hyvinvointia edistävää toimintaa yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa, esimerkiksi hyvinvointialue, aikuisopisto, Folkhälsan, eläkeläisyhdistykset ja seurakunnat.

Luodaan ikääntyneille ja vanhustenhuollon ja omaishoidon henkilökunnalle hyvä perusta terveisiin elämäntapoihin jatkamalla hanketta Jokapäiväinen liikunta iäkkäille.

Päivitetään kunnan kulttuurisuunnitelma, jotta pystytään tarjoamaan kuntalaisille lainsäädännön nojalla tasavertaiset mahdollisuudet monipuoliseen kulttuuritarjontaan.

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue: Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta
Talousarviovastaava: Vapaa-aikapäällikkö Mikael Österberg

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Kehitetään ja sopeutetaan osaston toimintaa ja rakenteita uimahallitoiminnan tuomien edellytysten pohjalta.

Laajennetaan ja kehitetään toimintaa tarvittaessa soveltuvien hankkeiden avulla.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	13,3	14,15	19,37

VAPAA-AIKA- JA KULTTUURITOIMINTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	7 079	70 950	80 950	114,1 %	
Maksutuotot	10 088	11 000	91 300	830,0 %	905,0 %
Tuet ja avustukset	70 423	57 200	73 650	128,8 %	104,6 %
Muut toimintatuotot	99 110	33 000	64 300	194,8 %	
Toimintatuotot yhteensä:	186 700	172 150	310 200	180,2 %	166,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-579 055	-610 570	-820 214	134,3 %	141,6 %
Palvelujen ostot	-115 057	-115 110	-207 055	179,9 %	180,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 137	-38 010	-125 670	330,6 %	379,2 %
Avustukset	-424 784	-440 200	-481 700	109,4 %	113,4 %
Muut toimintakulut	-320 576	-370 530	-721 395	194,7 %	225,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 472 610	-1 574 420	-2 356 034	149,6 %	160,0 %
TOIMINTAKATE	-1 285 910	-1 402 270	-2 045 834	145,9 %	159,1 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Mustasaaren aikuisopisto
Talousarviovastaava:	Rehtori Monika Fröjdö

Toimiala

Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa vapaaseen sivistystyöhön perustuvaa koulutusta, josta säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa. Toiminta käsittää yleissivistäviä ja ainekohtaisia kursseja sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja kädentaidoissa. Kurssitoiminnan suunnittelussa otetaan huomioon muun muassa kuntastrategia ja toimintasuunnitelmat. Lisäksi opisto tarjoaa toimeksiantokoulutusta, osallistuu hanketoimintaan ja on osa Welcome office -palvelupistettä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Mustasaaren aikuisopisto jatkaa yhteistyön kehittämistä kunnan osastojen ja lähiseudun opistojen kanssa. Opisto hakee myös ulkoista hankerahoitusta toiminnan kehittämiseen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen rahoittamiseen.

Hallitusohjelmassa on ehdotettu vapaaseen sivistystyöhön 12,5 miljoonan euron leikkausta. Tämä vaikuttaa opiston toimintaan nykyisellä hallituskaudella jollakin tavoin valtionosuuksina vähemmistä opetustunneista. Tästä syystä kurssimaksuja ja opetustuntien määriä tulee sopeuttaa. Kaikista kursseista peritään maksu.

Haetaan jatkorahoitusta Svenska kulturfondenilta hankkeelle SKAPA – Växa och vara i konsten. Hankkeessa tutkitaan ja selvitetään muun muassa taiteen perusopetuksen yhteistyötä kunnassa.

Vahvistetaan toiminnan kehittämistä ottamalla käyttöön osaamisperustainen oppiminen. Vuoden aikana opiston tarjontaan voidaan ottaa pilottikursseja, jotka voidaan validoida ja antaa niistä opintopisteitä. Käytössä on ePerusteet-palvelu, ja suoritustietoja voidaan viedä Koski-tietovarantoon.

Mustasaari-salin tekniikkaa kehitetään edelleen, ja salia pystytään tarjoamaan useammille ja isommille, tekniikalle enemmän vaatimuksia asettaville tapahtumille. Tällöin tulee pystyä tarjoamaan tarvittaessa asiakkaille myös osaavaa tekniikkatukea.

Viestintään ja markkinointiin panostetaan edelleen ja toimintaa tehdään näkyvämmäksi. Toiminta saa uuden nimen, joka iästä ja äidinkielestä riippumatta edistää kaikkien osallisuutta. Kurssitarjontaa sopeutetaan eri elämänvaiheisiin ja eri-ikäisille sopivaksi.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Toimintaan vaikuttaa edelleen valtionosuudet vähemmistä opetustunneista. Kurssitarjontaa ja -maksuja sopeutetaan tähän.

Opintopistekursseille on kysyntä ja kurssitoimintaa kehitetään tämän kysynnän perusteella. Henkilöstöllä on näiden kurssien laadun edellyttämä osaaminen.

Etä- ja hybridikurssien tarjoamista jatketaan vaihtoehtona läsnäkursseille. Tällä tavoin vastataan kysyntään ja tarpeisiin sekä kuntastrategiaan ja kunnan ilmasto- ja energiastrategiaan. Kursseja ja opetustunteja pyritään annettujen resurssiedellytysten pohjalta lisäämään jatkuvasti.

Yhteistyössä kunnan osastojen kanssa opisto on kehittänyt kulttuuritalon aulan kohtaamispaikassa tapahtuvaa toimintaa.

Mustasaari-salin vuokraus on yhä kysytympää.

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue: Mustasaaren aikuisopisto
Talousarviovastaava: Rehtori Monika Fröjdö

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Yksittäisiä, rekisteröityjä opiskelijoita	3 098	3 198	3 400
Kurssi-ilmoittautumisia	5 589	6 028	6 050
Toteutuneita tunteja	10 560	11 000	12 000
Toteutuneita kursseja	530	636	700
Kustannukset/kurssilainen (br/n)	207/67	194/56	184/46
Kustannukset/opetustunti (br/n)	96/33	106/31	101/26

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	8,6	8,6	8,6

MUSTASAAREN AIKUISOPISTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	13 425	18 000	18 000	100,0 %	134,1 %
Maksutuotot	191 378	232 000	231 800	99,9 %	121,1 %
Tuet ja avustukset	55 480	71 500	21 500	30,1 %	38,8 %
Muut toimintatuotot	11 880	32 900	33 400	101,5 %	281,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	272 164	354 400	304 700	86,0 %	112,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-710 270	-796 580	-791 289	99,3 %	111,4 %
Palvelujen ostot	-219 241	-213 120	-221 360	103,9 %	101,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 651	-45 860	-32 250	70,3 %	93,1 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-195 150	-215 500	-228 050	105,8 %	116,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 159 312	-1 271 060	-1 272 949	100,1 %	109,8 %
TOIMINTAKATE	-887 148	-916 660	-968 249	105,6 %	109,1 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Kirjastotoiminta
Talousarviovastaava:	Kirjastopalveluiden päällikkö Maria Kronqvist-Berg

Toimiala

Mustasaaren kirjastoissa kuntalaisille on tarjolla monipuolisesti kirjallisuutta, tietoa ja kulttuuria eri muodoissa. Kirjastolla on seuraavat palvelupisteet: pääkirjasto kulttuuritalossa Sepänkylässä, Koivulahden kirjasto, Sulvan kirjasto, Raippaluodon kirjasto ja Björköbyn kirjasto. Lisäksi kirjastoauto palvelee noin 60 pysäkillä eri puolilla kuntaa. Kirjastot ovat auki yhteensä noin 7 000 tuntia vuodessa, ja Koivulahden ja Raippaluodon kirjastot toimivat lisäksi omatoimikirjastona. Palvelurakenne on hajautettu, ja sillä mahdollistetaan hyvä palvelutaso lähellä kuntalaisia.

Kirjaston kokoelmissa on runsaat 160 000 kappaletta kirjoja, äänikirjoja, aikakauslehtiä, DVD-filmejä, CD-levyjä ja lisäksi päivälehtiä ja digitaalisia aineistoja, kuten e-kirjoja ja -lehtiä sekä äänikirjoja ja elokuvia suoratoistona. Kaikki ovat kuntalaisten vapaasti käytettävissä.

Kirjasto tekee yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa, ja kaukolainoja voi tilata kotimaasta ja ulkomailta. Mustasaaren kirjastot ovat osa Fredrika-kirjastoja, jotka ylläpitävät verkkopalvelua finna.fredrika.fi. Lisäksi kirjasto toimii kunnan muiden yksiköiden tukipalveluna ja yhteistyökumppanina. Mustasaaren kunta osallistuu aktiivisesti Fredrika-verkoston digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Raippaluodon kirjasto toimii ensimmäistä vuotta omatoimikirjastona. Kirjasto vetää hanketta Läsbroar i Korsholm/ Lukusillat Mustasaassa, jossa kansallinen lukutaitostrategia juurrutetaan kuntaan. Kirjasto jatkaa toimintansa kehittämistä lisätäkseen lainojen ja kävijöiden sekä kirjaston tapahtumiin osallistujien määrää.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Lukusillat-hanketta jatketaan vuonna 2025. Seuraavana omatoimikirjastoksi uudistetaan Sulvan kirjasto. Uuden, ympäristöystävällisen kirjastoauton hankinta toteutetaan vuonna 2026.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Lainat yhteensä	274 536	280 100	285 800
Käynnit	110 207	112 500	114 800
Tapahtumien kävijämäärä / (asukasta/1 000)	26,46	28	30
Käyttökustannukset, euroa/asukas	50,08	51,03	54,03

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia			
Päätoimi, kokoaik.	11	11	11
osa-aik.	3	3	3
Hankkeet, osa-aik.	0	2	1

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue: Kirjastotoiminta
Talousarviovastaava: Kirjastopalveluiden päällikkö Maria Kronqvist-Berg

KIRJASTOTOIMINTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	4 094	0	0		0,0 %
Maksutuotot	7 793	8 000	8 000	100,0 %	102,7 %
Tuet ja avustukset	2 390	20 160	39 160	194,2 %	1638,8 %
Muut toimintatuotot	85 991	80 000	80 000	100,0 %	93,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	100 268	108 160	127 160	117,6 %	126,8 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-533 222	-567 730	-596 395	105,0 %	111,8 %
Palvelujen ostot	-88 141	-108 910	-123 590	113,5 %	140,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-268 476	-222 000	-232 500	104,7 %	86,6 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-188 869	-221 350	-230 270	104,0 %	121,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 078 708	-1 119 990	-1 182 755	105,6 %	109,6 %
TOIMINTAKATE	-978 439	-1 011 830	-1 055 595	104,3 %	107,9 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue:	Mustasaaren musiikkiopisto
Talousarviovastaava:	Rehtori Rabbe Franzén

Toimiala

Mustasaaren musiikkiopisto on oppilaitos, joka järjestää musiikin ja tanssin perusopetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain nojalla. Musiikkiopisto voi järjestää myös muuta musiikkiin ja tanssiin liittyvää taiteen opetusta sekä muuta taiteen edistämiseen tähtäävää toimintaa. Opetusta annetaan ruotsin ja suomen kielellä, ja toiminta on suunnattu ensisijaisesti Mustasaarella asuville lapsille ja nuorille.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Suomen- ja ruotsinkielinen musiikkileikkikoulu rakennetaan uudelleen.

Musiikkiopiston tavoitteena on vuonna 2024 antaa 7 250 musiikin ja tanssin opetustuntia.

Musiikkiopisto hakee yhdessä sivistystoimen, aikuisopiston ja Vöyrin kunnan kanssa jatkorahoitusta Svenska kulturfondenilta hankkeelle SKAPA – Växa och vara i konsten. Hankkeessa tutkitaan ja selvitetään muun muassa taiteen perusopetuksen yhteistyötä kunnassa.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Musiikkiopisto muuttaa uusiin tiloihin Sepänkylän sivistyskampukselle, mikä toivottavasti lisää kiinnostusta musiikkia ja tanssia kohtaan.

Musiikkikoulu Tactuksesta tulee mahdollisesti Mustasaaren musiikkiopiston sivutoimipiste.

Musiikkiopiston tavoitteena on olla koko kunnan opisto ja tarjota opetusta kunnan eri osissa, joissa musiikkiin ja tanssiin on kiinnostusta. Opettajan kulkeminen opetuspaikkaan sen sijaan että 10 oppilasta kulkee opetettavaksi Sepänkylään sopii hyvin kunnan ilmastotavoitteisiin.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Musiikin ja tanssin opetustunteja	7 104	7 200	7 250

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	3,8	3,8	3,8

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars
Tehtäväalue: Mustasaaren musiikkiopisto
Talousarviovastaava: Rehtori Rabbe Franzén

MUSTASAAREN MUSIIKKIOPISTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	9 734	10 000	8 000	80,0 %	82,2 %
Maksutuotot	74 067	77 000	68 000	88,3 %	91,8 %
Tuet ja avustukset	922	0	0		0,0 %
Muut toimintatuotot	30 919	26 308	18 000	68,4 %	58,2 %
Toimintatuotot yhteensä:	115 642	113 308	94 000	83,0 %	81,3 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-433 845	-485 443	-499 699	102,9 %	115,2 %
Palvelujen ostot	-45 692	-52 355	-51 125	97,7 %	111,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 429	-6 340	-6 540	103,2 %	30,5 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-32 958	-32 670	-33 840	103,6 %	102,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-533 924	-576 808	-591 204	102,5 %	110,7 %
TOIMINTAKATE	-418 282	-463 500	-497 204	107,3 %	118,9 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Kolmikieliset infotaulut asennetaan kunnan satamiin.	Infotaulut suunnitellaan, hankitaan ja asennetaan.	Toteutetaan vuonna 2024.
Liikuntapaikkojen, leikkipuistojen, virkistysreittien ja muiden yleisten kohteiden ylläpito.	Toimenpideohjelma laaditaan ja toteutetaan.	Toimenpideohjelma valmistuu. Toimenpiteet toteutetaan aikataulun mukaisesti.
Rakennetaan paikka, joka kannustaa kylän asukkaita tapaamaan toisiaan ulkona.	Vanhan Solf skolan yhteydessä olevasta alueesta tehdään mukava kohtaamispaikka.	Maarakennustyöt tehdään valmiiksi, tehdään istutustyöt, asennetaan penkit ja muu varustus.
Kehittämissuunnitelmat otetaan huomioon budjetoinnissa ja toimenpide-ehdotusten toteuttaminen aloitetaan.	Tehdään panostuksia hyväksytyn kevyen liikenteen reittien kehittämissuunnitelman mukaisesti.	Toteutetaan toimenpiteet, joita varten on myönnetty talousarviovaroja.
	Parannetaan tieopasteita.	150 liikennemerkkiä/opastetta uusitaan.
	Parannetaan liikenneturvallisuutta.	Viidellä ongelma-alueella tehdään toimenpiteitä.
Kunnan urheilumajat päivitetään suunnitelman mukaisesti.	Sulvan Pulsen korjataan.	Sulvan Pulsen kunnostetaan talousarvion sallimassa laajuudessa.
Yhteistyötä kotouttamisen parissa kehitetään työvoiman tarjonnan ja koulutuksen saralla.	Siivoojien oppisopimuskoulutus tarkistetaan, jotta uusien maahanmuuttajien tarpeet voidaan tarvittaessa huomioida (kieli, kulttuuri).	Koulutusohjelmaa kehitetään.
		Ensimmäinen uuden oppisopimuksen mukainen työhönotto toteutetaan.
Proaktiivinen yhteistyö sivistystoimen kanssa tulevien tila- ja erityistarpeiden sekä kiinteistöjen muutosten osalta.	Luodaan käytäntöjä todellisten ja ennakoitujen tilantarpeiden tarkastelemiseksi.	Kokouskäytäntö ja dokumentointi hyväksytään ja otetaan käyttöön.
Virkistysreittien kehittäminen.	Hevosniityn–Omenalaakson virkistysreitti toteutetaan.	Toteutetaan talousarvion mukaisesti.
Suunnitellaan ja rakennetaan toimiva reitti Sepänkylään kahden tärkeän palvelupisteen, terveyskeskuksen ja Botniahallin välille.	Jalankulkijoille ja pyöräilijöille rakennetaan uusi väylä välille Vanha Karperöntie–Maskun huonekaluliike–Karperöntie.	Kunnallistekniikan suunnittelu valmistuu hyväksymistä varten.
		Väylän rakennusasiakirjat laaditaan.
Kunta aloittaa osayleiskaavojen laatimisen kaavoitusohjelman kiireellisyysjärjestyksen perusteella.	Osayleiskaavoitus toteutetaan strategiset tavoitteet huomioiden ja etenee sitovien tavoitteiden mukaisesti.	Osayleiskaavoitus on toteutettu strategiset tavoitteet huomioiden ja edennyt sitovien tavoitteiden mukaisesti.
Kunta ostaa raakamaata asemakaavoitusta varten voimassa olevien osayleiskaavojen perusteella. Raakamaan hankinta perustuu kaavoitusohjelmasta ilmenevään asemakaavoituksen kiireellisyysjärjestykseen. Raakamaan / strategisesti tärkeän maa-alueen hankinta, joka ei ole kaavoitusohjelman mukaan etusijalla, arvioidaan tapauskohtaisesti tilanteen tullessa eteen.	Maanhankintaneuvotteluja käydään strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti.	Raakamaata on hankittu strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti.
Pienen osan valtatie 8 tulevasta linjauksesta muodostavan Vikby-Martoinen-maantieyhteyden maa-alueen varmistetaan asemakaavan muutoksella.	Granholmsbacken I- ja Granholmsbacken II -asemakaavoihin tehdään muutoksia. Muutostyössä tarkastetaan mahdolliset parannustoimenpiteet, jotka koskevat toteutusta, tonttitehokkuutta ja liikennetarkoituksia.	Asemakaavan muutokset hyväksytään.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Uusien yritysalueiden kunnallistekniikan suunnittelu.	Koivulahden yritysalueen asemakaavan laajennus.	Asemakaava hyväksytään.
	Asemakaavan muutos Westenergylä Kvevlanders handelsområde Koivulahdessa.	Asemakaavan muutos hyväksytään.
	Westenergyn toiveen mukainen asemakaavoitus vedyn ja vetyjohdannaisia tuottavaa laitosta varten.	Asemakaavan muutos hyväksytään.
	Uusien yritystonttien asemakaavoitus Lintuvuoren ja Stormossenin eritasoliittymien pohjoispuolelle.	Asemakaavoitus aloitetaan.
	Lintuvuoren viimeinen osa, Verstaantien jatke, suunnitellaan.	Katu- ja kunnallistekninen suunnittelu valmistuu.
	Vikby 1- ja Koivulahden teollisuusalueiden laajennuksen suunnittelu aloitetaan.	Suunnittelutoimeksiannon tarjouspyyntö laaditaan.
Kilpailutuksissa huomioidaan pienempien yritysten mahdollisuudet osallistua ja kilpailla.	Lumitöiden kilpailutuksissa hankintaperusteita harkitaan tarkkaan, jotta teiden kunnossapidon ja kiinteistönhoidon erityistarpeet voidaan täyttää. Tämä voi mahdollisesti johtaa kahteen erilliseen kilpailutukseen.	Lumitöiden kilpailutus vastaa kunnan tarpeisiin ja hankintaperusteet mahdollistavat useita työmahdollisuuksia yrittäjille.
Kalasatamien kehittäminen.	Selvitetään mahdollisuus aurinkopaneelien asentamiseksi kalankäsittelyhalleille.	Laaditaan hankesuunnitelma ja tukihakemuksia.
		Haetaan luvat ja hankkeet toteutetaan, jos valtion tuki myönnetään.
Kuva Mustasaaren kunnasta sitoutuneena ja kannustavana työnantajan vahvistuu.	Siivous- ja ruokapalvelujen oppisopimuskoulutusta markkinoidaan ja koulutuksen aloittamisen toivotaan houkuttelevan lisää hakijoita alalle ja kannustavan alalla jo ennestään työskenteleviä kehittämään osaamistaan.	Oppisopimuskoulutus aloitettu vähintään viidelle henkilölle siivous- ja ruokapalvelujen tehtäväalueella.
Sairausajan sijaisten osuus siivous- ja ruokapalveluissa vähenee.	Selvitetään mahdollisuus palkata yhteinen sijaisten koordinaattori kuormituksen vähentämiseksi muilta työntekijöiltä sairauspoissaolojen aikana ja osittain esihenkilöiltä koordinoinnin osalta.	Sijaisten koordinaattorin tarve selvitetään tarkemmin.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	6 838 257	5 772 670	6 550 740	113,5 %	95,8 %
Maksutuotot	211 797	253 200	275 700	108,9 %	130,2 %
Tuet ja avustukset	61 909	29 900	31 200	104,3 %	50,4 %
Muut toimintatuotot	13 361 120	12 893 310	14 048 720	109,0 %	105,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	20 473 083	18 949 080	20 906 360	110,3 %	102,1 %
Valmistus omaan käyttöön	302 730	314 300	331 900	105,6 %	109,6 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-7 477 812	-7 160 330	-8 059 984	112,6 %	107,8 %
Palvelujen ostot	-4 112 958	-4 169 890	-4 542 570	108,9 %	110,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 374 450	-5 056 520	-5 505 970	108,9 %	102,4 %
Avustukset	-13 041	-31 000	-31 000	100,0 %	237,7 %
Muut toimintakulut	-964 641	-841 530	-1 318 220	156,6 %	136,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-17 942 902	-17 259 270	-19 457 744	112,7 %	108,4 %
TOIMINTAKATE	2 832 911	2 004 110	1 780 516	88,8 %	62,9 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			450 000		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			2 230 516	111,3 %	78,7 %

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Hallinto
Talousarviovastaava:	Tekninen johtaja Ben Antell

Toimiala

Hallinto johtaa, suunnittelee ja sovittaa yhteen yhdyskuntarakentamisen toimintaa ja henkilöstöä sekä vastaa projektoinnin yhteensovittamisesta ja investointihankkeiden seurannasta.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Rekrytoidaan hallintosihteeri, jonka tehtäviin sisältyy HR-asioita. Yhdyskuntarakentamisen eri tehtäväalueilla toteutetaan joka vuosi suuri määrä rekrytointia. Henkilökunnan rekrytoinnin lisäksi lähiesihenkilöt huolehtivat myös sijaisten hakemisesta. Henkilöstöpäätökset vievät suuren osan esihenkilöiden työajasta – työajasta, joka olisi tarpeellisempaa käyttää toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen. Yhdyskuntarakentamisessa on pysyttävä ajan tasalla neljän eri työehtosopimuksen osalta. Esihenkilöt tarvitsevat toimialalle oman HR-asiantuntijan, joka on perillä kaikista keskusneuvottelujen seurauksista tehtävistä muutoksista. Hallinto-/HR-sihteeri tulee osallistumaan aktiivisesti rekrytointiprosessiin ja laatimaan pohjan palkkaus- ja palkkapäätöksille sekä muille henkilöstöpäätöksille. Hallintosihteerin tehtäviin kuuluu valiokunnan sihteerinä toimiminen ja asioiden valmistelu, kuten aloitteiden vastausten laatiminen, osallistuminen viranomaisille toimitettavien lausuntojen valmisteluun ja raporttien koostaminen.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Kunnan ilmasto- ja energia-asiat tulevat vaikuttamaan yhä enenevässä määrin hallinnon ja koko yhdyskuntarakentamisen päivittäiseen työhön. Kestävien hankintojen tekemiseksi on kehitettävä ja otettava käyttöön työkaluja ja mittareita. Hallinto tulee tekemään töitä sen eteen, että omalla toimialalla on sellainen ohjelmisto, joka hyötyy digitalisaation mahdollistamista eduista. Yhteistyö elinkeinoelämän ja muiden viranomaisten kanssa jatkuu ja sitä tehostetaan. Hallinnolla on koordinoiva rooli, kun kyse on hankehakemuksista ja valtion tuen hakemisesta rakentamista ja rakenteita koskevia kehitys- ja investointihankkeita varten.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	5	5	5,8

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA HALLINTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	0	0	0		
Maksutuotot	10 620	8 000	8 000	100,0 %	75,3 %
Tuet ja avustukset	395	1 000	800	80,0 %	202,6 %
Muut toimintatuotot	5 488	4 000	4 000	100,0 %	72,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	16 503	13 000	12 800	98,5 %	77,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-317 496	-366 570	-412 062	112,4 %	129,8 %
Palvelujen ostot	-23 722	-63 870	-157 310	246,3 %	663,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 399	-10 900	-10 800	99,1 %	168,8 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-63 226	-49 730	-50 470	101,5 %	79,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-410 842	-491 070	-630 642	128,4 %	153,5 %
TOIMINTAKATE	-394 339	-478 070	-617 842	129,2 %	156,7 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Tekniset palvelut
Talousarviovastaava:	Kunnallistekniikan päällikkö Thomas Nyqvist

Toimiala

Teknisten palvelujen toiminta kattaa seitsemän vastuualueetta: kunnallistekniikka, kunnallistekniikan investointihankkeet, tievalaistus, viheralueet, satamat/laiturit, joukkoliikenne ja liikenneväylät.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Teknisten palvelujen tehtäväalue jatkaa työtään laaditun suunnitelman ja vahvistettujen tavoitteiden mukaisesti painopisteenä toiminnan kehittäminen täyttämään vaatimukset, joita asukkaat ja yrittäjät asettavat kasvavalle ja yrittäjämyyntiselle kunnalle. Vuonna 2024 tekniset palvelut huolehtii edelleen kunnallistekniikan kunnossapidosta ja kehittämisestä kuntalaisten hyväksi sekä nykyisten asuin- ja yritysalueiden laajentamisesta ja uusien rakentamisesta. Kun kunnallistekniikka on rakennettu, asuntorakentajille ja yrittäjille voidaan tarjota sujuvia ja edullisia vaihtoehtoja sijoittua kuntaan. Vuotuisten panostusten ansiosta viheralueiden, leikkipuistojen, liikuntapaikkojen, satamien ja veneväylien kunnossapitoon ja kehittämiseen kuntalaisilla on mahdollisuudet mielekkääseen vapaa-aikaan ja virkistykseen. Joukkoliikennettä ylläpidetään ja kehitetään kunnan omien toimenpiteiden, kuten Kyläbussin avulla, mutta myös yhteistyössä Vaasan kaupungin paikallisliikenteen ja ely-keskuksen kanssa. Päätiät ja niihin liittyvä kunnallistekniikka Granholmsbacken II yritysalueella Tuovilassa rakennetaan valmiiksi. Rakennettuihin katuihin päällystetään viimeinen asfalttikerros.

Lintuvuoren yritysalueen vuonan 2015 laajennetussa jatketaan katuverkon asfaltointia sitä mukaa kun tontteja rakennetaan. Katuverkon viimeisen rakentamattoman osan, Verstaantien osan, kunnallistekniikan suunnittelu valmistuu. Rakentaminen aloitetaan, kun tarvittavat talousarviovarat myönnetään. Osan kautta mahdollistuu kulku alueen viimeisille 17 asemakaavoitetulle tontille.

Koivulahden yritysalueen asemakaavan muutoksen laajennus valmistuu. Kunnallistekniikan suunnittelu voidaan aloittaa, kun rakennettavasta tonttimaasta on enemmän kysyntää. Raippaluodon yrityskeskuksen laajennuksen kunnallistekniikka tehdään valmiiksi, jolloin valmistuu kolme uutta yritystonttia. Vikby I yritysalueen seuraavan osan suunnittelu aloitetaan.

Kunnallistekniikan rakentaminen Wahlrooskan hevosurheilukeskukseen Sulvalla käynnistetään, kun alueen tonteista on riittävän suuri kysyntä tai kun toteuttamiseen myönnetään talousarviovaroja. Kotimetsä 2 -asuinalueen suunnittelu käynnistetään heti kun asemakaava hyväksytään. Rakentaminen voidaan toivottavasti aloittaa vuonna 2024.

Joukkoliikenne toimii osin yhteistyössä Vaasan paikallisliikenteen Liftin kanssa, mutta joistakin alueista huolehtii ely-keskus. Kyläbussijärjestelyn on tarkoitus jatkua entiseen tapaan kunnan omana toimintana ja kilpailutustuloksen 2023 mukaan.

Stormossenin viereisen uuden maanlajitysalueen kehittämistä jatketaan. Granholmsbackenin yritysalueen rakentamisesta syntyviä ylijäämämassoja varten rakennettava uusi Tuovilan läjitysalue tehdään valmiiksi. Läjitysalue voidaan ottaa käyttöön vuonna 2024.

Panostuksia kestopäällysteen kunnossapitoon ja ojiin jatketaan vuonna 2024.

Ensimmäinen osa hankkeesta, jolla varmistetaan, että Lintuvuoren yritysalueen vanhasta osasta valuvat pintavedet eivät saastuta sen alapuolella olevaa pohjavesialuetta, on käynnistetty vuonna 2023 ja se viedään päätökseen vuonna 2024. Hankkeen toinen osa, joka koskee yritysalueen pintavesien käsittelyä, käynnistetään ensimmäisen hankeosan valmistuttua, eli syksyllä 2024.

Kyrönjoen alajuoksun tulvariskin vähentämiseen niitolla tähtäävä pilottihanke on ollut käynnissä valtion tuella vuodesta 2022 alkaen. Hanke jatkuu syksyyn 2024 saakka, jolloin arvioidaan jatkoa.

Tievalaistusverkon uusiminen ja laajentaminen jatkuu vuonna 2024 suurin piirtein samassa laajuudessa kuin edellisinä vuosina.

Virkistysreitin rakentaminen Niittylähteentieltä Äppeldalenin (Omenalaakso) poikki kohti Vaasan kaupungin rajaa jatkuu. Viimeinen osuus Äppeldalenista Juhontielle toteutetaan vuonna 2024.

Suunnitellaan koulukeskuksen ja Botniahallin välistä kävely- ja pyöräliikennettä palveleva reitti. Reitti alkaa Vanhalta Karperöntieltä ja kulkee Långfjärdsbäckenin yli päättyen Karperöntielle.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Tekniset palvelut
Talousarviovastaava: Kunnallistekniikan päällikkö Thomas Nyqvist

Satamien kehittämistyötä jatketaan. Kalasatamien seuraavana vaiheena on valtionavustuksen hakeminen aurinkopaneelien asentamiseen. Klobbskatin laiturin työt valmistuvat satama-alueen asfaltoinnin myötä kesällä 2024. Vikarskatin laiturin korjaus ja septityhjennysaseman rakentaminen Raippaluodon vierassatamaan on suunniteltu aloitettavan vuoden aikana. Jatketaan neuvotteluja yhteistyösopimuksesta Raippaluodon satamassa sekä Furuskärin satamassa toiminnanharjoittajan kanssa, vastaava kuin mitä kunnalla on Klobbskatin satamassa.

Panostuksia henkilöstön hyvinvointiin ja LEAN-ajattelun mukaiseen toiminnan kehittämiseen jatketaan.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Panostusta henkilöstön hyvinvointiin erilaisten hyvinvointihankkeiden avulla jatketaan. Myös LEAN-ajattelun mukaista toiminnan kehittämistä jatketaan. Hulevesimaksujen käyttöönotosta kunnassa tehdään päätös. Kunnallistekniikkaa rakennetaan kiireellisyysjärjestyksessä uusille alueille, joille on vahvistettu asemakaava. Uusien läjitysalueiden rakentaminen kuntaan jatkuu. Tievalaistuksen ja aikansa palveluiden laitureiden uusiminen jatkuu.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	17,01	17,06	19,26

TEKNISET PALVELUT	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	38 511	26 400	33 500	126,9 %	87,0 %
Maksutuotot	0	0	25 000		
Tuet ja avustukset	28 403	1 250	1 250	100,0 %	4,4 %
Muut toimintatuotot	101 703	119 250	137 580	115,4 %	135,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	168 617	146 900	197 330	134,3 %	117,0 %
Valmistus omaan käyttöön	132 779	136 300	136 300	100,0 %	102,7 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-678 630	-791 640	-981 437	124,0 %	144,6 %
Palvelujen ostot	-569 352	-704 590	-810 150	115,0 %	142,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-429 319	-480 800	-499 500	103,9 %	116,3 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-73 459	-71 420	-101 290	141,8 %	137,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 750 760	-2 048 450	-2 392 377	116,8 %	136,6 %
TOIMINTAKATE	-1 449 364	-1 765 250	-2 058 747	116,6 %	142,0 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Liikenneväylät
Talousarviovastaava: Tiemestari Kjell Sundsten

Toimiala

Liikenneväylät vastaa kunnan katujen, kevyen liikenteen väylien, teiden ja kunnan kanssa tehdyn kunnossapitosopimukseen piiriin kuuluvien yksityisteiden kunnossapidosta. Liikenneväylät hoitaa lumenaurauksen kaikilla yksityisteillä, joiden varrella on pysyvää asutusta. Liikenneväylät avustaa kunnan alueella olevia tiekuntia ja kuntalaisia tienpitoa ja tielainhallintoa koskeissa kysymyksissä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Liikennemerkkejä uusitaan 1.6.2020 voimaan tulleen uuden tieliikennelain mukaisesti. Katujen ja teiden kunnossapidon määrä kasvaa sitä mukaa kuin kadut ja tiet valmistuvat ja ne siirretään teiden kunnossapidon piiriin. Kunnan tavoitteet etupäässä hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi edellyttävät panostuksia kevyen liikenteen väyliin, jotta moottoriajoneuvojen käyttö vähenee. Tavoitteena on yhtenäiset, hyvätasoiset väylät, joiden hyödyntämisaste nousee tuoden arkiliikuntaa pyöräilijöille ja jalankulkijoille. Sähköavusteisten pyörien osuuden odotetaan kasvavan voimakkaasti vuonna 2024. Yksityisteiden tiekunnat tarvitsevat paljon neuvontaa. Mobiilisovelluksia testataan ja otetaan mahdollisesti käyttöön aurauksen ja hiekoituksen seuraamiseksi.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Panostuksia jatketaan liikennemerkkien uusimiseen ja liikenneturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin. Jalkakäytäviä levennetään ja parannetaan, mikä on tarpeen muun muassa sähköavusteisten pyörien käytön merkittävän lisääntymisen takia. Mobiilisovelluksia käytetään yleisesti aurauksen ja hiekoituksen seuraamiseksi.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	4	4	4

LIIKENNEVÄYLÄT	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA - 23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	390	1 000	1 000	100,0 %	256,4 %
Maksutuotot	189 511	200 200	212 700	106,2 %	112,2 %
Tuet ja avustukset	249	150	150	100,0 %	60,3 %
Muut toimintatuotot	29 148	10 000	10 000	100,0 %	34,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	219 298	211 350	223 850	105,9 %	102,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0	3 600	3 600	100,0 %	
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-243 803	-290 550	-301 955	103,9 %	123,9 %
Palvelujen ostot	-645 147	-732 200	-762 200	104,1 %	118,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-140 243	-176 700	-221 700	125,5 %	158,1 %
Avustukset	-13 041	-31 000	-31 000	100,0 %	237,7 %
Muut toimintakulut	-1 712	-4 000	-4 000	100,0 %	233,6 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 043 947	-1 234 450	-1 320 855	107,0 %	126,5 %
TOIMINTAKATE	-824 649	-1 019 500	-1 093 405	107,2 %	132,6 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Kiinteistöosasto
Talousarviovastaava: Kiinteistöpäällikkö Ronny Haglund

Toimiala

Kiinteistöosasto pitää tarjolla kunnan rakennuksia ja tiloja sekä niihin liittyviä ulkoalueita sekä huolehtii näiden ylläpidosta, kunnossapidosta ja hallinnosta. Kiinteistöosasto on kiinteistötoimen tekninen osa, toinen osa on siivous- ja ruokapalvelut. Teknisten palvelujen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea leikkivälineiden ja istutusten osalta. Toimialat vuokraavat toimitilansa kiinteistöosastolta. Vuokra määräytyy valtakunnallisesti noudatettavien periaatteiden mukaisesti 1.1.2021 alkaen.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Kiinteistönhoidon uudelleenjärjestelyn ja kehittämisen jatkaminen mahdollistavat työtavan, jossa painopiste on korjaamisen sijaan ehkäisevässä kunnossapidossa. Suunniteltujen kunnossapitotoimenpiteiden järjestelmällisen käsittelyn ja vuoden aikana säännöllisesti tehtävien läpikäyntien ansiosta seuranta ja taloudellinen tilanne ovat paremmin ennakoitavissa. Täysin tyhjillään olevat kiinteistöt, joissa ei ole kunnan toimintaa myydään. Nykyistä, etupäässä lämmön ja ilmanvaihdon mukautuvan ohjauksen mahdollistavaa kiinteistötekniikkaa kehitetään ja siihen investoidaan.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Mustasaaren sivistyskampuksen rakentaminen työllistää kiinteistötoimen avainhenkilöitä ja edellyttää todennäköisesti yhden uuden rakennuttajainsinöörin rekrytointia. Kiinteistönhoidon vahvistaminen voi tulla ajankohtaiseksi. Pohjanmaan hyvinvointialueen tulevat tilatarpeet selkiintyvät vuonna 2025. Kiinteistöstrategia luo pohjan pitkän aikavälin kiinteistökohtaisille kunnossapitosuunnitelmille, jotka laaditaan sen perusteella, mihin kategoriaan kiinteistö kuuluu.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	32,66	36,45	33,00

KIINTEISTÖOSASTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	102 415	62 930	67 900	107,9 %	66,3 %
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	5 520	5 000	6 000	120,0 %	108,7 %
Muut toimintatuotot	12 304 231	12 706 340	13 811 220	108,7 %	112,2 %
Toimintatuotot yhteensä:	12 412 167	12 774 270	13 885 120	108,7 %	111,9 %
Valmistus omaan käyttöön	169 286	174 400	192 000	110,1 %	113,4 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 443 387	-1 686 690	-1 768 482	104,8 %	122,5 %
Palvelujen ostot	-1 989 219	-2 028 400	-2 154 280	106,2 %	108,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 617 344	-2 849 690	-3 075 410	107,9 %	117,5 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-301 748	-257 530	-662 080	257,1 %	219,4 %
Toimintakulut yhteensä:	-6 351 698	-6 822 310	-7 660 252	112,3 %	120,6 %
TOIMINTAKATE	6 229 754	6 126 360	6 416 868	104,7 %	103,0 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Siivous- ja ruokapalvelut
Talousarviovastaava: Kiinteistöpäällikkö Ronny Haglund

Toimiala

Siivous- ja ruokapalvelut huolehtivat kunnan sisäisistä siivous- ja ruokapalvelutoiminnoista. Siivous- ja ruokapalvelut on kiinteistötoimen palveluja tuottava osa, toinen osa on kiinteistöosasto.

Siivouspalvelut myy palvelujaan omakustannushintaan, eikä niistä pyritä saamaan voittoa. Ruoka valmistetaan ja toimitetaan kahdeksasta valmistuskeittiöstä 22 jakelukeittiöön. Virastotalossa on oma valmistuskeittiö. Ruokapalvelut vuokraa keittiön varustuksineen kiinteistöosastolta. Ruokapalvelut myy palvelujaan omakustannushintaan, eikä niistä pyritä saamaan voittoa.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Ruokapalvelut jatkaa työtä päiväkotien ruokahävikin vähentämiseksi. Ruokapalvelut pyrkii löytämään sijaisjärjestelyihin kestäviä ja järkeviä ratkaisuja ja hyödyntämään tuotannonsuunnitteluohjelmaa täysipainoisesti.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Sivistyskampuksen uuden keittiön suunnittelu ja ruokapalvelujen kehittäminen kokonaisuutena.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	108,27	95,96	104,95

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	6 693 340	5 682 340	6 448 340	113,5 %	96,3 %
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	24 607	22 500	23 000	102,2 %	93,5 %
Muut toimintatuotot	919 199	53 520	85 720	160,2 %	9,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	7 637 145	5 758 360	6 557 060	113,9 %	85,9 %
Valmistus omaan käyttöön	666	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-4 262 830	-3 403 670	-3 935 645	115,6 %	92,3 %
Palvelujen ostot	-674 009	-398 730	-415 960	104,3 %	61,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 165 492	-1 526 130	-1 686 260	110,5 %	77,9 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-486 475	-409 790	-450 120	109,8 %	92,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-7 588 807	-5 738 320	-6 487 985	113,1 %	85,5 %
TOIMINTAKATE	49 005	20 040	69 075	344,7 %	141,0 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin:	YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue:	Kaavoitus
Talousarviovastaava:	Kaavoituspäällikkö Jonas Aspholm

Toimiala

Toimiala käsittää maankäytön, kaavoituksen, mittaukset ja kiinteistötehtävät.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Kaavoituksen ensisijaiset tehtävät priorisoidaan ja suoritetaan päivitetyn kaavoitusohjelman tavoiteaikataulut huomioon ottaen ja uuden kaavoituskatsauksen alustavien aikataulujen pohjalta.

Osayleiskaavojen ja asemakaavojen suuri määrä ja se, että kunnan raakamaan omistus suhteessa kaavoitusohjelman aikatauluihin eivät käy täysin yksiin, tuo mukanaan haasteen saada resurssit riittämään ja aikataulut pitämään. Tämän takia maakauppoja järjestellään edelleen lisää, jotta saadaan parempi ennakointi ja kytkös kaavoitusohjelmaan. Kaavoitusohjelmaa voidaan myös tarvittaessa tarkastaa ja tehdä siihen joitakin muutoksia, mutta kaavoitusohjelman uskottavuuden varmistamiseksi tarvitaan myös lisää talousarviovaroja raakamaan ostoon.

Rakentamislain (751/2023) hyväksymisen yhteydessä 1.3.2023 hyväksyttiin myös maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jonka myötä laista kumotaan rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölainsäädännöksi. Alueidenkäyttöön tulee uusia digitalisaatioon liittyviä vaatimuksia. Muutetut lakipykälät tulevat voimaan 1.1.2024 ja 1.1.2025. Siirtymäaika on säädetty 1.1.2029 saakka.

Lakiuudistus tuo digitalisaatiovaatimusten vuoksi mukanaan tarpeen valmistella muutosta vuoden 2024 aikana. Lakiuudistus edellyttää, että kunnat toimittavat kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti).

Kuntaliitto kehottaa kuntia nimeämään työryhmiä, jotka valmistelevat lain täytäntöönpanoa, koska muutokset koskevat monia kunnan tehtäväalueita. Kaavoitus on kutsunut koko yhdyskuntarakentamisen ja konsernihallinnon aloituskeskusteluun. Keskusteluja jatketaan syksyllä 2023 ja vuonna 2024.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Lakiuudistuksen digitalisaatiovaatimusten myötä tiedonhallintarakennetta muutetaan GIS-pohjaisen attribuuttitiedon käsittelyn suuntaan (tieto yhdistetään kartan kohteeseen). Kaavat tulee laatia kansallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa (yhdessä tehokkaasti toimivat tietojärjestelmät) Digitalisaatiota koskevat vaatimukset edellyttävät kaavoituksessa muun muassa koulutusta ja uudelleenjärjestelyjä sekä työtapojen että ohjelmistojen osalta. Digitalisaatiota koskevien vaatimusten täyttäminen voidaan ainakin osittain taata osaston sisäisten uudelleenjärjestelyjen avulla. Uudelleenjärjestely tarkoittaa, että se vaikuttaa osaston muuhun toimintaan ja asianhallintaan lakiuudistuksen siirtymäajalla 1.1.2025–1.1.2029. Kaavoitus seuraa lisäresurssien tarvetta niihin lisäksi tuleviin tehtäviin, joista tulee pysyviä.

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2022	2023	2024
Henkilötyövuosia	9,74	10,74	10,74

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Kaavoitus
Talousarviovastaava: Kaavoituspäällikkö Jonas Aspholm

KAAVOITUS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	3 600	0	0		0,0 %
Maksutuotot	11 666	45 000	30 000	66,7 %	257,2 %
Tuet ja avustukset	2 736	0	0		0,0 %
Muut toimintatuotot	1 350	200	200	100,0 %	14,8 %
Toimintatuotot yhteensä:	19 352	45 200	30 200	66,8 %	156,1 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-531 665	-621 210	-660 403	106,3 %	124,2 %
Palvelujen ostot	-211 510	-242 100	-242 670	100,2 %	114,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 653	-12 300	-12 300	100,0 %	78,6 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-38 020	-49 060	-50 260	102,4 %	132,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-796 848	-924 670	-965 633	104,4 %	121,2 %
TOIMINTAKATE	-777 496	-879 470	-935 433	106,4 %	120,3 %

Huomaa, että kunnanvaltuuston muita muutoksia ei ole huomioitu tämän tehtäväalueen kohdalla.

Toimielin: **RAKENNUSLAUTAKUNTA**
Tilivelvollinen: **Johtava rakennustarkastaja Michael Ek**
Tehtäväalue: **Rakennusvalvonta**
Talousarviovastaava: **Johtava rakennustarkastaja Michael Ek**

Rakennusvalvonta edistää aktiivisesti viihtyisiä asuin ympäristöjä ja laadukasta rakennuskantaa, mikä antaa rakentajille lisäarvoa.

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Rakennusvalvonta edistää aktiivisesti viihtyisiä asuin ympäristöjä ja laadukasta rakennuskantaa, mikä antaa rakentajille lisäarvoa.	Palvelutaso pidetään hyvänä ja viestintää ja neuvontaa kehitetään antamaan kuntalaisille ja asiakkaille laadukkaita palveluja nopeasti.	Lisääntynyt digitalisointi ja nopea digitaalinen viestintä, tarvittaessa työmaakäyntejä.
Rakennusjärjestyksen päivittäminen aloitetaan uuden, 1.1.2025 voimaan tulevan lainsäädännön perusteella.	Työstäminen aloitetaan, ja tavoitteena on, että uusi rakennusjärjestys valmistuu vuonna 2026.	Uusi rakennusjärjestys hyväksytään kunnanvaltuustossa syksyllä 2026.
Hyvä ja kestävä talous, joka mahdollistaa sujuvan ja nopean palvelun. Rakennusvalvonnan uusi taksa laaditaan.	Laaditaan uuden, 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain perusteella.	Rakennusvalvonnan taksa on käyttöönottovalmis 1.1.2025.
Kiinteistöverohanketta jatketaan yhteistyössä konsulttien kanssa. Käydään läpi tietyt alueet.	Rakennus- ja verorekistereitä tarkistetaan ja täydennetään kunnan omana toimintana.	Hanketyöntekijä jatkaa rakennusrekisterin tarkistamista.
Ryhti-uudistuksen valmistelut tehdään uuden lainsäädännön mukaisesti ja asetettujen vaatimusten perusteella.	Ohjelmistoja käydään läpi ja vaihdetaan tarvittaessa GISpohjaiseen versioon.	Ryhti-uudistuksen valmisteluja tehdään niin, että Mustasaari voi ottaa käyttöön tiedonsiirron valtion rekistereihin lakisääteisessä ajassa.
Palveluja kehitetään ja digitalisointia jatketaan. Kaikki lupapäätökset ja pöytäkirjat tehdään sähköisesti.	Kaikki luvat viedään Lupapisteeseen, myös hakemukset, jotka vielä tulevat paperisina. Kaikki päätökset tehdään sähköisesti.	Toimenpide valmistellaan ja otetaan käyttöön 1.1.2025 uuden lainsäädännön mukaisesti.

Toimielin:	RAKENNUSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen:	Johtava rakennustarkastaja Michael Ek
Tehtäväalue:	Rakennusvalvonta
Talousarviovastaava:	Johtava rakennustarkastaja Michael Ek

Toimiala

Rakennuslautakunta toimii kunnan rakennusvalvonta- ja asuntoviranomaisena. Rakennuslautakunta huolehtii maankäyttö- ja rakennuslaissa määrättyistä viranomaistehtävistä vielä vuonna 2024.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset muutokset. Uusi valtakunnallinen lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2025. Eduskunta hyväksyi lain maaliskuussa 2023.

Muutokset toiminnassa vuosina 2024–2026

Meneillään oleva kiinteistöverohanke jatkuu yhteistyönä, mutta lähinnä omana toimintana. Kylät käydään läpi kokonaisuudessaan alueittain ja myös arkisto käydään läpi.

Rakennuslupapäätökset ja rakennuslupiin liittyvät katselmuspöytäkirjat lähetetään sähköisesti. Rakennusvalvonnan digitalisoinnin ansiosta samaan rakennuslupapäätökseen voi nyt sisältyä useampia päätöksiä. Työkuorma helpottuu ja paperin käyttö vähenee, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia.

Uusi rakentamislaki sisältää vaatimuksen sähköisestä arkistosta, ja siksi kaikki hakemukset on vuoden 2024 aikana tarkoitus viedä Lupapisteeseen.

Vuoden 2024 aikana laaditaan uudet taksat, tarkistetaan hallintosäätöä niin, että se täyttää 1.1.2025 voimaan tulevan uuden rakentamislain vaatimukset, ja laaditaan uuteen rakentamislakiin perustuva uusi rakennusjärjestys, joka otetaan käyttöön viimeistään 1.1.2027.

Ohjelmistoja päivitetään niin, että ne vastaavat uuden rakentamislain mukaisia vaatimuksia BIM-moduloinnista ja valtion Ryhti-uudistuksesta, mahdollinen vaihto Tiera/Esri DM City -ohjelmistoon.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2022	2023	2024
Myönnetyt rakennusluvut	360	320	260
Myönnetyt toimenpideluvat	200	150	150
Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut	50	50	50

Henkilöstö

	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio
	2022	2023	2024
Päätoimi, kokoaik.	6	6	6
osa-aik.	1	1	1

Toimielin: RAKENNUSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Johtava rakennustarkastaja Michael Ek
Tehtäväalue: Rakennusvalvonta
Talousarviovastaava: Johtava rakennustarkastaja Michael Ek

RAKENNUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	5 542	300	300	100,0 %	5,4 %
Maksutuotot	306 406	387 180	376 110	97,1 %	122,7 %
Tuet ja avustukset	1 441				0,0 %
Muut toimintatuotot	6 440	6 000	6 000	100,0 %	93,2 %
Toimintatuotot yhteensä:	319 829	393 480	382 410	97,2 %	119,6 %
Valmistus omaan käyttöön	41 056	0	0		0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-363 255	-398 030	-397 452	99,9 %	109,4 %
Palvelujen ostot	-94 494	-158 180	-186 070	117,6 %	196,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 251	-14 500	-15 600	107,6 %	215,1 %
Avustukset	0				
Muut toimintakulut	-12 567	-12 770	-15 140	118,6 %	120,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-477 568	-583 480	-614 262	105,3 %	128,6 %
TOIMINTAKATE	-116 683	-190 000	-231 852	122,0 %	198,7 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			10 000		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			-221 852	116,8 %	190,1 %

Toimielin:

LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Ympäristöyksikkö hyödyntää työntekijöiden osaamista ja kannustaa tekemään aloitteita toiminnan ja työympäristön kehittämiseksi. Tavoitteena on jatkuva kehittäminen.	Tiimikokouksia, avoin työilmapiiri, ratkaisukeskeinen työtapo. Poikkeamien ja parannusehdotusten käsittely on jatkuvaa. Toteutetaan riskienarvioinnin 2023 mukaiset toimenpide-ehdotukset.	Tiimikokouksia pidetään säännöllisesti. Riskienarvioinnin mukaisesti toteutetut toimenpiteet.
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristönsuojelun yleistä etua paikallisella tasolla ja on kunnan lupa- ja valvontaviranomainen. Tehtäväalueesta säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa. Lakisääteisiä ympäristönsuojelutehtäviä annetaan lisäksi muun muassa ympäristönsuojelulaissa, jätelaissa, maa-aineslaissa, vesilaissa, vesihuoltolaissa, maastoliikennelaissa, vesiliikennelaissa, luonnonsuojelulaissa, merenkulun ympäristönsuojelulaissa ja ulkoilulaissa.	Ympäristönsuojelulla on lainsäädännön vaatimusten mukainen valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Ympäristönsuojelun toiminnan toteutumisesta annetaan vuosittain selvitys. Ympäristönsuojelutyössä priorisoidaan lupakäsittelyä, lausuntoja, ilmoituksia ja muita kiireellisiä asioita. Valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset ovat riskiperusteisia.	Valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma käsitellään ympäristöjaostossa. Ympäristönsuojelutyön toteutumisesta annetaan valvontalautakunnalle selvitys samalla kun ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta annetaan selvitykset.
Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä sekä ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittoja. Yksilön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavia, ympäristöterveydenhuollon piiriin kuuluvia tekijöitä ovat muun muassa puhtaan juomaveden saatavuus, puhdas ja ravitseva ravinto sekä puhdas ulko- ja sisäilma. Terveystoimintasuojelulla ja elintarvikevalvonnalla on valvontasuunnitelmat laadukkaana valvontatyön turvaamiseksi yhteistoiminta-alueella.	Valvontasuunnitelmien laatiminen tai päivittäminen ohjeiden mukaisesti. Selvitys suunnitelmien toteutumisesta vuosittain. Valvontasuunnitelmat pyritään toteuttamaan. Valvonta on riskiperusteista, ja kiireellisiä asioita priorisoidaan.	Valvontasuunnitelmat käsitellään valvontalautakunnan kokouksissa ja suunnitelmien toteutumisesta annetaan vuosittain selvitys.
Ympäristöyksikkö ottaa aktiivisesti käyttöön uusia ohjelmia, joita tarjotaan.	Ympäristöyksikkö kannustaa toiminnanharjoittajia tekemään ilmoitukset ja hakemukset käyttöön otettujen uusien digitaalisten järjestelmien kautta.	Hakemukset ja ilmoitukset digitaalisten järjestelmien kautta.
Ympäristöyksikkö pyrkii siihen, että palveluja ja valvontaa kehitetään laadukkaammaksi ja järjestelmällisemmäksi sekä siihen, että yksikön työ on yhtenäistä ja tasapuolista.	Osallistutaan aktiivisesti tehtäväalueiden osaamista ja valmiutta ylläpitäviin harjoituksiin, koulutuksiin ja työkokouksiin. Työtä toiminnan parantamiseksi tehdään vakiintuneiden Lean- ja Laatunet-järjestelmien kautta. Ympäristöterveydenhuolto osallistuu Laatunetin järjestämiin interkalibrointeihin.	Osaamista ja valmiutta ylläpitävät koulutukset ja työkokoukset. Lean- ja Laatunet-työ. Interkalibroinnit.

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA

LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 601 300	1 776 185	1 923 456	108,3 %	120,1 %
Maksutuotot	292 688	325 000	325 000	100,0 %	111,0 %
Tuet ja avustukset	5 517	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	10 301	29 500	19 500	66,1 %	189,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 909 806	2 130 685	2 267 956	106,4 %	118,8 %
Valmistus omaan käyttöön	3 480	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 650 957	-1 840 330	-1 954 401	106,2 %	118,4 %
Palvelujen ostot	-221 382	-217 880	-235 380	108,0 %	106,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 809	-64 875	-70 575	108,8 %	191,7 %
Avustukset	-2 267	-5 000	-5 000	100,0 %	220,5 %
Muut toimintakulut	-1 871	-2 600	-2 600	100,0 %	139,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 913 286	-2 130 685	-2 267 956	106,4 %	118,5 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,0 %	0,0 %

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö
 Marcella Pellas
Tehtäväalue: Ympäristöterveydenhuolto
Talousarviovastaava: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö
 Marcella Pellas

Toimiala

Länsirannikon ympäristöyksikön toimialan ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto tarjoavat kuntalaisille palveluja voimassa olevan, yksilön elinympäristöä koskevan lainsäädännön mukaisesti ylläpitämään ja edistämään väestön ja yksilön terveyttä sekä ehkäisemään, vähentämään ja poistamaan sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveys- tai ympäristöhaittoja. Toimintaan kuuluu lupien myöntäminen, rekisteritietojen ylläpito, asioiden valmistelu valvontalautakuntaan, yhteistyö keskusviranomaisten kanssa, neuvonta, lausuntojen antaminen, tiedottaminen, tarkastukset ja näytteenotto.

Ympäristöterveydenhuolto huolehtii elintarvikevalvonnasta, tupakkalain mukaisesta valvonnasta, ympäristöhygienian valvonnasta (sisältää sisäilman, talousveden ja uimaveden laadun tarkkailun), terveysriskien arvioinnista, toksikologisista tutkimuksista, säteilymittauksista ja valmiudesta ympäristöonnettomuuksien varalta.

Myös eläinsuojelutehtävät kuuluvat ympäristöterveydenhuollon tarkastajille.

Eläinlääkintähuoltoon kuuluu eläinten terveyden ja sairauksien hoito sekä muun eläinlääkäriavun antaminen, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen, eläinsuojelu, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon ja eläintenpidon terveydellinen valvonta ja tarkastus sekä lihan- ja maidontarkastus.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Toiminta jatkuu ennallaan ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Päätoimi, henkilötyövuosia	17,05	17,05	17,52

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 213 754	1 290 095	1 408 327	109,2 %	116,0 %
Maksutuotot	188 008	195 000	195 000	100,0 %	103,7 %
Tuet ja avustukset	2 533	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	10 301	29 500	19 500	66,1 %	189,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 414 596	1 514 595	1 622 827	107,1 %	114,7 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 209 128	-1 307 490	-1 393 322	106,6 %	115,2 %
Palvelujen ostot	-172 131	-147 130	-164 630	111,9 %	95,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 221	-53 675	-58 575	109,1 %	200,5 %
Avustukset	-2 267	-5 000	-5 000	100,0 %	220,5 %
Muut toimintakulut	-1 849	-1 300	-1 300	100,0 %	70,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 414 596	-1 514 595	-1 622 827	107,1 %	114,7 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,0 %	0,0 %

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö
Marcella Pellas
Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu
Talousarviovastaava: Ympäristönsuojelupäällikkö Anna-Maria Mattfolk

Toimiala

Ympäristönsuojelu hoitaa seudullisen valvontaviranomaisen toiminta-alueella kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä velvoitteita. Ympäristönsuojelun keskeisiä tehtäviä ovat ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, jätelain, vesihuoltolain, vesilain, maastoliikennelain, ulkoilulain ja luonnonsuojelulain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät. Lisäksi ympäristönsuojelulla on useita eri lakisääteisiä ympäristönsuojelun edistämiseen, valistukseen, tiedottamiseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Toiminta jatkuu ennallaan ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Personal

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Päätoimi, henkilötyövuosia	7,65	8,65	8,78

YMPÄRISTÖNSUOJELU	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA- 23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	387 546	486 090	515 129	106,0 %	132,9 %
Maksutuotot	104 680	130 000	130 000	100,0 %	124,2 %
Tuet ja avustukset	2 984	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	495 210	616 090	645 129	104,7 %	130,3 %
Valmistus omaan käyttöön	3 480	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-441 829	-532 840	-561 080	105,3 %	127,0 %
Palvelujen ostot	-49 251	-70 750	-70 750	100,0 %	143,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 588	-11 200	-12 000	107,1 %	158,1 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-22	-1 300	-1 300	100,0 %	6026,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-498 690	-616 090	-645 130	104,7 %	129,4 %
TOIMINTAKATE	0	0	-0	0,0 %	0,0 %

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet
Talousarviovastaava: Talousjohtaja Henrik Sandback

KUNTAYHTYMÄT JA YHTEISTOIMINTA-ALUEET	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Muut toimintatuotot	18 628	0	0		0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	18 628	0	0		0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	0	0	0		
Palvelujen ostot	-3 353 673	-2 048 248	-2 025 706	98,9 %	60,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0		
Avustukset	-6 923	0	0		0,0 %
Muut toimintakulut	-43 316	-43 820	-46 330	105,7 %	107,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-3 403 912	-2 092 068	-2 072 036	99,0 %	60,9 %
TOIMINTAKATE	-3 385 283	-2 092 068	-2 072 036	99,0 %	61,2 %

Kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	ero 2023–2024	
				euroa	%
Pohjanmaan pelastuslaitos	-1 529 505			0	0,0
Vaasanseudun Areenat	-526 693	-555 656	-562 000	-6 344	1,1
Länsirannikon valvontalautakunta	-640 742	-725 510	-777 920	-52 410	7,2
Pohjanmaan liitto	-342 164	-361 640	-373 112	-11 472	3,2
SÖFUK	-222 740	-307 000	-213 964	93 036	-30,3
Vöyrin maaseutulautakunta	-119 852	-138 472	-141 190	-2 718	2,0
Pedersören lomituspalvelu	-3 587	-3 790	-3 850	-60	1,6
Yhteensä:	-3 385 283	-2 092 068	-2 072 036	20 032	-1,0

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Kiinteistötulot
Talousarviovastaava: Hallintojohtaja Marcus Beijar

KIINTEISTÖTULOT	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	187 590	54 500	54 500	100,0 %	29,1 %
Muut toimintatuotot	1 454 786	900 000	1 300 000	144,4 %	89,4 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 642 376	954 500	1 354 500	141,9 %	82,5 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-3 166	-11 300	-11 236	99,4 %	354,9 %
Palvelujen ostot	-173 060	-143 200	-43 264	30,2 %	25,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 429	0	0		0,0 %
Muut toimintakulut	-483	-100 000	0		0,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-196 137	-254 500	-54 500	21,4 %	27,8 %
TOIMINTAKATE	1 446 239	700 000	1 300 000	185,7,0 %	89,9 %

Tuottojen jakautuminen	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
Maavuokrat	558 394	500 000	500 000	100,0 %	89,5 %
Myyntivoitot	890 937	400 000	800 000	200,0 %	89,8 %
Mettsänmyynti	190 419	54 500	54 500	100,0 %	28,6 %
Maankäyttösopimukset	2 549				0,0 %
Muut tulot	77				0,0 %
YHTEENSÄ:	1 642 376	954 500	1 354 500	141,9 %	82,5 %

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Tasausmaksu Kevalle
Talousarviovastaava: Talousjohtaja Henrik Sandback

TASAUSMAKSU KEVALLE	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 230 763	-1 110 000	-1 200 000	108,1 %	97,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 230 763	-1 110 000	-1 200 000	108,1 %	97,5 %
TOIMINTAKATE	-1 230 763	-1 110 000	-1 200 000	108,1 %	97,5 %

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Talousarviovastaava: Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari
Yhteisen varautumisen vaihtoehdot selvitetään.	Neuvotteluja yhteisen varautumisen toimenpiteistä käydään naapurikuntien vesilaitosten kanssa.	Pidetään vähintään yksi kokous.
Vuotoveden määrän vähentäminen (vuoto viemäriin ja sadeveden vuoto).	Ongelmallisten johto-osuuksien saneeraus.	Saneeraukset toteutetaan investointisuunnitelman 2024 mukaisesti.

Toimiala

Vesihuoltolaitos huolehtii talousveden hankinnasta ja jäteveden käsittelystä vahvistetuilla toiminta-alueilla vesihuoltolain (119/2001) mukaisesti.

Muutokset toiminnassa vuonna 2024

Vuonna 2020 aloitettu viemäriverkon rakentaminen Västerhankmon ja Kalvholmin pohjavesialueille on saatu päätökseen, mutta kiinteistöjen liittäminen verkkoon jatkuu.

Vesihuollon turvaamiseksi ja käyttöhäiriöiden ehkäisemiseksi päävesijohto Hagnäsin–Mälsorin alueella korjataan.

Muutokset toiminnassa vuosina 2025–2026

Vuonna 2025–2026 painopiste tulee olemaan teknisen elinkaarensa päähän tulleiden johto-osuuksien ja laitosten toimenpiteissä/saneerauksissa, kuten muun muassa Lappsundin paineenkorotusasemalla. Vassorin vesihuoltoa kehitetään rakentamalla uusi johto valtatie 8 varrelle tarha-alueen suuntaan.

Työn alla tulee olemaan myös Sepänkylän vesilaitoksen kokonaissaneerauksen suunnittelu.

Toimintatilasto

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Vesimäärä, m ³	1 004 781	981 900	986 900
Jätevesimäärä, m ³	609 396	658 794	661 044

Henkilöstö

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024
Henkilötyövuosia	13,8	13,8	14

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Talousarviovastaava: Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm

VESIHUOLTOLAITOS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	TA -24 verrattuna TA -23	TA -24 verrattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	4 088 048	4 123 030	4 030 950	97,8 %	98,6 %
Maksutuotot	0	0	0		
Tuet ja avustukset	995	2 400	2 400	100,0 %	241,3 %
Muut toimintatuotot	0	60	0	0,0 %	
Toimintatuotot yhteensä:	4 089 043	4 125 490	4 033 350	97,8 %	98,6 %
Valmistus omaan käyttöön	80 504	40 000	100 000	250,0 %	124,2 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-728 609	-723 310	-791 647	109,4 %	108,7 %
Palvelujen ostot	-964 361	-1 024 440	-1 029 940	100,5 %	106,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-481 645	-495 240	-519 990	105,0 %	108,0 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-18 255	-22 500	-50 000	222,2 %	273,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-2 192 870	-2 265 490	-2 391 577	105,6 %	109,1 %
TOIMINTAKATE	1 976 676	1 900 000	1 741 773	91,7 %	88,1 %
Kunnanvaltuuston muut muutokset			58 227		
TOIMINTAKATE, kv:n päätös			1 800 000	94,7 %	91,1 %

INVESTOINTITALOUSARVIO

Talousarvio

2024

KUNNANHALLITUS

kunnanvaltuuston päätöksen
9.12.2013 § 135 mukainen jako

KIINTEÄ OMAISUUS, sitovuustaso BRUTTO	
Menot	-600 000
Tulot	800 000
NETTO	200 000

budjetoidaan erikseen

IRTAIN OMAISUUS	
NETTO	-530 000

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

ARVOPAPERIT	
NETTO	-10 000

budjetoidaan erikseen

BOTNIAHALLI	
NETTO	-250 000

hankekustannus > 500 000 euroa

VARATTU TOTEUTTAMATTOMIIN HANKKEISIIN	
NETTO	-50 000

budjetoidaan erikseen

SIVISTYSVALIOKUNTA

IRTAIN OMAISUUS	
NETTO	-200 000

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

LIIKUNTA-ALUEIDEN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHA	
NETTO	-65 000

yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa

IRTAIN OMAISUUS	
NETTO	-65 000

yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO

Talousarvio

2024

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA**IRTAIN OMAISUUS**

NETTO

-290 000yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa**KIINTEISTÖOSASTO****IRTAIN OMAISUUS JA PIENET INVESTOINNIT**

NETTO

-970 000yksittäiset hankekustannukset
< 200 000 euroa**TALONRAKENNUS****SEPÄNKYLÄN KOULUKESKUS**

NETTO

-12 000 000

hankekustannus > 500 000 euroa

MUU TALONRAKENNUS

NETTO

-70 000yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa**KORSHOLMS GYMNASIUM**

NETTO

-700 000

hankekustannus > 500 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO

Talousarvio

2024

JULKINEN OMAISUUS LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET

VAHAKYRÖNTIEN KEVYEN LIIKENTEN VAYLA

NETTO	-60 000
-------	---------

hankekustannus > 500 000 euroa

GRANHOLMSBACKEN

NETTO	-300 000
-------	----------

hankekustannus > 500 000 euroa

WAHLROOSKA

NETTO	-90 000
-------	---------

hankekustannus > 500 000 euroa

TIEVALAISTUS

NETTO	-275 000
-------	----------

hankekustannus > 500 000 euroa

KOTIMETSÄ 2

NETTO	-140 000
-------	----------

hankekustannus > 500 000 euroa

MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET

NETTO	-1 490 000
-------	------------

yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa

VESIHUOLTOLAITOS

IRTAIN OMAISUUS

NETTO	-11 000
-------	---------

budjetoidaan erikseen

VIEMÄRIVERKKO KAAVA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA, sitovuustaso BRUTTO

Menot	0
Tulot (Liittymismaksut)	30 000
NETTO	30 000

yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa

PÄTTIN PUHDISTAMO

NETTO	-55 000
-------	---------

Mustasaaren kunta omistaa 7,5 % Pättin puhdistamosta.

budjetoidaan erikseen

MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, VESIHUOLTOLAITOS

Menot	-1 005 000
Tulot (Liittymismaksut)	370 000
NETTO	-635 000

yksittäiset hankekustannukset
< 500 000 euroa

INVESTOINTITALOUSARVIO YHTEENSÄ

Menot	-19 226 000
Tulot	1 200 000
NETTO	-18 026 000

Investointiohjelma Mustasaaren kunta

Investointiohjelman 2024–2028 yhteenveto

Kunnanvaltuuston päätös 13.11.2023

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta

2024	2025	2026	2027	2028
4 246 000	5 236 000	4 156 000	3 456 000	4 061 000

Sivistysvaliokunta

2024	2025	2026	2027	2028
12 900 000	10 400 000	6 700 000	4 850 000	3 700 000

Hyvinvointivaliokunta ja kunnanhallitus

2024	2025	2026	2027	2028
880 000	1 270 000	1 835 000	620 000	270 000

Yhteensä

2024	2025	2026	2027	2028
18 026 000	16 906 000	12 691 000	8 926 000	8 031 000

Kaikki 5 vuotta: 64 580 000

Keskimäärin vuodessa: 12 916 000

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja	TALOUSARVIO 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	SUUNN. 2028	Tarkennukset
Toimintapisteet:						
Rakennustoimisto, muutostyöt ja ulkoalue	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Muu irtain omaisuus, yhdyskuntarakentamisen valiokunta	290 000	300 000	300 000	180 000	200 000	Koneet ja työvälineet, tietokoneet.
Kiinteistöt yhteensä:	310 000	320 000	320 000	200 000	220 000	
Tienrakennus, puistot ja muu infrastruktuuri:						
Tienrakennus ja kestopäällystäminen kaava- ja teollisuusalueilla	650 000	650 000	650 000	650 000	650 000	
Yleisten teiden perusparantaminen ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen yhteistyössä valtion tieviranomaisten kanssa	110 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000 euron määrärahat on tarkoitettu kevytväylien suunnitteluun. Lisäksi ely-keskus aikoo rahoittaa 50 prosenttia seuraavista kevyen liikenteen väylistä: Vähänkyröntie (kunnan osuus noin 900 000 euroa, KH 7.12.2021 § 365, 350 000 euroa vuonna 2023, 60 000 euroa vuonna 2024, jäljelle jäävät osuudet = ?) Raippaluoto (kunnan osuudeksi tulee noin 300 000 euroa) Vikby-Sulva (kunnan osuus ratkaistaan myöhemmin neuvotteluissa)
Yksityisteiden perusparantaminen	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	YRV vastaa määrärahan jakamisesta.
Liikennemerkkit	30 000	30 000				Uusi tieliikennelaki edellyttää liikennemerkkien vaihtamista tai täydentämistä.
Pysäkkikatokset	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	Vuotuinen määräraha pysäkkikatosten rakentamiseen bussipysäkeille.
Uusien läjityspaikkojen rakentaminen	30 000	50 000	50 000			Toimenpiteet Stormossenin ja Granholmsbackenin läjitysalueilla.
Hulevesien hallinta ja pintavesijärjestelmät	320 000	120 000	120 000	120 000	120 000	Päätös 800 000 euron valtionavustuksesta saatu Lintuvuorelle. Kunnan osuus vähintään 40 prosenttia.
Tievalaistuksen saneeraus	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	Valaisinten ja pylväiden vaihtaminen kymmenen vuoden toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Pitäisi olla 250 000 euroa/vuosi, jotta aikataulu pitää. HUOM.! Vastaus aloitteeseen 2,2 miljoonaa euroa / 4 vuotta.
Tievalaistuksen rakentaminen	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	
Leikkipuistot ja liikuntapaikat	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	Kartoituksen ja toimenpideluettelon mukaisia toimenpiteitä.
Virkistys- ja vaellusreitit	150 000	100 000	50 000	50 000	50 000	Hevosniityn–Omenalaakson virkistysalue 2022–2024: 150 000 euroa/vuosi. Kortteli 47 Sepänkylässä = polku + silta Lågfjärdsbackenin yli = 100 000 euroa vuonna 2025.
Koirapuiston perustaminen Sepänkylään					40 000	Edellyttää, että tarkoitukseen voidaan osoittaa sopiva maa-alue.
Laiturit ja veneväylät	50 000	30 000	50 000	30 000	30 000	Jatkuva panostus.
Tienrakennus, puistot ja muu infrastruktuuri yhteensä:	1 765 000	1 455 000	1 395 000	1 325 000	1 365 000	
Kaava-alueet, koko infrastruktuuri:						
KATSO ERILLINEN YHTEENVETO Kaava-alueet yhteensä:	530 000	1 185 000	400 000	605 000	820 000	Katso erillinen yhteenveto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja	TALOUSARVIO 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	SUUNN. 2028	Tarkennukset
Vesihuoltolaitos:						
Kaava- ja teollisuusalueiden vesi- ja viemärijohtot	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	Vesi + viemäri ennakoimattomat (investointiohjelman hankkeiden vaikutus tähän kustannuspaikkaan epäselvä).
Vesi- ja viemärijohtojen ja pumppaamojen saneeraaminen ja täydentäminen	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000	Jaetaan vuoden alussa (pienet vesi- ja viemärijohtojen ja pumppaamojen saneeraushankkeet).
Kaava-alueiden viemäriliittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
Pättin puhdistamo	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	Sopimuksen mukaisesti, Mustasaaren osuus arvioitu.
Vesiliittymät	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	
Kaukovalvonta, kunnallistekniikka	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Vesimittareiden ja sulkuventtiilien vaihtaminen	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	Vaatii jatkuvaa panostusta, korotus voi tulla ajankohtaiseksi etäluettavien mittareiden vuoksi.
Sepänkylän vedenpuhdistamo	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Vaatii jatkuvaa panostusta.
Muu irtain omaisuus, vesihuoltolaitos	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	Vain vesihuoltolaitoksen irtain omaisuus.
Vesihuoltolaitos, lukitus-, hälytys- ja valvontajärjestelmät	20 000	20 000				Vedenpuhdistamojen hälytys- ja kulunvalvontajärjestelmät, jätevedenpuhdistamojen kulunvalvonta, raakavedenottamoiden kameravalvonta, kaikkien laitosten mekaanisten lukkojen uusiminen.
Näsiintien vesijohdon saneeraus Sulvalla	0					
Uusi raakavesikaivo, Björkö			55 000			
Uusi paineenkorotusasema korvaamaan Lappsundin paineenkorotusaseman Hankmossa			230 000			Hankmon vanhan vedenpuhdistamon rakennus on myyty, talon toiminta vaarantaa rakennuksen yhteydessä olevan vanhan paineenkorotusaseman. Varaus uuden rakentamiseksi, mahdollisesti toiseen paikkaan.
Vesijohdon siirtäminen Hagnäs-Mälsörvägenille	175 000					Päävesijohto siirretään Kyrönjoesta tiealueelle.
Vesijohtojen saneeraus Vassorissa		150 000				Korvaa nykyisen, pohjassa olevan vesijohdon.
Uudet sosiaaliliitat Raippaluodon puhdistamolle	20 000					Sosiaaliliitat eivät ole ok. Kunnostus tai erillinen parakki.
Kaksi uutta raakavesikaivoa Kalvholmiin		110 000				
Uusi lietevaunu (liikenneväylät 30 prosenttia / vesihuoltolaitos 70 prosenttia)		40 000				Liikenneväylien osuus 18 000 euroa, jos jako on 30/70 (60 000 euroa).
Vesihuoltolaitoksen menot yhteensä:	1 071 000	1 176 000	1 141 000	856 000	856 000	
Haja-asutusalueiden viemäriliittymämaksut	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	Viemäriverkon rakentaminen vähenee voimakkaasti.
Kaava-alueiden viemäriliittymämaksut	230 000	230 000	230 000	230 000	230 000	
Vesiliittymämaksut	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000	Riippuu rakentamisesta Sepänkylän keskustassa.
Vesihuoltolaitoksen tulot yhteensä:	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	
VESIHUOLTOLAITOKSEN NETTOINVESTOINNIT:	671 000	776 000	741 000	456 000	456 000	
Kiinteistöosasto:						
Pohjanmaan hyvinvointialue:						
Terveyskeskuksen fysioterapiaoaston saneeraus						Fysioterapiaoaston 80-luvun osan peruskorjaus.
Terveyskeskuksen E- ja F-siipien ilmanvaihdon saneeraus		500 000	500 000			Uudet laitteet palvelemaan E- ja F-siipiä, sisäkaton ja kaapelivetojen uusiminen.
Jäähdytysjärjestelmän asentaminen Solgårdiin		200 000				
Ilmastoinnin asentaminen Solhörnaniin						
Hyvinvointialue yhteensä:	0	700 000	500 000	0	0	
Pienet kiinteistöinvestoinnit	970 000	800 000	800 000	800 000	1 200 000	Priorisoitava toimenpiteitä sisäilmaston parantamiseksi kunnan kiinteistöissä. Vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö. 70 000 euroa varataan Vallgrund skolan ruokasaliratkaisuun.
Koulukeittiöiden varavoimat valmiussuunnitelman mukaisesti				70 000		Vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö.
Kiinteistöosasto yhteensä:	970 000	1 500 000	1 300 000	870 000	1 200 000	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ yhdyskuntarakentamisen valiokunta:	4 246 000	5 236 000	4 156 000	3 456 000	4 061 000	

Kunnanvaltuuston päätös 13.11.2023						
Sivistysvaliokunta	TALOUSARVIO 2024	SUUNNITELMA 2025	SUUNNITELMA 2026	SUUNNITELMA 2027	SUUNNITELMA 2028	Tarkennukset
Norra Korsholms skolan saneeraus				100 000	2 000 000	Talotekniikan korjaaminen ja uusiminen 70-luvun osassa, yhteensä 4,5 miljoonaa euroa.
Korsholms gymnasiumin laajennus	700 000					Opetustilojen laajennus. Aloitetaan 2023.
Mustasaaren sivistyskampus						Suunnittelu valmistuu ja hanke aloitetaan 2023.
Uudisrakennus, vaihe 1	7 000 000	1 700 000				
Uudisrakennus, vaihe 2	5 000 000	7 000 000	1 500 000			
Korsholms högstadiumin liitososan korjaus		1 000 000	1 500 000	2 700 000		
Smedsby-Böle skolan korjaus			2 700 000	2 700 000		
Keskuskoulun korjaus				950 000	1 000 000	
Ulkoalueet			300 000	400 000		
Varhaiskasvatuksen investoinnit		500 000	500 000	500 000	500 000	
Muu irtain omaisuus	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	Digitalisaatio.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ sivistysvaliokunta:	12 900 000	10 400 000	6 700 000	4 850 000	3 700 000	

Kunnanvaltuuston päätös 13.11.2023						
Hyvinvointivaliokunta ja kunnanhallitus	TALOUSARVIO 2024	SUUNN. 2025	SUUNN. 2026	SUUNN. 2027	SUUNN. 2028	Tarkennukset
Hyvinvointivaliokunta						
Liikunta-alueiden kehittämismääräraha	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000	Valiokunta päättää määrärahan jakamisesta. Määrärahaa suunnitellaan korotettavan asteittain.
Sulvan teollisuushalli	60 000					Sulvan Pulsenin ilmeen kohotus.
Kulttuuritalo	50 000	50 000	20 000	20 000	20 000	Kulttuuritalon irtain omaisuus. 2024 lukkojen vaihtaminen jatkuu ja pyöräparkki. Aulan akustiikka ja sisustus. 2025 puutarha ja kävelyreitti.
Aikuisopisto	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Aikuisopisto päättää määrärahojen jakamisesta.
Kirjasto	20 000	30 000	450 000	40 000	20 000	2023: Omatoimikirjaston toiminnan laajentaminen toiseen palvelupisteeseen. Määrärahat 2024–2025 käytetään tilojen kehittämiseksi tarkoituksenmukaiseen toimintaan: uusitaan kalusteita ja tekniikkaa. Määräraha 2026 käytetään nykyaikaista kirjastotoimintaa vastaavan ympäristöystävällisen kirjastoauton hankintaan. 2027 omatoimikirjasto Björköbyhyn.
Musiikkiopisto	15 000	30 000	30 000	20 000	15 000	Räätäliöidyn hallinto-ohjelman kehittäminen sekä uuden irtaimiston ja uusien soittimien hankkiminen tulevina vuosina uusimistarpeessa olevien tilalle. 2025–2026: Irtaimistoon sivistyskampukselle muuton yhteydessä.
Tekonurmi				200 000		Tekonurmen asentaminen Sepänkylän hiekkakentälle.
Mustasaaren urheilupuisto			120 000			Lumetuslaitteisto Papinsaareen.
Liikuntapaikkojen kastelulaitteistot			125 000	125 000		Papinsaari 150 000 euroa ja Koivulahti 100 000 euroa. YRV on käsitellyt selvityksen.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ hyvinvointivaliokunta:	240 000	195 000	830 000	490 000	140 000	
Kunnanhallitus						
Muu irtain omaisuus, kunnanhallitus	130 000	170 000	100 000	100 000	100 000	Yhteisten IT-toimintojen sekä kuitukaapeliverkon kehittäminen.
IT-infrastruktuuri	340 000					Määräraha käytetään kunnan virtuaaliseen palvelinympäristöön.
Digitalisointi, koulujen paikallisverkkojen päivittäminen	60 000	70 000	70 000	70 000	70 000	Digitalisointi ja koulujen paikallisverkkojen päivittäminen suunnitellaan ja toteutetaan kunnan kaikissa kouluissa. Kiinteistöosasto vastaa paikallisten tietoverkkojen kaapeloinneista ja passiivilaitteista.
Kiinteä omaisuus, maa-alueiden ostot	600 000	700 000	700 000	700 000	700 000	Määräraha budjetoidaan bruttomääräisenä.
Arvopaperit	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	Muihin osakkeisiin varataan 10 000 euroa/vuosi.
Botniahalli	250 000	875 000	875 000			Katon korjaus 2023–2024 ja talotekniikka 2025.
Varattu toteuttamattomiin hankkeisiin	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
MENOT YHTEENSÄ:	1 440 000	1 875 000	1 805 000	930 000	930 000	
TULOT YHTEENSÄ:	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000	Omaisuuksien myynti. Määräraha budjetoidaan BRUTTOmääräisenä.
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ kunnanhallitus:	640 000	1 075 000	1 005 000	130 000	130 000	
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ:	880 000	1 270 000	1 835 000	620 000	270 000	

KAAVA-ALUEET - investointiohjelman liite						
	Talousarvio 2024	Suunn. 2025	Suunn. 2026	Suunn. 2027	Suunn. 2028	Tarkennukset
Kaava-alueet, koko infrarakentaminen						
Lintuvuoren yrityskeskus				300 000		Vaihe 3 pitäisi ehkä rakentaa aiemmin kuin 2027. Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään talousarviovaroja sitten, kun on kysyntää.
Vikby 1 -yritysalue, laajennus		35 000	300 000	120 000		Tarkistettu kaavaehdotus asetetaan nähtäville loppusyksyllä 2023. Suunnittelu 2024 ja rakentamisen aloitus syksyllä 2024. Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään talousarviovaroja sitten, kun on kysyntää.
Veikkaala, laajennus				35 000	350 000	Ei ennakkovarauksia 15.9.2020, rakentamisen aloitusta lykätään siihen asti, kun on kysyntää.
Sepänkylän keskusta 1				50 000	300 000	Keskustan risteyksen alikulku poistetaan käytöstä 2024/2025? Riippuu siitä, alkaako Peab rakentaa. Vaihe 4: 2026 Olavintie–Pellaksenmäki.
Wahlrooskan hevosurheilualue	90 000			100 000	170 000	Alue käsittää kolme aluetta: 1) hevosurheilualue, 2) tallitontit, 3) asuintontit. Hankkeen kustannukset on arvioitu: 1) + 2) = 360 000 euroa, 3) 200 000 euroa. Hinnat on indeksitarkistettu vuoden 2023 tasolle.
Kotimetsä 2	140 000	500 000				Tarkistettu kaavaehdotus asetetaan nähtäville loppusyksyllä 2023. Suunnittelu 2024 ja rakentamisen aloitus syksyllä 2024.
Granholmsbacken II	300 000	200 000	100 000			Hulevesialtaat + rautatien ja terminaalin suunnittelu 2024, valtion osallistuminen rahoitukseen on erittäin epäselvää. Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään talousarviovaroja sitten, kun on kysyntää.
Kvevlanders		350 000				Asemakaava valmistuu 2024. Kunnanvaltuusto on valmis myöntämään talousarviovaroja sitten, kun on kysyntää.
Öjen, Raippaluoto		100 000				Davintien jatkaminen.
YHTEENSÄ:	530 000	1 185 000	400 000	605 000	820 000	HUOMIOITU INVESTOINTIOHJELMASSA KERTASUMMANA

KAAVA-ALUEET - ei lainvoimaiset asemakaavat

Ei huomioitu investointiohjelmassa!

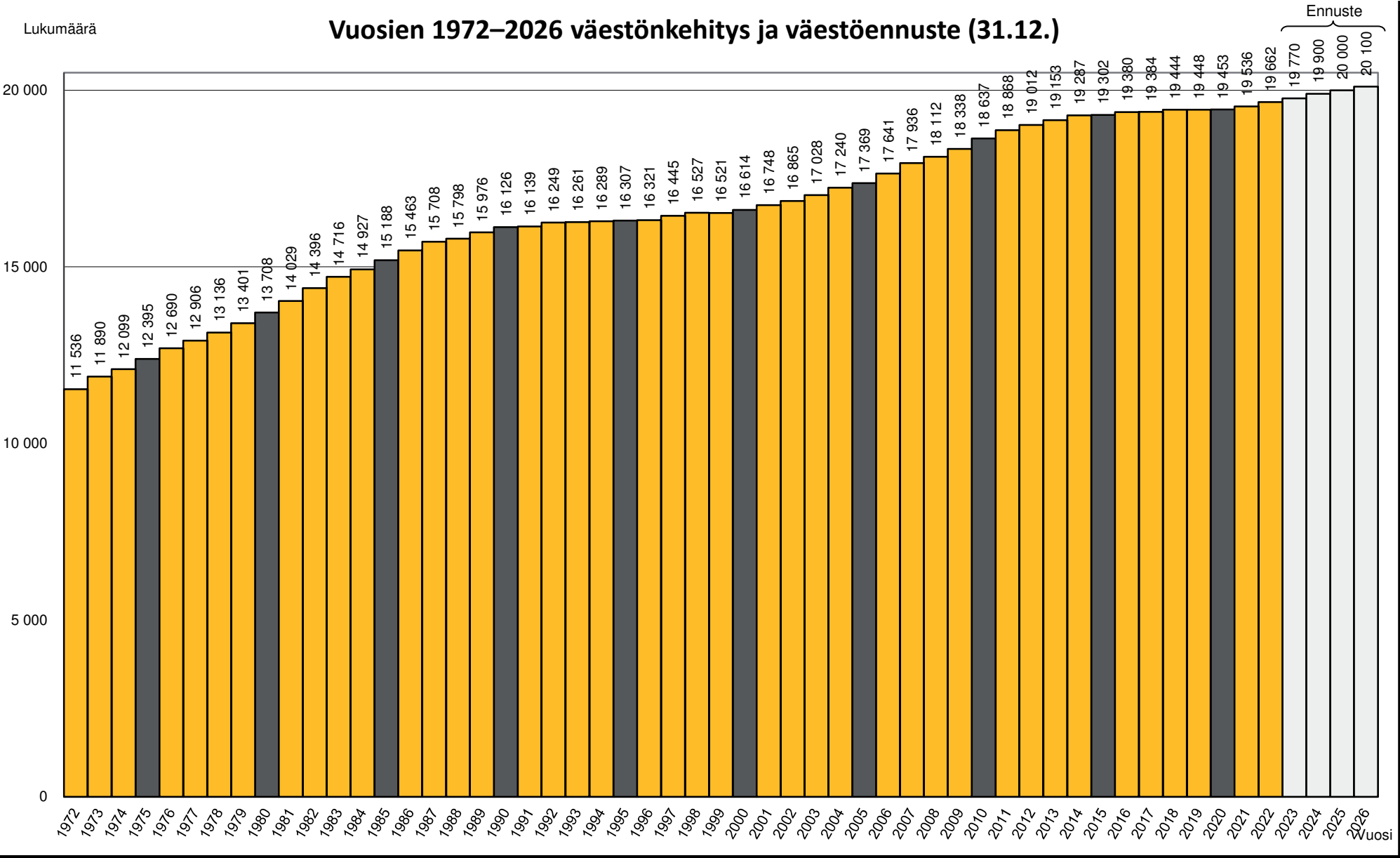
	Suunn. 2024	Suunn. 2025	Suunn. 2026	Suunn. 2027	Suunn. 2028	Kustannukset ovat arvioita, koska lopullista suunnittelua ei ole tehty.
Tölby - Etelämettä (AT-4)	100 000	700 000	700 000	700 000	700 000	Suunnittelu 2024, toteutus usean vuoden aikana, aloitetaan 2025.
Böle - Kotimetsä 2 (AP)	140 000	500 000				Rakentaminen aloitetaan talvella 2024–2025.
Böle - Kotimetsä 3 (AP)			100 000	2 532 000		Asemakaava valmis kevättalvella 2026, kunnallistekniikan suunnittelu 2026.
Böle - Gräddjasbacken (AP)				980 000		Asemakaava valmis noin 2027 (ensin hankittava raakamaata).
Tieyhteys Karperöntie–Bölentie			1 000 000			Asemakaava valmis kevättalvella 2025.
Sepänkylä - Blomstedt (AP-1)		448 000				Asemakaava valmis kevättalvella 2025 (mukana yksityismaita, joista tehdään maankäyttösopimus. Parhaassa tapauksessa maankäyttösopimus kattaa kaikki infrakustannukset).
Sepänkylä - Eurlin (AP)					840 000	Asemakaava valmis noin 2027 (ensin hankittava raakamaata).
Sepänkylä - Hevosniitty (AP)			270 000			Asemakaava valmis noin 2025–2026.
Sepänkylä - Keskusta (Bölen notkelma)				100 000	100 000	Asemakaava valmis noin 2026 (ensin hankittava raakamaata). Täydennysrakentamista, summaa vaikea arvioida.
Sepänkylä - Klockars					448 000	Asemakaava valmis noin 2026 (ensin hankittava raakamaata).
Karperö - Keskusta						Asemakaava valmis noin 2027–2028 (ensin hankittava raakamaata). Täydennysrakentamista, summaa vaikea arvioida.
Koivulahti - Kvevlanders (kaupalliset palvelut)	350 000					Uusi liittymä rakennetaan talvella 2024, kunnallistekniikka suunnitellaan. Asemakaava valmistuu 2024 (ensin hankittava raakamaata).
Koivulahti - Ahlskogin alueen länsipuoli (AP)				1 493 600		Asemakaava valmis noin 2026, kunnallistekniikka suunnitellaan 2026.
Sulva - Kortteli 13a (EN, lämpökeskus)						Asemakaava valmis noin 2024. (Tavoitteet muuttuneet osittain, ovat epäselviä, minkä takia kustannukset epäselviä.)
Sulva - Kortteli 14 a-c (Y, Solf skola, jalkapallokenttä jne.)		120 000				Asemakaava valmis noin 2023 (tavoitteet elävät ja koulu purettava ensin).
Sulva - Himisbacken, Stundars, kunnantalo (AP)			100 000	100 000		Asemakaava valmis noin 2026 (kolme pienempää täydennysaluetta, infraterve vain täydennystoimenpiteitä).
Tuovila - Granholmsbacken I						Asemakaava valmis noin 2024.
Tuovila - Granholmsbacken II	300 000	1 000 000	1 000 000			Asemakaava valmis noin 2024, Tuovilan Teollisuustie, Tuotantotien loppuosuus. Suunnittelu 2024.
Vikbyn yrityskeskus (T)	35 000	300 000	120 000			Asemakaava valmis noin 2024.
Lintuvuoren yrityskeskus (TP)					280 000	Asemakaava valmis noin 2027 (ensin hankittava raakamaata).
Koivulahden yrityskeskus (T)	35 000	300 000				Asemakaava valmis noin 2024.
Vassor - Larven Work Park		35 000	650 000			Asemakaava valmis noin 2024 (vain yksityismaita, tehdään maankäyttösopimus. Parhaassa tapauksessa maankäyttösopimus kattaa kaikki infrakustannukset). Suunnittelu 2025.
Söderudden - Klobbskat (Kikanberget)				360 000		Asemakaava valmis noin 2026 (tavoitteet kuitenkin epäselviä).
YHTEENSÄ	960 000	3 403 000	3 940 000	6 265 600	2 368 000	

VERKSAMHETSSTATISTIK/TOIMINTATILASTO																
Budget 2024/Talousarvio 2024																
		BOKSLUT TILINPÄÄTÖS 2021				BUDGET TALOUSARVIO 2022				BUDGET TALOUSARVIO 2023				BUDGET TALOUSARVIO 2024		
		elever oppilaat 2021	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas		elever oppilaat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas		elever oppilaat 2023	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas		elever oppilaat 2024	Verks.bidr Toim.kate	€/elev €/oppilas
Helsingby skola		55	579 084	10 529		55,5	587 958	10 594		53,5	605 690	11 321		51	682113	13375
Kvevlax lärcenter		339	3 030 646	8 940		348	3 135 766	9 011		349,5	3 320 640	9 501		353	3 588 695	10166
Norra Korsholm skola		266	2 193 430	8 246		261	2 284 279	8 752		256	2 306 720	9 011		245	2 557 267	10438
Vallgrund skola		56	765 128	13 663		51,5	763 588	14 827		47	749 160	15 940		48	731 785	15246
Replot-Björkö skola		80,5	850 226	10 562		80,5	832 405	10 340		81,5	882 440	10 827		86	994 543	11564
Smedsby-Böle skola		256	2 276 091	8 891		258	2 242 219	8 691		261,5	2 410 430	9 218		259	2 381 487	9195
Solf skola		198	1 822 398	9 204		198	1 875 153	9 470		189,5	1 991 770	10 511		176	2 310 940	13130
Tölby-Vikby skola		53,5	570 943	10 672		50	564 453	11 289		44,5	573 940	12 898		41	587431	14328
Korsholms högstadium		599,5	6 303 138	10 514		596	6 515 036	10 931		623	7 077 320	11 360		644,5	7 543 265	11704
Tuovilan koulu		106,5	1 010 048	9 484		105,5	1 003 914	9 516		101	1 056 530	10 461		92	1 124 396	12222
Keskuskoulu 1-6		310,5	*	*		313,5	*	*		316,5	*	*		336,5	*	*
Keskuskoulu 7-9		195,5	*	*		196	*	*		185	*	*		182,5	*	*
Keskuskoulu 1-9		506	4 342 121	8 581		509,5	4 774 200	9 370		501,5	5 059 380	10 088		519,0	5 613 613	10816
Totalt / medeltal Yhteensä / keskiarvo		2516		9 437		2513,5		9 779		2509		10 378		2514,5		10 501
		studerande opiskelijat 2021	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija		studerande opiskelijat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija		studerande opiskelijat 2022	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija		studerande opiskelijat 2023	Verks.bidr Toim.kate	€/studerande €/opiskelija
Gymnasiet		248	1 660 643	6 696		254,5	1 811 161	7 117		255	2 125 630	8 336		257,5	2 398 866	9316
År 2021 bokfördes kostnader för skolgångshandledare samt specialundervisning separat och ingick därmed inte i de enskilda skolornas driftsbudget. I tabellen ovan har verksamhetsbidraget för 2021 räknats om för att vara jämförbar med budgetår 2022, 2023 & 2024.																
Fr.o.m 1.1.2022 inkluderas kostnaderna för skolgångshandledare och specialundervisning i skolornas budgeter.																
I summan ingår ej morgon- och eftermiddagsverksamhet, hemkommunersättningar och annan fakturering mellan kommuner samt statsunderstödd utvecklingsverksamhet.																
Koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen kustannukset kirjattiin vuonna 2021 erikseen omille kustannuspaikoilleen, joten ne eivät sisältyneet koulujen käyttötalousarvioihin. Taulukossa yllä on toimintakate 2021 laskettu uudelleen, jotta luvut on saatu vertailukelpoisiksi talousarviovuoteen 2022, 2023 & 2024.																
Koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen kustannukset sisältyvät 1.1.2022 alkaen kouluien talousarvioihin.																
Yhteissummaan eivät sisälly aamu- ja iltapäivätoiminta, kotikuntakorvaukset ja muu kuntien välinen laskutus eikä valtionavusteinen kehittämistoiminta.																

KORSHOLMS KOMMUN, GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING MUSTASAAREN KUNTA - PERUSOPETUS					ELEVPROGNOS OPPILASENNUSTE			
Statistiken bygger på befolkningsregistrets uppgifter 21.5.2023. Eventuell övergång mellan språkgrupperna inte beaktad. Tilasto perustuu väestörekisteritietoihin 21.5.2023. Siinä ei ole otettu huomioon kaksikielisten lasten koulukielivalintoja.								
Elevstatistik Oppilastilasto 2023-2030	Förskola Esikoulu 2023-2024	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Helsingby skola	8	52	52	47	49	41	41	36
Kvevlax lärcenter	55	353	357	340	325	298	282	256
Norra Korsholms skola	30	252	238	226	218	199	187	172
Vallgrund skola	7	48	48	49	46	43	44	41
Replot-Björkö skola	14	82	87	88	80	81	79	77
Smedsby-Böle skola	42	265	257	249	241	229	238	245
Solf skola	24	186	168	157	145	126	129	112
Tölby-Vikby skola	7	43	40	42	40	36	33	35
GRUNDLÄGGANDE UTB. SVENSKA 1-6 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 1-6	187	1281	1247	1198	1144	1053	1033	974
Korsholms högstadium		634	657	667	658	673	638	623
GRUNDLAGGANDE UTB. SVENSKA 7-9 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 7-9		634	657	667	658	673	638	623
GRUNDLAGGANDE UTB. SVENSKA 1-9 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS 1-9		1915	1904	1865	1802	1726	1671	1597
Mustasaaren keskuskoulu 1-6	39	335	327	324	310	302	289	267
Tuovilan koulu	10	94	91	79	73	70	61	59
GRUNDLAGGANDE UTB. FINSKA 1-6 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 1-6	49	429	418	403	383	372	350	326
Mustasaaren keskuskoulu 7-9		175	188	199	210	229	220	219
GRUNDLAGGANDE UTB. FINSKA 7-9 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 7-9		175	188	199	210	229	220	219
GRUNDLAGGANDE UTB. FINSKA 1-9 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS 1-9		604	606	602	593	601	570	545
GRUNDLAGGANDE UTB. TOTALT PERUSOPETUS YHTEENSÄ		2519	2510	2467	2395	2327	2241	2142
Förändring Muutos			-9	-43	-72	-68	-86	-99

Lukumäärä

Vuosien 1972–2026 väestönkehitys ja väestöennuste (31.12.)

Dnr/Dnro KOMU/953/02.02.00.00/2023

§ 109 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026 sekä investointiohjelma 2024–2028

Kunnanvaltuusto	§ 109	13.11.2023
Kunnanhallitus	§ 259	6.11.2023
Kunnanhallitus	§ 252	23.10.2023

Talousjohtaja Henrik Sandback:

Puh. 044 727 7383, henrik.sandback@mustasaari.fi

Talousarviokirjaan sisältyy vuoden 2024 talousarvio sekä vuosien 2024–2028 investointiohjelma. Talousarviokirja on esityslistan liitteenä.

Verorahoitus

Valtionosuuksien ennustetaan olevan 21,6 miljoonaa euroa vuonna 2024, mikä on noin 3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Suuri vähennys johtuu siitä, että vuonna 2024 valtionosuus määräytyy vuosina 2021 ja 2022 toteutuneiden sote-kustannusten perusteella. Sote-kustannukset kasvoivat merkittävästi vuonna 2022, mikä tarkoittaa, että hyvinvointialueet tulevat saamaan arvioitua suuremman osan valtionosuuksista.

Vuodesta 2024 alkaen kunnallisveroprosentti on määrättävä prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Mustasaaren kunnan nykyinen veroprosentti on 8,11 prosenttia. Kunnanjohtajan ehdotuksessa on huomioitu **8,6 prosentin** veroprosentti vuodelle 2024. Tarkistuksen arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 2,1 miljoonaa euroa.

Lakiesitys maapohjan veroprosentin eriyttämisestä yleisestä kiinteistöveroprosentista on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä. Tällä hetkellä maapohjaan sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia (Mustasaaressa 1,00 prosenttia), mutta vuodesta 2024 alkaen maapohjaan voidaan siis soveltaa erillistä veroprosenttia, jonka alaraja on **lain mukaan** 1,30 prosenttia. Kunnanjohtajan ehdotuksessa mahdollinen maapohjan kiinteistöveroprosentti määrätään mahdollisimman alhaiseksi eli se olisi 1,30 prosenttia. Muutos lisäisi kiinteistöverotuloja noin 250 000 eurolla.

Kunnanjohtajan ehdotuksessa toimintakatetta on muutettu 1 268 227 eurolla lautakuntien ehdotuksista seuraavasti:

Kunnanhallitus	100 000 euroa
Sivistysvaliokunta	500 000 euroa
Hyvinvointivaliokunta	100 000 euroa
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	500 000 euroa
Rakennuslautakunta	10 000 euroa
Vesihuoltolaitos (tuoton korotus)	58 227 euroa

Kunnanjohtajan ehdotuksessa pääosa tekstimuutoksista on merkitty yliviivauksella ja kursivilla. Sivujen 13–16 yhteenvetotaulukoiden vertailulukuina on otettu huomioon lautakuntien ehdotukset talousarviomuutoksiksi 2023, mutta talousarviomuutosehdotuksia ei ole otettu huomioon lautakuntien ja tehtäväalueiden tuloslaskelmissa sivuilla 17–69.

Investointiohjelma 2024–2028 on käsitelty tulevaisuus- ja kehittämisjaostossa 14.9.2023. Tulevaisuus- ja kehittämisjaoston ehdotus investointiohjelmaksi ja ehdotus jatkovalmisteluksi on huomioitu kunnanjohtajan ehdotuksessa joillakin muutoksilla. Seuraavassa on lueteltu suurimmat muutokset.

- Sivistysvaliokunnan osalta on tehty seuraavat muutokset:
 - o Sekä vaiheen 1 että vaiheen 2 uudisrakentamista aikaistettiin, koska hankkeen arvioidaan etenevän suunniteltua nopeammin. Vaiheen 1 uudisrakentamisen määrärahaa on vähennetty 800 000 eurolla (siirto vuodelle 2023) ja vaiheen 2 määrärahoja on jaettu uudelleen vuosien välillä.
 - o Nykyisten rakennusten saneeraus on jaettu kolmeen eri hankkeeseen niiden mahdollisen toteuttamisaikataulun mukaan.
 - o Koulukeskuksen ulkoalueiden kunnostaminen on lisätty.
 - o Bölen päiväkodin laajennus (yhteensä 1,5 miljoonaa euroa) on poistettu.
- Hyvinvointivaliokunnan osalta on tehty seuraavat muutokset:
 - o Liikunta-alueiden kehittämismäärärahaa on vähennetty 10 000 eurolla/vuosi.
 - o Bodagårdenin kirjaston kunnostus on poistettu, koska hankkeen tulee sisältyä kunnan palveluverkkostrategiaan.
 - o Skeittipuisto/pumptrack Sepänkylään on poistettu.
- Kunnanhallituksen osalta koulujen verkkojen digitalisoinnin määrärahaa on vähennetty 10 000 eurolla vuonna 2024, maa-alueiden ostoa on vähennetty 100 000 eurolla vuonna 2024 ja arvopaperien hankintaa on vähennetty 15 000 eurolla/vuosi.
- Kaava-alueiden osalta on tehty seuraavat muutokset:
 - o Vikby 1 on siirtynyt vuodella eteenpäin.
 - o Veikkaalan kaava-alue on siirtynyt kahdella vuodella eteenpäin.
 - o Wahlrooskan määrärahat vuosilta 2025 ja 2026 ovat siirtyneet vuosille 2027 ja 2028.
 - o Granholmsbackenin määräraha vuodelta 2025 on jaettu vuosille 2025 ja 2026.
 - o Kvevlandersille on varattu 350 000 euron määräraha vuodelle 2026.
 - o Raippaluodon Öjenin kaava-alueelle on varattu 100 000 euron määräraha vuodelle 2026.

Investoinnit 2024–2028 ovat ehdotuksessa yhteensä 62,5 miljoonaa euroa eli 12,5 miljoonaa euroa vuotta kohti. Nettoinvestoinnit vuonna 2024 ovat 17 956 000 euroa. Vuoden 2024 investointien rahoittamiseksi velkataakkaa lisätään 9,6 miljoonalla eurolla, jolloin velkataakka kasvaa 104,6 miljoonaan euroon vuoden 2024 lopussa.

Rahoituslaskelmassa on huomioitu antolainoja 500 000 euroa vuonna 2024. Antolainauksella on tarkoitus rahoittaa uimahallin rakentaminen, joka toteutetaan keskinäisen kiinteistösakeyhtiön Torintie 2 kautta.

Talousarviota esitellään yksityiskohtaisemmin kokouksessa.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 sekä investointiohjelman 2024–2028.

Kunnanhallituksen päätös:

Talousarviokäsittelyn aluksi rakennuttajainsinööri Erik Rönqvist esitti päivitetyn tilannekatsauksen Mustasaaren sivistyskampuksesta ja investointikustannuksista 2024–2028.

Talusojohtaja Henrik Sandback selosti keskeisen talousarviovalmistelun talousarvioehdotuksia ja veroennusteita, minkä jälkeen kunnanhallitus keskusteli asiasta.

Kunnanhallitus käsitteli ensin ehdotuksen investointitalousarvioksi.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta, sivu 76–77: Ei muutoksia.

Sivistysvaliokunta, sivu 78: Kunnanhallituksen jäsen Lena Gammelgård ehdotti, että vuonna 2024 toteutetaan Vallgrund skolan keittiöön liittyvä paviljonkiratkaisu. Asia selvitetään kunnanhallituksen kokoukseen 6.11. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hyvinvointivaliokunta ja kunnanhallitus, sivu 79: Kunnanhallituksen jäsen Rosmarie Finne ehdotti, että tekonurmen asentaminen Sepänkylän hiekkakentälle aikaistetaan vuodelle 2025. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Kaava-alueet, sivu 80: Kunnanhallituksen jäsen Stig Beijar ehdotti, että Kvevlanders aikaistetaan vuodelle 2025. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Carola Lithén ehdotti, että tarkennuksiin sisällytetään teksti, jonka mukaan varaudutaan aikaistamaan Koivulahden Kvevlandersin investointeja. Ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän jälkeen kunnanhallitus käsitteli ehdotuksen käyttötalousarvioksi.

Keskusvaalilautakunta: Ei muutoksia.

Tarkastuslautakunta: Ei muutoksia.

Kunnanhallitus: Kunnanhallituksen jäsen Stig Beijar ehdotti, että tavoitteita muutetaan niin, että Mustasaari on Suomen yrittäjäystävällisin kunta. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistysvaliokunta: Ei muutoksia.

Hyvinvointivaliokunta: Kunnanhallituksen jäsen Rosmarie Finne ehdotti 20 000 euron määrärahan lisäämistä, minkä jälkeen muut muutokset olisivat valiokunnan osalta 80 000 euroa. Ehdotusta kannatti kunnanhallituksen jäsen Karina Björninen. Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanjohtajan ehdotus oli jaa ja Finnen ehdotus oli ei.

Äänestyksessä Finnen ehdotus voitti äänin 10–3. Näin ollen kunnanhallitus päätti, että muutokset ovat hyvinvointivaliokunnan osalta yhteensä 80 000 euroa.

Äänestystulos on liitteenä.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta: Kunnanjohtaja muutti päätösehdotustaan sivulla 51 siten, että muut muutokset ovat 450 000 euroa. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion edellä mainituin numeromuutoksia.
Talousarviokirjan tekstiosa sivuilla 5–11 palautettiin.

Talusojohtaja valtuutettiin tekemään tekstitarkistuksia.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Denice Vesterback, kehitysjohtaja Mikael Alaviitala ja hyvinvointijohtaja Otto Domars saapuivat kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 11.33.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 11.54–12.45 ja klo 14.43–15.02.

Talusojohtaja Henrik Sandback:

Puh. 044 727 7383, henrik.sandback@mustasaari.fi

Talousarviokirjaa on päivitetty kunnanhallituksen muutoksilla 23.10.2023.

Kokouksessa esitellään selvitys Vallgrund skolan keittiöön liittyvistä paviljonkiratkaisuista.

Kokouksessa 23.10.2023 tiedusteltiin, miltä talousarvio näyttäisi, jos kunnallisveroprosentti on 8,2 tai 8,4 tai 8,6 prosenttia. Seuraavassa taulukossa nämä eri veroprosentit on huomioitu tilikauden tuloksessa, lainanoton lisäyksessä ja kertyneessä ylijäämässä. Kaikki muut luvut ovat samat kuin talousarvioehdotuksessa.

Tilikauden alijäämä				
Veroprosentti	2024	2025	2026	
8,6	-579 863	-550 000	-550 000	
8,4	-1 379 863	-1 550 000	-1 550 000	
8,2	-2 279 863	-2 450 000	-2 550 000	

Kertynyt ylijäämä				
Veroprosentti	2024	2025	2026	
8,6	12 793 874	12 243 874	11 693 874	
8,4	11 993 874	10 443 874	8 893 874	
8,2	11 093 874	8 643 874	6 093 874	

Lainanoton lisäys				
Veroprosentti	2024	2025	2026	
8,6	9 600 000	7 100 000	3 100 000	
8,4	10 400 000	8 000 000	4 200 000	
8,2	11 300 000	8 800 000	5 300 000	

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 sekä investointiohjelman 2024–2028.

Kunnanhallituksen päätös:

Talousjohtaja Henrik Sandback esitteli lainanoton lisäystä koskevat päivitettyt luvut:

Lainanoton lisäys				
Veroprosentti	2024	2025	2026	
8,6	9 700 000	7 400 000	2 800 000	
8,4	10 500 000	8 400 000	3 800 000	
8,2	11 300 000	9 400 000	4 800 000	

Tämän jälkeen talousjohtaja esitteli selvitykset Vallgrund skolan keittiöön liittyvistä paviljonkiratkaisuista. Kunnanhallituksen puheenjohtaja Carola Lithén ehdotti, että kunnanhallitus päättää korottaa investointitalousarviossa yhdyskuntarakentamisen valiokunnalle vuodeksi 2024 kohtaan "Pienet kiinteistöinvestoinnit" varattua määrärahaa 70 000 eurolla. Varat käytetään Vallgrund skolan paviljonkiratkaisun toteuttamiseksi. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallituksen jäsen Anita Sundman ehdotti, että talousarviokirjan sivulle 11 lisätään viimeiseksi kappaleeksi seuraava teksti:

Lean-työtä nopeutetaan ja työ resursoidaan. Valiokuntien ja lautakuntien kehitystyötä seurataan. FCG:n analyysistä ilmenevät riskitekijät ja toimenpide-ehdotukset selvitetään toimialoilla ja raportoidaan konsernijaostolle kunnanhallituksen jatkokäsittelyä varten.

Sundmanin ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion kokonaisuudessaan ja ehdottaa, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 sekä investointiohjelman 2024–2028.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen jäsenet Stig Beijar ja Lena Gammelgård poistuivat kokouksesta ja olivat poissa klo 18.04–18.08 ja klo 18.23–18.24 sekä klo 18.30–18.33.

Kunnanvaltuuston päätös:

Talousarviokäsittelyn aluksi kunnanjohtaja Rurik Ahlberg esitti yleisen tilannekatsauksen ja talousjohtaja Henrik Sandback esitti talouskatsauksen, minkä jälkeen kunnanvaltuusto kävi yleiskeskustelun asiasta.

Tämän jälkeen kunnanvaltuusto käsitteli kunnanhallituksen ehdotuksen käyttötalousarvioksi.

Keskusvaalilautakunta: Ei muutoksia.

Tarkastuslautakunta: Ei muutoksia.

Kunnanhallitus: Keskustelun aikana valtuutettu Simo Suoranta ehdotti, että HR-osaston sitoviin tavoitteisiin lisätään uusi tavoitetaso. Tavoitetasoksi ehdotettiin *"Kehityskeskustelut toteutuvat edellisvuotta tehokkaammin"*. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Rebecca Åkers ehdotti, että toimenpide "Vuokra-asuntojen määrän lisääminen kunnassa" muutetaan muotoon *"Vuokra-asuntojen määrän lisääminen ja tarjonnan monipuolistaminen (kerrostalot, rivitalot, paritalot, omakotitalot)"*. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Anita Sundman ehdotti, että tavoitetaso/mittari "Viranhaltijoiden kuukausitapaamiset" siirretään toimenpiteeksi ja että toimenpide "Sisäinen markkinointi ja yritysasioiden kanssa työskentelevien viranhaltijoiden välinen tiedonvaihto" muutetaan muotoon *"Parannettu sisäinen markkinointi ja yritysasioiden kanssa työskentelevien viranhaltijoiden välinen tiedonvaihto"* ja siirretään tavoitetasoksi/mittariksi. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistysvaliokunta: Keskustelun aikana valtuutettu Rosmarie Finne ehdotti, että tavoitetaso/mittari "Koulupuutarhojen määrä" muutetaan muotoon *"Koulupuutarhojen määrä kasvaa vähintään yhdellä"*. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Rebecca Åkers ehdotti, että tavoitetaso/mittari "Koutsitoiminta koulussa ja lukiossa jatkuu ensisijaisesti hankerahoituksella" muutetaan muotoon *"Koutsitoiminta koulussa ja lukiossa jatkuu, ja toiminnasta tulee pysyvää"*. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Charlotta Rosenlöf ja Martin Ahlskog.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Åkersin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 27–16. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Åsa-Britt Forth-Snellman ehdotti, että sivistysvaliokunnan käyttötalousarvioon lisätään 207 000 euroa, että varat korvamerkitään Tölby-Vikby skolalle ja että ennen koulun sulkemista on odotettava palveluverkkostrategian valmistumista. Ehdotusta kannattivat muun muassa valtuutetut Monica Asplund, Per-Henrik Lithén ja Rosmarie Finne.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Forth-Snellmanin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 27–16. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutetut Åsa-Britt Forth-Snellman, Rosmarie Finne, Gun Beijar ja Margareta Rodas ilmoittivat eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan.

Hyvinvointivaliokunta: Ei muutoksia.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta: Keskustelun aikana valtuutettu Charlotta Rosenlöf ehdotti, että sitova tavoite "Rakennetaan kohtaamispaikka, joka kannustaa kylän aikuisia tapaamaan toisiaan ulkona" muutetaan muotoon "*Rakennetaan paikka, joka kannustaa kylän asukkaita tapaamaan toisiaan ulkona*". Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuutettu Rosenlöf ehdotti, että sitovan tavoitteen "Virkistysreittien kehittäminen" tavoitetaso "Vaihe 3 valmistuu" muutetaan muotoon "*Toteutetaan talousarvion mukaisesti*". Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Rakennuslautakunta: Ei muutoksia.

Länsirannikon valvontalautakunta: Ei muutoksia.

Muut kuntayhtymät: Ei muutoksia.

Kiinteistötulot: Ei muutoksia.

Tasausmaksu Kevalle: Ei muutoksia.

Vesihuoltolaitos: Ei muutoksia.

Valtuutettu Tomas Koskinen ehdotti, että kaikkia ostopalveluja vähennetään kahdella prosentilla. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Tämän jälkeen kunnanvaltuusto käsitteli ehdotuksen investointitalousarvioksi.

Investoinnit, sivu 76: Keskustelun aikana valtuutettu Lena Gammelgård ehdotti, että virkistys- ja vaellusreittien määrärahaa vähennetään 150 000 eurosta 80 000 euroon vuodelle 2024. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Peter Back ja Tomas Koskinen.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Gammelgårdin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 22–20. Yksi pidättyi äänestämästä. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Charlotta Rosenlöf ehdotti, että kevyen liikenteen väylien rakentamiseen osuudelle Vikby–Sulva varataan kolmen miljoonan euron määräraha vuodelle 2026. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Valtuutettu Gun Beijar ehdotti, että kaikkia investointeja sivuilla 76–77 vähennetään 10 prosentilla. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Investoinnit, sivu 77: Valtuutettu Emma Dahl ehdotti, että kohtaan "Pienet kiinteistöinvestoinnit" lisätään tarkennuksena Vallgrund skolan ruokasaliratkaisu. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Investoinnit, sivu 78: Valtuutettu Tomas Koskinen ehdotti, että Kuni-Vassor daghemille varataan 250 000 euron määräraha sekä vuodelle 2024 että vuodelle 2025. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Alf Burman ja Stig Beijar.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Koskisen ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 30–12. Yksi pidättyi äänestämästä. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Nicklas Nygård ehdotti, että varhaiskasvatuksen investointeihin varataan 500 000 euron määräraha vuodesta 2025 eteenpäin. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Charlotta Rosenlöf ja Samuel Broman.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Nygårdin ehdotus oli ei. Äänestyksessä Nygårdin ehdotus voitti äänin 27–16. Äänestystulos on liitteenä.

Investoinnit, sivu 79: Keskustelun aikana valtuutettu Charlotta Rosenlöf ehdotti, että kulttuuritalon 50 000 euron määräraha vuodelle 2025 poistetaan. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Nicklas Nygård ja Alf Burman.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Rosenlöfin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 23–20. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Charlotta Rosenlöf ehdotti, että kunnanhallituksen toteuttamattomiin hankkeisiin varatut määrärahat vuosiksi 2024–2028 poistetaan. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Nicklas Nygård ja Alf Burman.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Rosenlöfin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 27–16. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Peter Back ehdotti, että liikuntapaikkojen kastelulaitteistoille varattuja määrärahoja muutetaan. Koivulahden 100 000 euron määräraha ehdotettiin varattavaksi vuodelle 2025 ja Papinsaaren 150 000 euron määräraha vuodelle 2026. Ehdotusta kannattivat valtuutetut Samuel Broman ja Alf Burman.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Backin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 23–19. Yksi pidättyi äänestämästä. Äänestystulos on liitteenä.

Valtuutettu Samuel Broman ehdotti, että tekonurmen määräraha siirretään vuodelle 2024. Ehdotusta kannatti valtuutettu Simo Suoranta.

Valtuutettu Margareta Rodas ehdotti, että tekonurmen määräraha siirretään vuodelle 2028. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

**KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA****PÖYTÄKIRJAN OTE**Organ/Toimielin
Kunnanvaltuusto

13.11.2023

Sida/Sivu
9

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty valmistelun ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan kunnanhallituksen ehdotus oli jaa ja valtuutettu Bromanin ehdotus oli ei. Äänestyksessä kunnanhallituksen ehdotus voitti äänin 37–6. Äänestystulos on liitteenä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi tämän jälkeen lopuksi käyttötalousarvion, investointitalousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2026 sekä talousarviokirjan tekstiosat.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 15.04–15.25 ja klo 17.23–17.37 sekä klo 20.24–20.41.

Merkittiin pöytäkirjaan, että seuraavat valtuutetut poistuivat kokouksesta ja olivat poissa seuraavasti:

Rosmarie Finne klo 14.30–14.32
Alexandra Wasberg klo 14.32–14.34
Mikael Fredman klo 14.32–14.36 ja klo 17.16–17.20
Marlene Ahlberg klo 14.36–14.41
Stig Beijar klo 14.44–14.51
Yngve Lithén klo 15.51–15.52
Rebecca Åkers klo 17.08–18.06
Nicklas Nygård klo 19.39–19.40
Tomas Bäck klo 19.53–19.55

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuutettu Patrik Björkman poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 20.24.

Liitteet:

Äänestystulos, kunnanhallitus / Rebecca Åkers
Äänestystulos, kunnanhallitus / Åsa-Britt Forth-Snellman
Eriävä mielipide, Åsa-Britt Forth-Snellman ym.
Äänestystulos, kunnanhallitus / Lena Gammelgård
Äänestystulos, kunnanhallitus / Tomas Koskinen
Äänestystulos, kunnanhallitus / Nicklas Nygård
Äänestystulos, kunnanhallitus / Charlotta Rosenlöf
Äänestystulos, kunnanhallitus / Charlotta Rosenlöf
Äänestystulos, kunnanhallitus / Peter Back
Äänestystulos, kunnanhallitus / Samuel Broman
Hyväksytty talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026 sekä
investointiohjelma 2024–2028

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

© Mustasaaren kunta, 2023